

Zasavski TEDNIK

TRBOVLJE, 26. novembra 1963

ŠTEVILKA 48/49

LETO XVI

Pomembna obletnica II. zgodovinskega zasedanja AVNOJ ni samo zgodovinski praznik, pač pa tudi mejnik za obdobje politično-gospodarske graditve nove socialistične družbe. Osemnajst let snovanja v novi socialistični Jugoslaviji je hkrati tudi neposredno nadaljevanje revolucionarne borbe in dejavnosti tistih naprednih družbenih sil, katerih stremljenja, zahteve in pričakovanja je pomenila že narodnoosvobodilna borba. Zato vsega družbenega, političnega in gospodarskega dogajanja tega obdobja, kakor tudi pomembnosti in značaja posameznih dogodkov, dni in problemov, rezultatov in uspehov ni mogoče popolnoma, v vsej njihovi družbeni pomembnosti oceniti že danes, ampak je to naloga bodočnosti in zgodovine. Afirmacija našega socialističnega koncepta, naše razvojne poti in uspehov, ki je zlasti v zadnjih letih začela dobivati v najširšem mednarodnem obsegu vse priznanje, veljavo in ugled, samo podčrtuje navedeno trditev.

Ko zdaj pregledujemo dosežene uspehe osemnajstletnega obdobja po zgodovinskem II. zasedanju AVNOJ, ne smemo pozabiti na tisto pot, razvoj in rezultate, ki se kažejo pri nas v družbenih odnosih med ljudmi, v družbeni zavesti delovnega človeka, v njegovem odnosu do sveta, do dela, do življenja. Te

Pomembna 20-letnica

družbene spremembe in ta proces rasti novih družbenih odnosov prodirajo zavestno in podzavestno, organizirano in spontano v zavest našega človeka in postajajo sestavni del njegovega življenja in pojmovanja, njegove morale, misli, želje, zahtev, čustev in potreb.

To je moralno-politična sila in moč naše revolucije, v njej se zrcali in potrjuje pravilnost naše poti, humanizem revolucije, dostojanstvo človeka, ponos in zanos zmagovalcev revolucionarjev, sposobnost in ustvarjalnost graditeljev nove družbe.

Ko ocenjujemo neposredne in konkretne rezultate, dosežene v preteklem obdobju v gospodarstvu in na drugih družbenih področjih, ne smemo pozabiti, v kakih pogojih smo gradili. Prva povojna leta so imela izrazit značaj obnavljanja porušanih in poškodovanih objektov. V naslednjih letih pa so prevladovala težava, ki jih je vsiljevala mednarodna politična situacija in ki smo jih uspešno premagali, in sicer s pomočjo plana splošne gospodarske politike in industrializacije, ki je edini lahko omogočil nadaljnji razvoj revolucije in premagovanja težav. Temu pa so sledila obdobja pomembnih uspehov.

Ko gledamo zdaj na dosežene uspehe, ki so rezultat skupnih naporov, materialnih sil in sposobnosti celotne družbene skupnosti jugoslovanskih narodov in na katere smo lahko ponosni, ugotavljamo, da nam nalagajo doseženi uspehi nove naloge v okviru Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki izhajajo iz nove Ustave in našega nadaljnega gospodarskega in družbenega razvoja.

Iz vsebine

- Razgovor o nekaterih aktualnih nalogah skupščin občin v Zasavju

— razgovor našega urednika s predsedniki skupščin občin Trbovlje, Hrastnik, Zagorje ob Savi in Litija — stran 2, 3

- November 1943 v Jajcu — spomini udeležencev — stran 4

● Naša skupščina — zapis našega posebnega beogradskega dopisnika — stran 5

- 29. novembra nov otroški oddelek zasavske bolnice

— poročila — stran 6

- Tednik mladih

— stran, posvečena problemom in nalogam mladih — stran 11

- »Hudobni veter«

— Nov roman »Zasavskega tednika« — stran 15

- Naš razvoj (Zasavje v zadnjih 18-tih letih)

— strani 17 do 32

Čestitamo za praznik 29. november

Razgovor o nekaterih aktualnih

»Ove občinske skupščine, ki smo jih izvolili pred mesec, so sredi živahnega dela. Smo namreč prav v obdobju izdelav družbenih planov za leto 1964; 7-letnih perspektivnih planov gospodarskega in družbenega razvoja; novih statinov občin, delovnih organizacij in krajevnih skupnosti; prehoda na 42-urni delovni teden itd., kar vse se odraža v delu skupščin občin.

Naš urednik je prejšnji teden obiskal predsednike skupščin vseh štirih zasavskih občin, tovariša ADA NAGLAVA, predsednika Občinske skupščine Trbovlje, MILANA BABIČA, predsednika Občinske skupščine Hrastnik, DUSANA KOLENCA, predsednika Občinske skupščine Zagorje ob Savi in STANETA PUNGERČARJA, in se z njimi pomenkoval o nekaterih aktualnih vprašanjih v zvezi z delom novih občinskih skupščin.

Osnovna tema razgovorov je bila:

- osnovne značilnosti družbenega plana za leto 1964
- 7-letni perspektivni načrt gospodarskega in družbenega razvoja
- najvažnejše naloge občinskih skupščin

OSNOVNE ZNAČILNOSTI DRUŽBENEGA PLANA ZA LETO 1964

»Med največjimi značilnostmi družbenega plana komune za leto 1964 je prav gotovo prizadevanje, da ohranimo in še povečamo dinamiko rasti proizvodnje, narodnega dohodka in produktivnosti. V zadnjih letih povečujemo v našem go-

ADO NAGLAV, predsednik skupščine občine Trbovlje

spodarstvu obseg proizvodnje povprečno za 12 do 13 %, narodni dohodek za 13 do 14 %, produktivnost pa za 8 do 10 %. Ocenjujemo, da bomo že v letošnjem letu to povprečje močno presegli.

V naslednjem letu vključujemo v naše gospodarstvo novo tovarno polprevodnikov. Strojna tovarna bo povečala obseg proizvodnje za več kot 600 milijonov din, Termoelektrarna za 100 milijonov dinarjev, Rudnik Trbovlje-Hrastnik za 150 milijonov dinarjev, Cementarna za 110 milijonov dinarjev itd. Po prvih podatkih iz družbenih planov delovnih organizacij izhaja, da bomo močno povečali proizvodnjo tudi v Mehaniki, ELIT, Strojnem mizarstvu in nekaterih drugih delovnih organizacijah. Zaradi tega predvidevamo v prihodnjem letu močnejši prirast proizvodnje in narodnega dohodka, kot je bil dosežen v pov-

prečju v zadnjih desetih letih. Vzoredno s tako rastjo gospodarstva bo družbeni plan za leto 1964 podrobneje preciziral zlasti investicijsko politiko v smeri modernizacije proizvodnje in vlaganj v kadre, ki nam jih na sploh primanjkuje. Predvidevamo pa tudi, da se bo izvoz povečal za okrog 20 %.

Pomembna pa bo tudi močnejša usmeritev na hitrejši razvoj nekaterih panog in dejavnosti v komuni, kot so obrtna in uslužnostna dejavnost, gostinstvo, turizem in trgovina. Na področju družbenega standarda pa je predvidena nadaljnja izgradnja zdravstvenih in komunalnih objektov ter povečana stanovanjska izgradnja.

MILAN BABIČ:

»Koncept družbenega plana za prihodnje leto je že izdelan, bolj podrobno so bili doslej obdelani programi industrije, o razvoju ostalih panog pa so v teku proučevanja.

Na osnovi ocene doseženih rezultatov v letošnjem letu in ob upoštevanju dejstva, da bo na novo aktiviranih nekaj zmogljivosti, predvsem v industriji, pričakujemo v industriji porast proizvodnje za okrog 4,5 %. Sicer porast ne bi bil zadovoljiv, če ne bi upoštevali dejstva, da bodo prihodnje leto začeli v steklarni z nadaljnimi investicijskimi deli pri modernizaciji posameznih proizvodnih procesov, tako v dodelavi in dekoriranju in pri avtomatiziranju delovnih naprav za stekleno maso, istočasno pa bodo pripravili osnovo za nadaljnjo mehanizacijo notranjega transporta, ki je zastarel. Na nizek porast proizvodnje znatno vpliva tudi Rudnik, kjer predvidevajo samo 0,5 % porasta, kar pa je razumljivo spričo zastarele separacije, katere zmogljivosti so preobremenjene že pri sedanjem obsegu proizvodnje. Ostali porast proizvodnje gre pripisati drugim industrijskim delovnim organizacijam.

Računamo, da se bo vrednost proizvodnje in storitev v obrti prihodnje leto povečala za okrog 20 do 22 %, kar gre pripisati predvsem razvoju proizvodnje v »Sijaju« in Komunalno obrtnem podjetju Hrastnik. Ostale panoge gospodarstva pa naj bi povečale proizvodnjo za okrog 3 do 6 %, predvsem trgovina in gradbeništvo, medtem ko v gostinstvu ne računamo na večji porast proizvodnje. Na večji porast proizvodnje ni mogoče računati tudi v kmetijstvu, kjer bomo nadaljevali z začetimi investicijskimi deli pri ureditvi sadovnjaka v Turju.

DUSAN KOLENC:

»Občinska skupščina Zagorje ob Savi je na zadnji seji 20. novembra že razpravljala o smernicah družbenega plana za leto 1964.

Dejstvo je, da je zagorsko gospodarstvo dosegalo leta 1960. in 1961. leta manjšo stagnacijo, letos pa

MILAN BABIČ, predsednik skupščine občine Hrastnik

dosega — v skladu s splošno pozitivno gospodarstvo — večjo proizvodnjo, kot smo predvidevali. Predvsem izstopa industrija, ki predstavlja največji delež v celotni strukturi gospodarstva in ki bo po dosežanih ocenah tudi v prihodnjem letu nadaljevala s tem tempom rasti proizvodnje tako da računamo, da se bo obseg vnovčene proizvodnje povečal od 16 do 20 %. Pri tem povečanju bodo imele pomemben delež tiste delovne organizacije, ki so se razvile v zadnjih letih, to je »TEVE-VARNOST«, Tovarna elektroporcelana Izlake, obrat sevniške konfekcije »Lisca«, Industrija gradbenega materiala in Lesno industrijsko podjetje. Z ozirom na posebne prilike in težave pa v premogovni industriji ni mogoče pričakovati nobenega povečanja proizvodnje.

Predvideno povečanje proizvodnje temelji na investicijskem vlaganju lastnih sredstev delovnih organizacij in ni pogojeno z nekimi posebnimi investicijskimi posojili, čeprav pričakujemo, da bodo nekatere od navedenih delovnih organizacij pristopile prihodnje leto k realizaciji programov za razširitev zmogljivosti. Glavna značilnost oz. težnja družbenega plana pa bo prvenstveno povečanje obstoječih zmogljivosti in s tem krepitev ekonomske moči gospodarstva in komune, ker se zavedamo, da brez hitrega in občutnega povečanja ekonomskih zmogljivosti ni mogoč razvoj ostalih področij.

Sprejete smernice dajejo poseben poudarek tudi izvozu, ki se povečuje iz leta v leto in je pričakovati, da bo prihodnje leto dvakrat večji kot letos.

STANE PUNGERČAR:

»Družbeni plan leto 1964 bo temeljil na doseženih gospodarskih uspehih v preteklih letih in na doseženi realizaciji družbenega plana v tem letu.

Osnovna značilnost dosežanega razvoja je predvsem v tem, da so bila osnovna sredstva za proizvodnjo v industriji iztrošena in zastarela (iztrošenost je presegla 50 %), zaradi česar je bilo treba v preteklih letih vlagati investicije pretežno v obnavljanje in nakup nove strojne opreme, da je bilo mogoče s tem obdržati proizvodne zmogljivosti na dosežanem nivoju. Predvidevamo, da bo potrebno v prihodnjem letu nadaljevati z rekonstrukcijo osnovnih sredstev, predvsem v smeri modernizacije proizvodnih procesov v posameznih industrijskih delovnih organizacijah. S tem bo mogoče doseči večjo proizvodnjo in boljše kvaliteto. Po prvih ocenah predvidevamo, da se bo proizvodnja v industriji povečala za najmanj 8 %, verjetno pa še za več. Prihodnje leto bodo začele obratovati nekatere nove zmogljivosti (žagarski obrat Lesne industrije, nekaj nove strojne opreme v Predilnici in rekonstruirani obrati v Industriji usnja Smartno).

V kmetijski proizvodnji je v prihodnjem letu predvidena nadaljnja krepitev družbenega sektorja, in sicer s pridobivanjem zemljišč in z zaključevanjem izgradnje kmetijskih objektov. Predvidevamo, da bo mogoče prihodnje leto povečati kmetijsko proizvodnjo za nadaljnjih 7 %.

Prihodnje leto bomo nadaljevali z modernizacijo trgovin, s čimer se bo močno povečal promet in odliv sredstev v druge kraje. Pomembne naloge nas čakajo tudi na področju razvoja gostinstva in drugih panog gospodarstva, še posebej pa na področju turizma, kjer se nam odpirajo velike možnosti z ozirom na dograditev nove Zasavske ceste.

7-LETNI PERSPEKTIVNI NAČRT GOSPODARSKEGA IN DRUŽBENEGA RAZVOJA

ADO NAGLAV:

»O osnovni orientaciji gospodarskega razvoja komune v prihodnjih letih je zdaj še težko govoriti. Komisije občinske skupščine in komisije delovnih organizacij zdaj razpravljajo o prvih zasnovah 7-letnega perspektivnega razvoja, ki pa bo v marsičem odvisen od nekaterih investicijskih vlaganj v ključno industrijo. Pričakovati je mogoče, da bo Cementarna z nadaljnimi rekonstrukcijskimi in razširitvenimi deli povečala proizvodnjo na 360.000 ton cementsa. Rudnik potrebuje sredstva za izgradnjo nove separacije, ki predstavlja zdaj »tesno grlo« v proizvodnji. Določena sredstva pa rabi še za modernizacijo proizvodnje. Zadnje dni je razveseljiva predvsem novica, da bo Termoelektrarna začela s pripravljanimi deli pri izgradnji nove TE Trbovlje II. Ta bo ob določenih vlaganjih v modernizacijo rudnika omogočila v prihodnjih letih porast proizvodnje za več kot eno tretjino. Nova TE Trbovlje II pa bo sama za dvakrat povečala dosežani obseg proizvodnje električne energije. Vse te investicije pa bodo v precejšnji meri vplivale na razvoj gospodarstva ne samo v komuni, pač pa tudi v ostalih zasavskih občinah. Mislim, da bo prihodnje obdobje značilno tudi po tesnejšem povezovanju gospodarstva v celotnem Zasavju in da bodo tudi predvidena investicijska vlaganja služila temu namenu.

nalogah skupščin občin v Zasavju

V dosedanjih razpravah okrog izdelave 7-letnega perspektivnega načrta razvoja pa se čedalje bolj uveljavlja zahteva po dogovarjanju in vsklajevanju težnj v komuni, predvsem pa izstopa potreba po izdelavi nekaterih generalnih idejnih zasnov za razvoj Trbovelj kot celote za nadaljnja desetletja. To pa bo predmet širokih razprav v prihodnjih mesecih.

MILAN BABIČ:

»V osnovi so 7-letni perspektivni plani izdelani za posamezna področja. Industrijske delovne organizacije so že v celoti izdelale plane, prav tako tudi nekatere druge delovne organizacije. V ostalih delovnih organizacijah pa so v teku že razprave.

Računamo, da se bo po večjih investicijskih vlaganjih povečala vrednost proizvodnje v steklarski industriji za najmanj 100%, izvoz pa za okrog 1 milijon dolarjev. Z dokončanjem zadnje faze je kemična industrija usposobljena za proizvodnjo kemičnih artiklov, ki dajejo surovine za drugo obstoječo industrijo. Obstojijo pa možnosti, da bi finalizirali te osnovne surovine v tovarni sami. Ob nekaterih novih proizvodih računajo v kemični industriji povečanje proizvodnje za skoraj 200%, izvoz pa za 40%.

Velik poudarek želimo dati v 7-letnem planu »Sijaja«, ki bi lahko z zaposlitvijo znatnega števila delovne sile povečal vrednost proizvodnje za 1 milijardo din. Tudi Komunalno obrtno podjetje Hrastnik bi lahko povečalo proizvodnjo za okrog 100%. Z nekaterimi novimi investicijami v trgovino bi lahko povečali promet v trgovini za okrog 800 milijonov din. Precejšen poudarek pa bo dan tudi razvoju gostinstva in turizma, računamo pa na ureditev obratov družbene prehrane.

V študiji, ki jo pripravljajo posebne skupine in ki še ni dokončno izdelana, je ustanovitev vrste novih dejavnosti, v katerih naj bi zaposlili odvisno delovno silo, predvsem žensko, ki se bo pojavila po rekonstrukciji Steklarne.

V razvoju družbenih služb bo zavzemalo prioriteto mesto zdravstvo. Z gradnjo Zdravstvenega doma smo že začeli, investicija pa bo veljala okrog 200 milijonov din, z njo pa bo za dogleđno obdobje rešeno vprašanje zdravstvene službe. Odprto pa je trenutno še vprašanje gradnje kopalnice in Kulturnega doma, predvidevamo pa, da bosta gradnji teh objektov zajeti v 7-letni plan razvoja. V šolstvu se kažejo potrebe po adaptaciji nekaterih šol. Z ozirom na naraščanje števila zaposlenih pa bo treba pospešiti stanovanjsko izgradnjo tako, da bi bilo v prihodnjem 7-letnem obdobju zgrajeno letno po 110 stanovanj.

DUSAN KOLENC:

»Dela v zvezi z izdelavo 7-letnega načrta razvoja so v fazi analiziranja zbranih podatkov. V teku pa so tudi razprave o perspektivnem razvoju posameznih gospodarskih panog na našem področju. Pri dosedanjih obravnavah je šlo predvsem za analizo sedanjega stanja in za ugotavljanje možnosti sposobnosti in umestnosti povečanja že obstoječih proizvodnih zmogljivosti in za

formiranje novih. Sam 7-letni plan pa naj bi predvsem nakazal možnosti in smernice za hitrejši razvoj naše občine, ker je bil ta v preteklosti relativno počasen, četudi

DUSAN KOLENC, predsednik skupščine občine Zagorje ob Savi

smatrajo zagorsko občino za industrijsko razvito področje, višina narodnega dohodka — niti 300.000 din na prebivalca — pa nas uvršča med dejansko nerazvita področja.

S 7-letnim planom gospodarskega in družbenega razvoja bi morali zato predvsem omogočiti hitrejši razvoj novih proizvodnih zmogljivosti, s tem v zvezi pa tudi zagotoviti zaposlitev nove, predvsem ženske delovne sile. To pa bi omogočilo uspešnejši razvoj t.i. terciarnih dejavnosti.

Po dosedanjih mnenjih naj bi se v prihodnjem obdobju predvsem pomembno povečalo zmogljivosti v glavnem v že obstoječih delovnih organizacijah. Tovarna elektro porcelana Izlake naj bi v prihodnje podvojila število zaposlenih in povečala vrednost proizvodnje za 5 krat. Na zagorskem Rudniku naj bi z intenzivnimi naložbami v mehanizacijo nadomestili pomanjkanje delovne sile ter tako prispevali tudi k večanju proizvodnje in produktivnosti ter k zmanjševanju materialnih stroškov. Investicijska vlaganja v mehanizacijo so dolgoročna, a najučinkovitejša rešitev za odpravo težav v premogovni industriji. Tudi v Lesno industrijskem podjetju se pripravljajo na gradnjo novih proizvodnih objektov; na povečanje proizvodnje pa v Industriji gradbenega materiala, kjer imajo za to z ozirom na primerno lokacijo, surovinsko bazo, energetske vire in dolgoletno tradicijo vse možnosti.

7-letni plan razvoja pa bo obvezno zajel tudi urbanizacijo našega področja z vsemi analizami in programi, ki spremljajo to zahtevno delo.

STANE PUNGERČAR:

»Gotovo je, da bomo dajali v prihodnjem obdobju glavni poudarek nadaljnjemu razvoju industrije, in

sicer s tem, da se do maksimalnih možnosti izkoristijo obstoječe kapacitete. Na ta način bi bilo mogoče povečati družbeni produkt od 10 milijard din v letu 1963 na okrog 16 do 17 milijard din v letu 1970, ali povprečno za najmanj 10% letno.

Druga pomembna panoga gospodarstva je kmetijstvo. Nadaljnemu razvoju kmetijstva v naši občini bomo namenjali vso skrb, zlasti še, ker predstavlja kmetijstvo na področju litijske občine preskrbovalno središče za zasavske revirje. Ta program je povsem realen, ker je mogoče pričakovati pospešeno gradnjo nove zasavske ceste. Za območje naše občine je znana osnovna usmeritev v kmetijski proizvodnji, in sicer v sadjarstvu in živinoreju. Tež usmeritvi dalemo tudi v perspektivnem programu osnovni poudarek, še posebej pa postavljamo v program gospodarskega razvoja vprašanje čimširše kooperacije v vseh oblikah in na vseh nivojih.

Posebna naloga, ki bo morala biti sprejeta že v družbenem planu za leto 1964, je povečanje gostinskih zmogljivosti in zagotovitev pogojev za hitrejši razvoj turizma. Z dograditvijo nove Zasavske ceste se odpirajo tako nam kot celotnemu turizmu. Zaradi tega bo potrebno Zasavju velike možnosti za razvoj — ne samo v središču občine, nač pa tudi v okolici — urediti gostinske objekte, ki bodo pospeševali turizem kot pomembno gospodarsko panogo. Naša občina je v neposredni bližini Ljubljane in računamo tudi na razvoj izletniškega turizma, ker so namreč posamezna področja naše občine izredno privlačna in po izletniškem turizmu znana že od prej, tako npr. Vače, Polšnik, Dole, Sopota itd.

NAJVAŽNEJŠE NALOGE OBČINSKIH SKUPŠČIN

ADO NAGLAV:

»Občinska skupščina je nedvomno pred odgovorno nalogo, kako s svojim delom in z delom skupščinskih organov svetov in komisij opraviti nalogo, ki je označena v novi Ustavi. Še vedno se ponavlja stara praksa, da obravnava skupščina na sejah številna vprašanja, ki bi jih lahko obravnavali drugi. Zaradi tega bo treba spremeniti nekatere predpise in močno okrepiti vloge svetov kot organov skupščine. Prav zdaj smo pred izdelavo poslovnikov za delo skupščinskih organov, katerih namen je podrobneje določiti naloge komisij in svetov. Menimo, da je ena od najvažnejših nalog — olajšati delo skupščine same in doseči intenzivnejše delo svetov in komisij.

Težimo pa tudi za tem, da bi poiskali take oblike dela, da bi pri vseh važnejših razpravah (v svetih ali v sami skupščini) sodelovali predstavniki samoupravnih organov in da bi dosegli, da bodo vse odločitve in priporočila rezultat skupnih težnj samoupravnih organov komune.

MILAN BABIČ:

»Nalog je precej. Zdi se mi pa, da bo ena od najvažnejših nalog zagotoviti, da bodo predvidevanja družbenega plana za leto 1964 in 7-letnega plana razvoja dejansko

uresničena in s tem istočasno uresničene tudi želje občanov. Sicer pa bo morala občinska skupščina skrbeti za nenehno rast gospodarstva in za napredek na vseh ostalih področjih življenja v komuni.

DUSAN KOLENC:

»Med obilico nalog bi prvenstveno omenil čimprejšnjo uveljavitev načel nove Ustave. Sicer pa je delo občinske skupščine šele zažvelo. Treba bo z vso odgovornostjo sodelovati pri načrtovanju nadaljnjege razvoja in poiskati oblike, ki bodo omogočile, da se v razprave o nadaljnjem razvoju vključi najširši krog občanov.

Mimo nekaterih drugih nalog velja poudariti, da bo naloga občinske skupščine tudi mobilizacija vseh zavestnih sil in vseh občanov v prizadevanjih za hitrejši gospodarski razvoj. To je naloga tako občinske skupščine kot vseh delovnih skupnosti v občini.

Skrbeti pa bo treba še za utrjevanje in nadaljnje razvijanje vseh oblik samoupravljanja.

STANE PUNGERČAR:

»Pred nami je vrsta nalog, ki jih bomo morali v občinski skupščini intenzivno reševati že v prihodnjem obdobju, predvsem še v letu 1964.

STANE PUNGERČAR, predsednik skupščine občine Litija

Že nekaj časa so v teku razprave o 7-letnih načrtih razvoja, občinska skupščina pa bo morala zagotoviti, da bodo plani odraz realnih možnosti potreb. Nadalje se bo morala litijska občinska skupščina zavzeti za nadaljnje utrjevanje samouprave na vseh nivojih.

Občinska skupščina bo morala posvetiti vso pozornost tudi nalogam, ki jih bo treba reševati skupno z drugimi občinami, in sicer na raznih področjih družbene in gospodarske dejavnosti. Izkoriščam to priložnost za trditev, da je že dosedanje sodelovanje z bližajočo našo občino z zasavskimi komunami in da obstojijo vse možnosti za nadaljnje povezovanje na vseh področjih. Za samo sodelovanje pri gradnji Zasavske ceste nas je zblizalo, hkrati pa nam odpira možnosti za sodelovanje na področju turizma, kmetijstva, šolstva in drugod.

November 1943 v Jajcu

Pravijo, da radi pozabljamo na dogodke in ljudi. Toda, kakorkoli je to res, vendar ne moremo pozabiti osebnosti, ljudi in dogodkov, ki so odločilno stopili v zgodovino nekega naroda.

Eno takšnih obdobij naše zgodovine je 29. november 1943 v bosanskem mestecu Jajce.

Drugo zasedanje AVNOJ je in bo eden od redkih in svetlih dogodkov naših narodov, s katerimi je revolucionarna vlada postavila temelj svojim revolucionarnim dosežkom in omogočila nastop novega obdobja socialne in narodnostne enakopravnosti. In ljudje — ustvarjalci in nosilci tega dogodka — neglede na to ali so znani ali neznan — so s trudom, krvjo ali življenjem dali najbolj vzvišene žrtve narodu in zgodovini. Moč in lepota njihovega zgleda bosta sijala od pokolenja do pokolenja, se prenašala iz roda v rod, se ohranjela in negovala.

Devetindvajseti november se je prebudil ves jasen. Megle po bosanskih hribih se zablinaljo. Skoznje prodira sonce. Dobri volji, pesmim in navdušenju ni kraja. Delegati, izmučeni od poti, ko so se prebijali skozi sovražne vrste, lačni brodirli po snegu in čez reke, so bili videti utrujeni in telesno izčrpani, vendar moralno krepki in ponosni. V Jajcu vrvi kakor v panju. Tovariši se poljublja s tovarišem, povprašuje in pripoveduje o uspehih.

Vsi se sprašujemo in zanimamo kdaj bomo videli Tita, našega slavnega komandanta.

Ob desetih dopoldne sporočajo delegatom, naj pridejo k tovarišu Titu. Vsi se veselimo, ker večje število delegatov še ni videlo Tita. Vstopamo v njegovo delovno sobo, nameščeno v izkopu v hribu, podobnem železniškemu predoru, kajti le v takšnem zaklonišču je bil človek varen pred sovražnikovim bombardiranjem. Tito je bil oblečen preprosto, v sivo vojaško obleko, ki je že dokaj ponošena, brez kakršnih koli vojaških znakov. Suh je, utrujen od dela, vendar vesel in nasmejan. Sprejema delegate. Vsi se objamemo z njim, vsi zremo vanj in čakamo njegovih besed. Potem, ko posedemo, nam Tito pravi:

— Vem, da ste prenašali velike napore in težave, ko ste se prebijali skozi sovražne vrste; vse to je bilo težko, toda naši borci zmorejo vse in zanje na poti ni ovir. Zgodovina nam je odmerila, da moramo prenašati velike napore in veliko žrtvovati, da bi bile kasnejše generacije deležne boljšega in srečnejšega življenja.

Poslovili smo se od Tita.

Zatem se odpravljamo na zgodovinsko sejo, ki naj bo istega dne ob osmih zvečer. Tu so Aleksander Ranković, Edvard Kardelj, Ivan Mihlinovič, Moša Pijade, Rodoljub Čolaković, Vladimir Bakarič. Z njimi se posvetujemo o raz-

poredu in določamo govornike, ki bodo pozdravili zasedanje v imenu nacionalnih svetov.

V dvorani se živahno pogovarjajo. Okrog sedmih pride Tito. Vstopi z umerjenim korakom. Spremlja ga predsednik AVNOJ. Najprej je dvorana onemela, zatem pa je zadrtela v viharne ploskanje in navdušenih klicih:

— Živel Tito!

— Tito...! Tito...! Tito...!

Ko se je ploskanje poleglo, je stopil na govorniški oder dr. Ivan Ribar in začel zasedanje.

Predsednik napoveduje naslednjo točko dnevnega reda: poročilo vrhovnega komandanta tovariša Tita o razvoju narodnoosvobodilnega boja v zvezi z mednarodnimi dogodki.

Z rahlim nasmehom na obrazu je tovariš Tito stopil na govorniški oder in spremljalo ga je glasno vzklikanje. Dolgo je trajalo ploskanje odposlancev in vojakov ljubljenemu voditelju. In potem je nastala tišina. Globoka, popolna in slovesna tišina. Vsi so želeli čim boljše slišati govor, da ne bi zamudili niti ene njegove besede.

In tovariš Tito je začel svoj zgodovinski govor, v katerem je podal močno analizo narodnoosvobodilnega boja v dveh in pol letih in do jedra razgalil izdajalsko dejavnost begunske vlade in kralja Petra II. Ko je dal priznanje delu AVNOJ, je tovariš Tito s poudarkom nadaljeval:

— Danes je nujno, da postane AVNOJ resnično najvišje zakonodajno in izvršno telo narodov Jugoslavije. Danes je napolnil čas, da se ustanovi izvršni organ v obliki začasne vlade, ki bo sposoben voditi vse posle, ki jih mora opravljati resnična ljudska vlada.

Govor tovariša Tita je na prisotne napravil globok vtis. Videti je bilo, da je govoril iz srca in duše.

Pričenja se razprava o Titovem poročilu. V razpravi govori nad dvajset poslancev. Vsi govorniki soglasno pozdravljajo poročilo tovariša Tita in izjavljajo, da izraža mnenje vseh narodov Jugoslavije.

Na predlog dr. Vojislava Kecmanovića soglasno sprejmejo deklaracijo, ki proglašava AVNOJ za najvišje predstavniško telo narodov Jugoslavije.

Na osnovi deklaracije sprejema AVNOJ akt o ustanovitvi Nacionalnega komiteja narodne osvoboditve kot začasne vlade Jugoslavije in sklep o odvzetju vseh pravic tako imenovani jugoslovanski vladi v tujini in o prepovedi vrnitve v deželo kralju Petru II.

Vsa dvorana z navdušenjem vstane in z vzklikanjem, ki mu ni kraja, pozdravlja ta sklep. Slišati je vzklike:

— Nočemo begunske vlade!

— Nočemo izdajalskega kralja!

— Živel AVNOJ! Živel Tito! Živel Nacionalni komitej, naša prva vlada!

Nastopi tišina. Na govorniški oder stopi tov. Vidmar. Z vznemirjenim in drhtečim glasom bere: »V imenu slovenskih odposlancev predlagam temu visokemu domu, naj tovariša Tita proglašajo za maršala Jugoslavije.«

Izbruhne velikansko navdušenje, pravcati vihar. Vse je na nogah!

— Živel maršal Tito!

Z vseh strani prihajajo delegati in čestitajo. Na galerijah in v ozadju dvorane se razlega pesem, tam so vojaki, ljudje, ki so z nadčloveškimi naporji, skupaj s svojim ljubljenim komandantom prestajali najtežje in najstrašnejše izkušnje, toda tudi najslavnejše zmage.

Ovacije brez konca, dvorana hrumi v novem valu ploskanja in vzklikov:

— Maršal Tito...! Maršal Tito...! Maršal Tito...!

Na bosenskih gorah se je kazala zora in naznanjala nov dan. Odpiralo se je novo, veliko razdobje v boju naših narodov za osvoboditev. Tako je zapisal Marko Vujačić, podpredsednik AVNOJ.

Podpredsednik republike Jugoslavije Aleksander Ranković pa tako opisuje zgodovinske novembrske dneve trinštiridesetega leta:

Vse priprave za organizacijo tega zgodovinskega zasedanja so se odvijale pod neposrednim vodstvom tovariša Tita. Stalno je poudarjal, da se nahajamo pred težkimi nalogami in da nosimo veliko odgovornost, predvsem pred našimi narodi glede na vse to, kar smo storili. Pri tem je posebej poudaril pomen zasedanja AVNOJ tudi glede na mednarodni položaj naše narodnoosvobodilne borbe in podčrtal pomen takih njegovih odločitev, njegov vpliv in možne posledice v mednarodni javnosti in v mednarodnem življenju nasploh ter v bodočem razvoju mednarodnih odnosov in dogodkov...

Ko se spominjam teh dni, nadaljuje tovariš Ranković, mi tudi danes ni lahko popolnoma realno izraziti in prikazati tedanjih občutkov in vsega tistega, kar smo skupno preživeli v pripravah za II. zasedanje AVNOJ.

Vsebinska in smiselna zasedanja in njegovih sklepov, besede in volja resničnih predstavnikov ljudstva, borcev revolucije, ki so s prisego zvestobe ljudstvu, njegovim težnjam in idealom nešteto krat šli skozi ogenj, kri in rane v borbi, vse to je odjeknilo kot ogromna rušilna moč za stari izkoriščevalski in zasovraženi sistem. Obenem pa je bila to ogromno moč ustvarjanja in graditve nečesa novega, lepšega, svobodnega in velikega. Cutil sem, da je v tem sočasnem rušenju in ustvarjanju, v revolucionarni borbi in graditvi tudi oblika naše revolucije, njena moč in veličina, njen revolucionarni pogum in vera njenih borcev v zmago. Tedaj je bilo vsakomur jasno, da mlada revolucija nezadržno prodira naprej z vso močjo, da se vse jasneje uresničujejo daljnosežni cilji naše partije, ki jih je izrazil v tistih najtežjih in najtemnejših dneh razkosavanja naše zemlje CK KPJ z dne 15. aprila 1941:

— Komunisti in ves delavski razred bodo vztrajali do končne zmage...

Ustvarjena bo svobodna, bratska skupnost na resnični neodvisnosti vseh narodov Jugoslavije, je pisalo v tem proglasu.

V današnji stvarnosti II. zasedanje AVNOJ in njegovi sklepi glasno odmevajo in živijo kot trdna osnova večno boljše in srečnejše prihodnosti naše socialistične domovine, skupnosti bratskih jugoslovanskih narodov. Duh in moč misli II. zasedanja AVNOJ, moč tistih misli, ki so vodile in privedle do zmage revolucije, ne navdihovala naše sedanje in bodoče mlade generacije, da bodo nadaljevale in razvijale to začeto veliko delo. To je naš dolg do vseh tistih več kot milijon 700 žrtev, ki so jih naši narodi dali v veliki borbi za svobodo, za bratstvo narodov in enotnost naše dežele. To bo priznanje naši partiji, ki je v tej veliki socialistični revoluciji izgubila nad petdeset tisoč svojih članov in še mnogo večje število članov SKOJ. Naše dosežanje in bodoče generacije bodo ponovno čvale v velikega, ki so jih izvojevali naši narodi.

29. 11. 1943

Naša skupščina

Poslojje Zvezne skupščine v Beogradu

(Od našega posebnega beograjskega dopisnika)

Trikrat v letošnjem letu so bile oči naše domovine in velikega dela sveta še posebej uprte v dobro znano poslojje Zvezne skupščine na Bulevaru revolucije v Beogradu.

● Prvič 7. aprila, ko je pozno popoldne takratni predsednik skupščine Petar Stambolič slovesno razglasil, da je sprejeta nova Ustava Socialistične federativne republike Jugoslavije.

● Drugič 29. junija, ko se je konstituirala novoizvoljena zvezna skupščina in izvolila za predsednika Edvarda Kardelja.

● Tretjič 30. junija, ko so vsi navzoči poslanci s soglasno ponovno izvolitvijo Josipa Broza Tita za predsednika republike manifestirali iskreno željo in hotenje vseh Jugoslovanov.

Zdaj so zvezni poslanci v skladu z določbami nove Ustave dan za dnem srečujejo v velikih in malih skupščinskih dvoranah pri vsakdanjem delu v skupščinskih odborih, komisijah, v zveznem zboru, v gospodarskem, kulturno prosvetnem, socialno zdravstvenem in organizacijsko političnem zboru.

Poslanci so natančno izdelali program svojega dela.

Zaznavane so že njihove konkretne razprave z določenimi podatki s svojih volilnih področij.

Poslance že lahko srečamo v posameznih delovnih organizacijah, pri proučevanju nekaterih njihovih problemov.

V skupščini smo že doživeli živo kresanje mnenj.

Zadnje takšno vsestransko izmenjavo mnenj je predstavljajo tudi 12-dnevno razpravljanje o planu za leto 1964.

Dvanajst dni so bili polni vsi skupščinski sejni prostori.

Dvanajst dni so se pojavljali na skupščinski oglasni deski vedno no-

va vabila za seje odborov, komisij in za zasedanje zborov.

Od 7. do 19. novembra je bilo dvanajst resnično razgibanih skupščinskih dni.

Vsi komentarji o opravljenem delu, o končani široki razpravi o prvem projektu družbenega plana za leto 1964 so enotni — dosežen je namen, ki je spodbudil takšne vsestranske debate.

V torek, 19. novembra, pozno zvečer sprejeti zaključki s pripombami, novimi predlogi in mnenji za plan 1964 opozarjajo na tehtno, skoro polmesečno skupščinsko delo, ki bo Zveznemu izvršnemu svetu in zveznemu Zavodu za gospodarsko planiranje zagotovo omogočilo lažje in popolnejše oblikovanje dokončnega statuta družbenega plana za prihodnje leto. O tem osnutku bo zvezna skupščina znova razpravljala in ga sprejela v prvi polovici decembra.

Zadnja dva dni »planske razprave«, v ponedeljek in torek, je skupščinski zvonec že vsakič ob devetih dopoldne pozival poslance zveznega

zborov in gospodarskega zborov v veliko parlamentarno dvorano.

In medtem ko sta se za predsedniško mizo menjavala predsednik zveznega zborov Mijalko Todorović in predsednik gospodarskega zborov Osman Karabegović, so poslanci predvsem v imenu posameznih odborov, posameznih panog, predlagali »naj bo politika novega plana še bolj usmerjena k spodbujanju boljšega izkoriščanja notranjih rezerv«, »naj dobe v planu enakovrednejšo mesto skupaj z gospodarskimi panogami tudi negospodarske dejavnosti«, »naj predvidi plan hitrejšo rast izvoza in uvoza«, »ker bi lahko preniško postavljena stopnja demobilizatorske delovalnosti na začetno razreševanje številnih nalog in problemov v našem zunanje trgovinskem sistemu...«

Poslanec, član skupščinskega odbora za kmetijstvo in gozdarstvo, je predložil široko listo istovetnih mnenj odbora in zveznega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo o potrebnih ukrepih za nadaljevanje izboljšanje v kmetijstvu, hkrati pa naj ne bo planirana stopnja rasti kmetijske proizvodnje nikakor manjša od letošnje.

»Zagotovimo skupaj s planom tudi ustrezne ukrepe v kreditni politiki, da bi lahko začeli s široko izgradnjo stanovanj za tržišče«, je bilo mnenje iz odbora za komunalna vprašanja, ki so ga posredovali zveznemu in gospodarskemu zboru.

In podobnih mnenj in predlogov je bilo še veliko.

To so bila po večini že izkristalizirana stališča, za razliko od razprav v odborih, ki so pred tem posamezna stališča proučevali, razčistevali in preverjali, kar povsem

ustreza vlogi teh skupščinskih organov.

Zasedanje zborov so tako kot sejam posameznih odborov redno sledili predstavniki Zveznega izvršnega sveta, posamezni zvezni sekretarji, ki so tudi vneto posegali v razpravo.

Vse dni je bil v skupščinskih razpravah aktivno prisoten tudi generalni direktor zveznega Zavoda za gospodarsko planiranje Nikola Minčev, ki je bil skupaj s svojimi sodelavci deležen pohval pa tudi kritičnih pripomb, in ki je znal skozi ves čas usmerjati delo v živahno razpravo, tudi polemiko, vedno puščajoč odprta vrata za boljše rešitve, »če so v skladu z možnostmi, če tako kaže podrobnejša analiza, če temu v prid govori večina poslancev...«

Ni bilo malo poslancev, ki so ugotavljali, da so predloženi materiali za družbeni plan sestavljeni tako, da omogočajo in spodbujajo dajanja pripomb, novih sugestij in konkretnih predlogov, kar predstavlja tudi glede na drugačen način sestavljanja dokončnega osnutka bistven in kvaliteten korak naprej v primeri s prejšnjimi leti.

Celotna dvanajstdnevna razprava o materialih za družbeni plan za prihodnje leto, ki je potekala v zvezni skupščini, je pokazala aktivno vlogo zveznih poslancev, ki so nastopali povečini z dokumentiranimi stališči, čisto že z predlogi za celovitejša in dolgoročnejsa rešitve. Očitno je bilo odlično sodelovanje med Zveznim izvršnim svetom in organi Zvezne skupščine, plod takšnih konkretnih stikov in razumevanja pa so bile te dni tudi nekatere skupne akcije skupščinskih odborov in posameznih zveznih sekretariatov, da bi tako pospešili reševanje nekaterih problemov.

JAK KOPRIVC

29. novembra nov otroški oddelek zasavske bolnice

Cez tri dni bodo v Trbovljah izročili namenu nov otroški oddelek zasavske bolnišnice. Kot je dejal doktor Ludvik Kramberger na nedavnem razgovoru z novinarji, predstavlja ta oddelek v pravem pomenu besede središče za zdravstveno varstvo otrok iz vsega Zasavja. V njem ne bodo samo bolniške postelje, kjer bodo otroke zdravili, temveč bo vključeval tudi boločene zdravstvene službe. S tem pa bo omogočeno kontinuirno, smotno, skladno ter uspešno delovanje vseh otroških zdravstvenih ustanov na področju Zasavja kot tudi uspešno otroško zdravstveno varstvo.

Cerprav se je gradnja novega otroškega oddelka pričela šele leta 1961, pa je zamisel o gradnji zagledala bel dan že leta 1957. Gradnja ne samo otroškega oddelka, temveč zasavske bolnišnice še z nekaterimi drugimi objekti, so teriale naraščajoče potrebe. Vedeti je namreč treba, da je bila trboveljska bolnišnica zgrajena pred skorajda štiri desetimi leti, ko je bilo v njej nameščenih le 80 postelj. V tako dolgem razdobju pa se je glede na potrebe povečalo število bolniških postelj na preko 120, v istem obdobju pa je adaptirana edina kirurška soba in nekaj manjših prostorov, drugega pa ni.

V osnovah gradnje zdravstvenega centra pred leti je bilo dogovorjeno, da bi se ta center gradil v dveh etapah:

V prvi fazi naj bi se zgradil otroški oddelek s prizidki in preureditvijo dosedanje bolnišnice; v drugi etapi pa oddelek za kirurgijo, ginekologijo in porodništvo z otroškim oddelkom in transfuzijo.

Vendar je doslej prišlo predvsem zaradi finančnih težav do realizacije za otroški oddelek, za katerega je bilo obilo dela, prizadevanj in razumevanj, da se je dogradil. Zaradi določenih težav ni prišlo tudi do realizacije adaptiranja dosedanje bolnišnice, niti do gradnje zdravstvenega doma za potrebe Trbovelj.

Z izgradnjo otroškega oddelka trboveljske bolnice pa prizadevanja še niso končana. Razumljivo je, da se bo skušalo uresničiti tudi še ostale načrte. Kdaj, to pa je doslej še preuranjeno napovedati!

FINANSIRANJE GRADNJE OTROŠKEGA ODDELKA

Gradbeni odbor za gradnjo bolnice v Trbovljah je imel v začetku na razpolago nekaj čez deset milijonov dinarjev. Razen tega so predstavniki OLO Ljubljana zagotovili svoja sredstva, razen tega pa so občinske skupščine sprejele priporočila, da predvidijo iz

proračunov nekaj sredstev za izgradnjo otroškega oddelka bolnice v Trbovljah. Na osnovi vseh pripravljanih del je bil program v celoti

priljubljen in sestavljen za sklada nadaljeval z deli. Ker pa tudi dobljena sredstva niso zadostovala za dokončno izgradnjo, so v soglasju spo-

ročili okrajni skupščini Ljubljana, da bi tudi zasavske skupščine sodelovale pri finansiranju začetnih gradenj bolnice v Zasavju, Novem

mestu, Kranju in bolnice v Ljubljani, in sicer na ta način, da bi finansirale izgradnjo bolnice v Trbovljah in izgradnjo bolnice v Ljubljani. Za izgradnjo vseh štirih bolnic so se vse komune ljubljanskega okraja zavzele tako, da se na tej osnovi izračuna vsakoletni prispevek občin v sklad s potrebno dinamiko izgradnje. Na tej osnovi so občinske skupščine Trbovlje, Hrastnik in Zagorje podpisale pogodbo z medobčinskim skladom za gradnjo in opremo bolnišnic na območju okraja Ljubljana in o najetju kredita v višini 160 milijonov dinarjev za izgradnjo otroške bolnice z obvezo, da bodo ta sredstva vrnila v letu 1963 v višini 33 milijonov 400 tisoč dinarjev oziroma obveznost za prvo četrtletje 1964 v enakem znesku. Na osnovi te rešitve je upravni odbor sklada sprejel najeto posojilo v znesku 160 milijonov din in tako dokončal izgradnjo otroške bolnice v Trbovljah.

T. K.

TRBOVLJE — novi otroški oddelek Bolnice

kapaciteto 250 postelj z vsemi specialističnimi službami v znesku 948 milijonov dinarjev. Z ozirom na pomanjkanje finančnih sredstev in ker finančni viri še niso bili in tudi danes še niso popolnoma znani, je bil gradbeni odbor mnenja, da je program mogoče izvesti v časovno nedoločenem obdobju.

Prva faza gradnje bi potrebovala preko 413 milijonov dinarjev, druga pa 535 milijonov dinarjev sredstev. Iz tega je razvidno, da bi bilo potrebno angažirati za izgradnjo potrebnih objektov precej finančnih sredstev in si je zato odbor tudi določil za prvo nalogo izgradnjo otroškega oddelka. Odbor je na svojih sejah, ki so jim prisostvovali tudi drugi, največkrat obravnaval finančno problematiko.

Predračunska vsota je znašala 332 milijona dinarjev. Ker je bilo v določenem obdobju zbranih oziroma na razpolago le 149 milijonov din je med gradnjo nastopilo vprašanje, kje najti dodatna sredstva za dokončno izgradnjo tega objekta. Zaradi te problematike je bilo sklicano več posvetovanj, vendar vsi zaključki niso bili realizirani. Začasno se je moralo celo prekiniti z gradnjo. Predsedniki občinskih skupščin iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja so se zatem domislili, da se najame pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje Trbovlje kratkoročno posojilo v višini 30 milijonov dinarjev. Na podlagi sprejete zneska je upravni odbor

Otroški oddelek - zasavski otroški medicinski center

Zdravljenje otroških bolezni je del pediatričnih prizadevanj. V zadnjih desetih letih so v pediatriji prevladovala takojimovana socialna in unitaristična načela. Otroka je treba obravnavati ne le kot bolnika, ampak tudi kot socialno bitje in preprečevati njegova obolenja. Otroško preventivno zdravstvo naj bi preko ginekološke preventive vplivalo na bodočega človeka že pred njegovim rojstvom z zdravstvenim svetovanjem in nadzorom ter usmerjanjem spočetja in nosečnosti. Tudi ob in neposredno po rojstvu morata pediatrična in ginekološka zdravstvena služba tesno sodelovati. Nadaljnjo skrb za otrokovo zdravje prevzema vrsta preventivnih in kurativnih zdravstvenih dejavnosti. Dojenčki, predšolski in šolski otroci so izpostavljeni neštetim, za zdravje škodljivim vplivom. Kot družbena služba ima otroško zdravstveno varstvo zelo aktivno in vodilno vlogo pri reševanju socialnega zdravstvenega varstva in delovnega usposabljanja teh otrok.

Otroška zdravstvena služba oskrbuje otroke in mladino od rojstva do 15. ali 18. leta starosti. Ta starostna skupina predstavlja približno tretjino vsega prebivalstva.

Razumljivo je torej, da so za učinkovito pediatrično službo potrebne mnoge zdravstvene ustanove in dejavnosti ter številni zdravstveni delavci. Zdravnikom specialistom, pediatrom in šolskim zdravnikom pomagajo pri njihovem delu medicinske sestre, otroške negovalke, babice in razni zdravstveni sodelavci kot stomatologi, psihologi, pedagogi, socialni delavci, fizioterapevti, defektologi in drugi.

Pri vseh teh številnih nalogah in raznovrstnih dejavnostih se pojavlja nevarnost

nesmetnosti in prekinjanja dela otroškega zdravstvenega varstva. Posamezne ustanove se namreč prav lahko zapro same vase in ne povezujejo svojega dela z delom ostalega otroškega zdravstva. Takšna razcepljenost dela pa ni ne biološko ne socialno ali medicinsko upravičljiva. Zato je povsem razumljiva napredna unitaristična smer v pediatriji, ki zahteva kompleksno obravnavanje otroške zdravstvene problematike. Ker posamezni otroški zdravstveni delavci ali otroška zdravstvena ustanova pač ne more opravljati vseh zvrsti otroške zdravstvene službe, je potrebno med ustanovami in otroškimi zdravstvenimi delavci stalno sodelovanje in dopolnjevanje dela. Nepravilno je, če npr. postavljajo take meje med predšolskimi in šolskimi zdravstvenimi ustanovami, ali med preventivnimi in kurativnimi. Tudi ambulantno-poliklinična in bolnišnična otroška zdravstvena služba morata sodelovati in se z socialno-medicinskim podudarkom spajati v enotno harmonično delujočo celoto etapne otroško-zdravstvene ustanove določenega področja. S tem se omogoča kontinuirano, smotno in skladno ter uspešno delovanje vseh otroških zdravstvenih ustanov na tem področju in res uspešno otroško zdravstveno varstvo.

Izkazalo se je, da se delo otroških zdravstvenih ustanov najlaže in najhitreje uredi v smislu navedenega unitarističnega in socialno medicinskega nazora v pediatriji, če se različne otroško-zdravstvene dejavnosti družijo v dobro organizirane medicinske centre.

Nov otroški oddelek v Trbovljah predstavlja tak center za zdravstveno varstvo otrok vsega Zasavja.

dr. L. K.

Pred javnimi tribunami o osnutku

Komisija za izdelavo novega statuta občine Zagorje ob Savi je na zadnji skupni seji obeh zborov zagorske Občinske skupščine poročala o doslej opravljenem delu v zvezi z izdelavo osnutka novega statuta.

Na seji je bilo poročano, da se je komisija odločila,

da bo posamezna poglavja iz osnutka občinskega statuta objavila o obliki sestavkov v »Zasavskem tedniku«. Ti sestavki naj bi potem služili kot osnova za razprave na javnih tribunah, ki jih bosta sklicala komisija za izdelavo novega statuta občine Zagorje in Občinski odbor SZDL, in

ki bodo na sporedu predvidoma do srede januarja. Računajo, da se bo začela javna razprava o osnutku novega občinskega statuta sredi februarja.

Danes objavljamo prvi prispevek, in sicer »Krajevne skupnosti«, ki bo služil kot

gradivo za javno tribuno o krajevnih skupnostih. V naslednjih številkah pa bomo nadaljevali z objavljanjem prispevkov z ostalih področij in prispevke občanov na že objavljeno gradivo o osnutku novega statuta občine Zagorje ob Savi.

Uredništvo ZT

OBČANI ZAGORJA OB SAVI!

Komisija za sestavo novega statuta občine Zagorje ob Savi in Občinski odbor SZDL Zagorje ob Savi pozivata občane, da sodelujejo na javnih tribunah, na katerih bo tekle razprava o posameznih določbah iz osnutka novega statuta občine Zagorje ob Savi, da na njih razpravljajo o posameznih vprašanih in sodelujejo s prispevki v javni razpravi o osnutku statuta zagorske občine v »Zasavskem tedniku«!

Krajevne skupnosti

Krajevna skupnost je nova institucija, ki je ni mogoče izenačevati z dosedanjimi krajevnimi odbori ali stanovaljskimi skupnostmi. Krajevna skupnost je samouprava občanov na določenem območju, ki naj ureja delo in organizacijo s svojim statutom. V krajevni skupnosti ni mogoče govoriti o podaljšanju državne uprave oziroma oblasti kot so bili dosednji krajevni odbori, temveč je krajevna skupnost kot že omenjeno, nova institucija razširjanja in utrjevanja socialistične demokracije in nadaljne smeri deatizacije.

Republiška ustava obravnava krajevne skupnosti v poglavju »Samoupravljanje v občini in okraju«. Zaradi tega je razumljivo, da mora občinski statut o krajevni skupnosti kot neločljivem delu samoupravljanja v občini vsebovati določila predvsem o načinu ustanovitve, o območju, o organizaciji in o pravicah oziroma nalogah krajevne skupnosti ter o načinu njenega finansiranja.

V predosnutku statuta občine so določeni pogoji, pod katerimi se lahko ustanovljajo krajevne skupnosti npr. da tvorijo geografsko, urbanistično in gospodarsko celoto v določenem območju občine. Tukaj se takoj pojavlja vprašanje ali je sploh mogoče, da se pokriva vsa naselja in zaselke z območji krajevnih skupnosti. Menimo, da je to praktično nemogoče. Težko je tudi določiti, koliko naj bo krajevnih skupnosti na območju občine. To naj bo odvisno od občanov samih ali so pripravljene prevzeti naloge s stvarnimi možnostmi za sodelovanje in prizadevanje na zelo širokem področju samouprave v krajevni skupnosti. Morda bi bilo prav, če omenimo samo centre, v katerih bi se lahko ustanovile krajevne skupnosti in sicer: krajevne skupnosti naj bi se v začetku ustanovile, kjer so za to že dani pogoji, npr. za mesto Zagorje, Kisovec in morda še Izlake. Ostale naj se ustanovijo sukcesivno, kadar bodo za to dani pogoji oziroma samoiniciativa občanov.

O določitvi območij krajevnih skupnosti v občinskem statutu prevladuje mnenje, da bi se s temi določbami odvzel značaj samoupravnih organizacij. Območje krajevne skupnosti je temeljno vprašanje, o katerem se morajo izreči prebivalci sami, ker jih vežejo skupni interesi. Če vnaprej določitev območij ima podoben administrativnega značaja, in se lahko zgodi, da se že vnaprej zadošči volja prebivalcev za delo v krajevni skupnosti. Krajevna skupnost kot samoupravna oblika se lahko ustanovi samo v soglasju neposrednih upravljalcev — občanov. Socialistična zveza bi naj bila pobudnik oziroma sklicatelj zborov volivcev, na katerih bi se razpravljalo ali se ustanovi krajevna skup-

nost ali ne. Tak sklep naj bi se z obrazložitvijo predložil občinski skupščini, ki ga potrdi z odlokom. Skupno s sklepom o ustanovitvi pa bi volilci izvolili svoje organe krajevne skupnosti.

NALOGE

Naloge krajevne skupnosti so v predosnutku dokaj podrobno precizirane. Te naloge niso tako majhne, če pogledamo posamezne določbe, da krajevne skupnosti organizirajo in pospešujejo komunalne, gospodarske, socialne, zdravstvene in druge dejavnosti, ki neposredno služijo družini, gospodinjstvu in občanom za zadovoljevanje vsakodnevnih potreb. Posvečati morajo skrb za varstvo oseb, ki jim je potrebno pomoč in predlagajo skrb-

niko za mladoletnike, kakor tudi za druge osebe, ki se postavljajo pod skrbništvo. Na področju stanovanjskega gospodarstva so dolžne pomagati državljanom pri upravljanju hiš in njihovih skladov pri vzdrževanju hiš. Ustanovljale naj bi otroško varstvene zavode predšolskih in šolskih otrok in druge oblike za varstvo in vzgojo mladine. Organizirale naj bi prostovoljno delo občanov na svojem območju, zbirale prostovoljne prispevke ter organizirale kulturne in druge prireditve. Skrbele naj bi krajevne skupnosti za zgraditev, vzdrževanje in čiščenje komunalnih objektov in naprav ter imele nadzor, ali se uporabljajo ti v skladu s predpisanim redom, upravljajo naj krajevna pokopališča, skrbijo in organizirajo ukrepe zoper požar, poplavo in druge elementarne nezgode.

Krajevne skupnosti bodo lahko uresničile svoje naloge

s tem, da neposredno gospodarijo z družbenim premoženjem, ki jim je dano v uporabo in upravljanje ter organizirajo udeležbo občanov pri reševanju najrazličnejših vprašanj in ustanovljajo servise in uslužnostne obrate.

Nastane vprašanje, ali so te naloge dovolj konkretno obdelane, ali so premalo ali morda preširoko obdelane, ali jih bodo krajevne skupnosti sposobne in voljne opravljati. Naloge, ki jih bi prevzele krajevne skupnosti, so tudi različne z ozirom na kraj, kjer se ustanovljajo in njegovo specifičnost. Ne bi bilo prav, da bi v statutih obremenjevali krajevne skupnosti z nalogami, ki jih ne bodo mogle izvesti in zato tudi nimajo pogojev.

Krajevna skupnost naj bi ne opravljala nalog, za katere so pristojni občinski upravni organi. Vse delova-

Statut hrastniške steklarne v razpravi

Statut delovne organizacije Steklarne Hrastnik je izdelan. O njem tudi že razpravljajo. Predvidevajo, da ga bodo sprejeli — upoštevaje spremembe enkrat v januarju.

Osnutek statuta Steklarne vsebuje vrsto pozitivnih rešitev kot odraz prizadevanj, da bi določene pomanjkljivosti ki so se pojavljale z dosedanjimi etapami rekonstrukcije odpravili. Vendar pa bi morala razprava nedvomno dati tudi vrsto predlogov, kajti statut vsebuje še vrsto določil, ki bi jih bilo nedvomno potrebno razčistiti.

V Steklarni napovedujejo, da bodo šele z zaključkom zadnje etape rekonstrukcije popolnoma prekinili z dosedanjim načinom upravljanja in gospodarjenja, v katerem ekonomske enote na primer doslej še niso prišle dovolj do izraza.

V osnutku statuta je vidna misel, da bo podjetje skrbelo predvsem za kvaliteto proizvodov, dosledno izpolnjevalo vse pogodbene obveznosti, stalno zniževalo poslovne stroške, uvajalo ekonomske serijske izdelke in podobno.

Omenjeno določilo je pomembno že zaradi tega, ker se je pri dosedanjih etapah rekonstrukcije sicer dvigala produktivnost predvsem na račun modernizacije proizvodnje. Večal se je tudi obseg proizvodnje, večalo pa se je tudi število zaposlenih. To pa je imelo za posledico

manjšanje fizičnega obsega proizvodnje.

Težnja, da bi se to ne ponovilo v zadnji etapi rekon-

omejena pristojnost ekonomskih enot.

Razprava bo morala odgovoriti tudi na vprašanje ali je prav, da osnutek statuta govori o centralnem delavskem svetu ob samostojnosti ekonomskih enot oziroma, ali je potrebno še posebej govoriti o članih centralnega delavskega sveta in strokovnih delavcih kot bodočih članih upravnega odbora? Drugačno vsebino upravljanja bi

da se bo po dokončanju osnovne investicije poznalo v vsakdanjem življenju, da je bila izvršena investicija zares tudi za dvig življenjskega standarda.

»V zvezi s poslovno tehničnim sodelovanjem, je zapisano v osnutku statuta, predvideva podjetje možnost integracije v občinski merilu zaradi izvrševanja uslug in izpolnjevanja potreb, ki jih narekuje življenjski standard, ter integracijsko sodelovanje v okviru panoge. Iz določil jasno izhaja, da o integraciji odloča delovni kolektiv z referendumom. Predlog o integraciji mora biti utemeljen z analizo in ekonomskim izračunom, zlasti pa je poudarjen namen integracije, da se zmanjšajo proizvodni stroški, poveča dohodek ter izvede delitev dela.

Kot je bilo omenjeno v začetku, prinaša osnutek statuta hrastniške Steklarne neštete, razprava o tem osnutku pa bi morala dati odgovore dvomno vrsto pozitivnih rena vprašanja, v katerih je čutili kompromise, ki izhajajo iz preteklih etap rekonstrukcije.

STATUTI

strukcije hrastniške steklarne, se morda zrcali v določilu statuta, ki pravi:

»Podjetje bo skrbelo za takšno kadrovsko politiko, da bo ob uvedbi avtomatizacije strokovno prekvalificiralo zaposlene člane tako, da bodo ti lahko zaposleni tudi po rekonstrukciji.«

Osnutek statuta hrastniške Steklarne vsebuje določila, ki dajejo več pristojnosti ekonomskim enotam, vendar pa na drugi strani govori o skladih, ki pa bodo vodeni še centralno. Torej je s tem

dala skupščina delavskih svetov.

Osnutek statuta govori še o večji skrbi za človeka v določilih, ki pravijo:

»Ob vsaki investiciji je potrebno zagotoviti oziroma predvideti del sredstev za dvig življenjskega standarda in higiensko tehnične zaščite pri delu. O tem razmerju pa odločajo organi upravljanja na osnovi dokumentiranih predlogov. To pomeni, da mora biti tisti del investicij za življenjski standard takšen,

Komunisti o problemih rudnika

Zadnja konferenca komunistov s trboveljskih obratov Rudnika Trbovlje-Hrastnik je spregovorila predvsem o problemih gospodarjenja, v katerih se nahaja ne samo trboveljsko-hrastniški rudnik, temveč tudi drugi premogovniki.

Proizvodnja na trboveljsko-hrastniškem rudniku je v zadnjih letih porasla od 917.000 ton na 1 milijon 134 tisoč ton, povečala se je tudi jamska storitev od 1,14 t na 1,51 tone na silht. Vzporedno z večanjem proizvodnje pa so občutno rasti tudi materialni stroški, ki so še posebej v letošnjem letu občutno vplivali na zmanjšanje čistega dohodka podjetja in sklada. Osebnih dohodki v rudarstvu, predvsem v zadnjem obdobju, močno zaostajajo v primerjavi z dohodki zaposlenih v ostalih panogah gospodarstva. To pa ima za posledico fluktuacijo delovne sile, ki je na rudniku vedno bolj primanjkuje.

šno mnenje je imelo tudi za posledico, da je mehanizacija v rudniku dokaj zastarela.

Na konferenci so komunisti spregovorili tudi o nekaterih vprašanih dela Zveze komunistov na Rudniku. Mnogi komunisti se pri svojem delu poslužujejo čestokrat operativnega poseganja, zapadejo v deklarativnost, premalo nastopajo pozitivno in podobno. Dejstvo pa je tudi, da mnogi komunisti niso preveč odgovorni, da bi določene akcije izvedli do kraja, pojavlja pa se tudi mnenje, da je za vse odgovorne edino sekretar osnovne organizacije ZK.

Komunisti na Rudniku bodo morali v prihodnje nastopati bolj enotno kot idejni usmerjevalci in nosilci na praksi v delovni organizaciji in izven nje.

Krajevne skupnosti

(Nadalj. s 7. strani)

nje krajevne skupnosti naj bo prežeto s težnjo, kako pomagati delovnemu človeku — občanu pri zadovoljevanju njegovih vsakodnevnih potreb.

Podrobno organizacijo in način poslovanja krajevnih skupnosti in njihovih organov naj določajo statuti krajevskih skupnosti, ki jih potrди občinska skupščina.

Najvišji organi krajevskih skupnosti so občani na zborih volivcev krajevne skupnosti. Občani na zborih volivcev izvolijo svet krajevne skupnosti, ki je njen izvršilni organ. Mandatna doba članov sveta krajevne skupnosti je dve leti, s tem, da se vsako leto izmenja polovica članov sveta. Postavlja se vprašanje, ali ne bi mandatna doba trajala podobno kot odbornikom občinske skupščine.

Svet krajevne skupnosti naj opravlja svoje delo po programu, ki ga sprejme na svoji seji, potrđijo pa ga občani na zborih volivcev.

SREDSTVA IN NACIN FINANSIRANJA KRAJEVNE SKUPNOSTI

Osnova za uresničevanje samoupravnih funkcij in za uspešno izvrševanje nalog krajevne skupnosti kot samoupravne organizacije, je njen materialni položaj. Zato je tudi republiška ustava določila, naj občina s svojim statutom zagotovi krajevni skupnosti sredstva za opravljanje nalog. Ustava nima v mislih neke dotacije, temveč odrezana zagotovljena sredstva, ki jih naj dobi krajev-

na skupnost že pri samem viru sredstev, ki so ustvarjena v občini.

Normalen razvoj dosedanjih stanovanjskih skupnosti in krajevnih odborov je oviralo prav to, da njihovi dohodki niso bili stalni niti natančno določeni, kar je oviralo nadaljnji razvoj. Zato je treba zagotoviti dohodke krajevnim skupnostim iz dohodkov občine po sistemu družbene delitve dohodkov, in iz drugih virov, ki naj bodo določeni v občinskem statutu. Dohodki krajevskih skupnosti so lahko prispevki občanon in presežki dohodkov nad izdatki servisov. V presežkih dohodkov nad izdatki servisov so še različna mnenja, naj sredstva ne bi pripadala krajevni skupnosti, temveč naj se uveljavlja princip delavske samouprave v teh obratih in na tej osnovi uveljavlja delitev dohodka. Nadaljnji vir dohodkov bi naj bile dotacije delovnih in drugih organizacij, odstotek stanarin, najemnin za poslovne prostore, dohodki od pokopališč, dohodki od zakupnin za zemljišča, za družbena premoženja, ki so v upravi krajevne skupnosti, del dohodkov od občinske doklade, del občinskih taks na vozila in vprežno živino, dotacija občinske skupščine in krajevni samoprisevek. Z navedenimi viri dohodkov bi že z majhnim odstotkom bilo možno mimo materialnega doseči tudi politični učinek in bi ta kot tak užival večjo popularnost in družbeno afirmacijo.

Sredstva, ki jih naj občina zagotovi krajevni skupnosti, naj bi bila v sorazmerju z gospodarsko močjo kraja,

Krajevna skupnost je dolžna obravnavati važnejše akte občinske skupščine pred njihovim sprejemom, zlasti predlog družbenega plana in proračuna, urbanističnega načrta in podobno. To pa predvsem zato, če upoštevamo, da je krajevna skupnost izražena kot samoupravna organizacija, v kateri se uresničujejo zahteve in potrebe, ki jih postavljajo organizirani dogovori občanov.

PREMALO ODGOVORNOSTI MED KOMUNISTI

Konferenca članov Zveze komunistov Strojne tovarne Trbovlje je opozorila na vrsto slabosti in pomanjkljivosti, ki so občutno vplivale na vrsto problemov. Osnovna ugotovitev je predvsem neenotnost med komunisti, ki se je pojavila ob vrsti vprašanj. Dejstvo je tudi, da med komunisti ni bilo čutili odgovornosti, kar je imelo tudi za posledico, da so se nekateri problemi reševali na tak ali drugačen način, namesto da bi se o njih odkrito pogovorili in jih tudi enotno reševali.

Po tej poti ni mogoče več naprej, za komuniste pa poti tudi ni nazaj. Vsi komunisti, člani Zveze v Strojni tovarni stoje pred odgovorno nalogo: opozoriti te pomanjkljivosti in hoditi po poti, ki jo je začrtal program Zveze komunistov in naša nova ustava, brez kakršnih koli kompromisov in odstopanj.

Modernizacija proizvodnje - nujnost

V torek, 12. novembra, so člani Zveze komunistov z zagorskega Rudnika rjavega premoga na letni konferenci razpravljali o problematiki, v kateri so se znašli slovenski premogovniki v letošnjem letu zaradi nizke akumulativnosti, ki onemogoča večja vlaganja v modernizacijo proizvodnje, živahnejšo stanovanjsko izgradnjo in hitrejšo rast osebnih dohodkov.

Na konferenci so med drugim ugotovili, da je bilo v zadnjem obdobju postavljeno pred organizacijo ZK več nalog, zlasti se v zvezi s pozitivno dejavnostjo organov samoupravljanja v ekonomskih enotah; vzporedno pa so posvetili vso pozornost tudi obravnavi problemov v zvezi z dohodkom delovne sile, težavnim finančnim položajem rudnika in drugim.

Praznovanje 29. novembra v Zasavju

29. november — dan Republike in 20-letnico zgodovinskega II. zasedanja AVNOJ bomo — kot nam poročajo dopisniki — svečano praznovali po vsem Zasavju. Organizacije SZDL, ZMS, ZJB NOV, šole, delovni kolektivi, Svobode in prosvetna društva pripravljajo vrsto praznovanj in drugih prireditev. Ob tej priložnosti pa bomo izročili namenu tudi nekaj novih objektov. Omeniti pa moramo še vsakoletni sprejem članov v pionirsko organizacijo.

V Trbovljah bo 28. novembra ob 17. uri v Delavskem domu slavnostna seja Občinske skupščine Trbovlje; ob 18. uri bodo odprli razstavo likovnih umetnikov — amaterjev; ob 19.30 pa bo v gledališki dvorani Delavskega doma kulturna prireditev. Na sam praznik bodo najprej (ob 9. uri) odprli nove obratne prostore ELIT in praznovanje prve proizvodnje nove tovarne polprevodnikov v prostoru ELIT; ob 11. uri pa bodo izročili namenu novo otroško revirsko bolnico v Trbovljah. Poldan pa bodo družabne pri-

Analiza o poslovanju sklada ZRD zavarovanja

Komunalna skupnost socialnega zavarovanja za Zasavje je izdelala analizo o poslovanju sklada zdravstvenega zavarovanja za leto 1961 in januar — september 1963, in sicer z namenom, da prikáže delovanje novega finančnega sistema v zdravstvenem zavarovanju, izdela realno osnovo za določitev obveznosti za financiranje zdravstvenega zavarovanja za leto 1964 in načrto ugotovi ali je raven zdravstvenega varstva v skladu z dejanskimi možnostmi Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja.

V prvih devetih mesecih letos je bilo vplačano v sklad zdravstvenega zavarovanja skupaj nad 972 milijonov dinarjev, oziroma nad 10 milijonov dinarjev več, kot so zdravniki skupni izdatki. V isti primerjavi pa so delovne organizacije s področja zagorske občine vplačale za 28 milijonov, 637.000 dinarjev manj prispevkov kot je bilo porabljeno sredstev.

V prvih devetih mesecih letos je bilo vplačano 130.874.000 din dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje, kar predstavlja nad 19% vseh zbranih sredstev za zdravstveno zavarovanje. Iz analize izhaja, da se s sredstvi, zbranimi na račun dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje pokriva precejšen del izdatkov za zdravstveno zavarovanje in da je tako postal dejansko ta dodatni prispevek instrument za uravnoteženje dohodkov in izdatkov za zdravstveno zavarovanje.

V primerjavi s istim obdobjem lani se je letos zmanjšalo število nesreč in obolenj; zmanjšalo pa se je število izgubljenih delovnih dni zaradi boleznih in nesreč. Med izdatki pa je opaziti povečanje stroškov za zdravljenje v stacionarnih zdravstvenih zavodih in v zdraviliščih ter za zobno nego in protetične storitve.

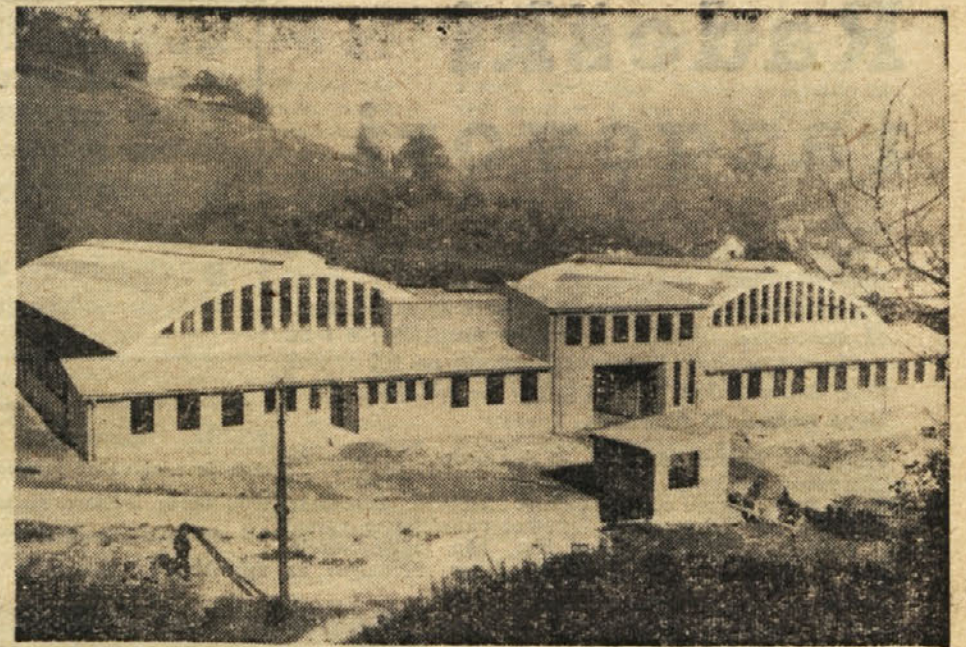
V Trbovljah računajo, da bo v skladu zdravstvenega zavarovanja Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja letos blizu 6 milijonov din dohodkov več kot izdatkov. Vzporedno s tem pa ugotavljajo, da bo treba prihodnje leto doseči, da bo dodatni prispevek za zdravstveno zavarovanje regulator za več ali manj porabljena sredstva, ne pa fiskalni instrument za

zbiranje dodatnih sredstev za zdravstveno zavarovanje. Razprave pa tudi kažejo, da naj bi bila v prihodnje stopnja dodatnega prispevka določena za vsako delovno organizacijo, ne pa za posamezne panoge. Hkrati pa se poraja nujnost vskladitve ravni zdravstvenega varstva z dejanskimi finančnimi možnostmi.

POSEBNO OBVESTILO

Bralce in naročnike obveščamo, da zaradi tehničnih ovir v današnje številko nismo mogli uvrstiti nadaljevanja zapisa Lojzeta Požuna, sodelavca Inštituta za proučevanje zgodovine delavskega gibanja iz Ljubljane, o zasavskih revirjih v letu 1941. Ker so bili julijski dogodki leta 1941 že opisani, bomo začeli priobčevati nadaljevanje pod naslovom »ZASAVSKI REVIRJI V LETU 1941« 50. številki »Zasavskega tednika«, na kar še posebej opozarjamo.

Uredništvo ZT

Novi prostori ELIT-a

S seji občinskih skupščin v Zagorju, Trbovljah in Hrastniku

(ma) TRBOVLJE — Prejšnji teden je bil v delu skupščin občin v Zasavju izredno razgiban. Redne seje so imeli vsi zbori občinskih skupščin najprej v Zagorju ob Savi, v soboto pa še v Trbovljah in Hrastniku.

Zagorska Občinska skupščina je prejšnje sredo razbradenega materiala za proučevanje najprej o poročilu o gibanju gospodarstva v prvih desetih mesecih in o oceni za leto. Zatem je — prvič v obstoju občinskega samoupravnega organa — razpravljala in sklepala (in tudi prva letos v Zasavju) o smernicah za sestavo družbenega plana za prihodnje leto. Občinska skupščina Zagorje ob Savi je

ska skupščina je na zadnjem zasedanju razpravljala in sklepala še o nekaterih drugih zadevah.

V Hrastniku pa so odborniki občinskega zbora in zborni delovni skupnosti občinske skupščine razpravljali in sklepali o več vprašanih. Tako so med drugim potrđili glavni investicijski program za gradnjo zdravstvenega doma Hrastnik, poslušali so poročilo o stanju in problematiki stanovanjske izgradnje, o delu Zavoda za zaposlovanje delavcev in poročilo o Kmetijski zadrugi Dol. Na seji pa so bila podana še informativna poročila o delu komisije za izdelavo osnutka novega statuta občine Hrastnik, o poteku del v zvezi z izdelavo osnutkov statinov delovnih organizacij in o pripravah za prehod na 42-urni delovni teden.

O zasedanju Občinske skupščine Zagorje ob Savi, Trbovlje in Hrastnik bomo obširneje poročali v prihodnji številki našega tednika.

Zimski bazen v Trbovljah

OBVESTILO PREBIVALSTVU ZASAVJA

Upravni odbor sklada za financiranje gradnje bolnice v Trbovljah in odbor za pripravo otroškega oddelka splošne bolnice v Trbovljah, v skladu s prošnjo občane iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja ter ostale občane Zasavja, da se udeležijo čim večjemu številu

slavnostne otvoritve otroškega oddelka splošne bolnice v Trbovljah, ki bo v petek, 29. novembra t. l. ob 11. uri.

Otvoritev bo ob vsakem vremenu. Po slavnostni otvoritvi si bodo navzoči lahko ogledali novoizgrajene prostore.

Radeški razgovori

Radeče že od nekdanj slovi po razgibani društveni dejavnosti in po uspešnem delu družbeno-političnih organizacij. Tudi tokrat — pred pomembnim praznikom 20-letnico zgodovinskega II. zasedanja AVNOJ — smo se prepričali o tem.

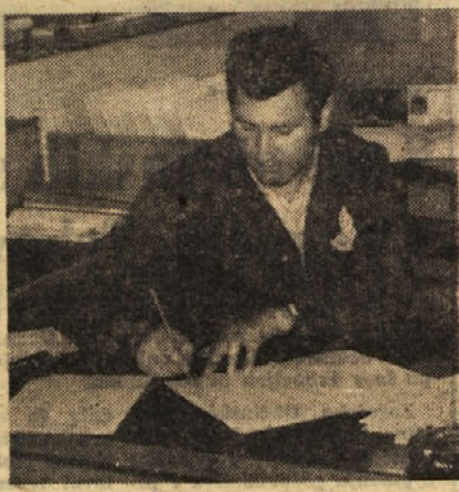
Iz razgovorov, ki jih objavljamo na tej strani, veje delovni dan proizvajalcev — aktivnih družbeno političnih delavcev.

Profesorju Janezu PEŠCU, — Ker bodo v kratkem na predsedniku krajevne organizacije SZDL, enemu od najaktivnejših in najskromnejših družbeno političnih delavcev v Radečah, smo za

Ker bodo v kratkem na voljo sredstva (Petrol bo namreč odkupil bencinsko črpalko) razmišljamo največ o tem, kam najkoristneje vložiti denar. Predlogov za

Profesor Janez PEŠEC

Vojko POHAR

uvod zastavili nekaj vprašanj kar po telefonu.

Kakšna je aktivnost Krajevne organizacije SZDL v Radečah?

— Potem, ko smo zaključili z akcijo vpisovanja ljudskega posojila za obnovo in izgradnjo Skopja (predvideni plan smo visoko preseгли), smo oživili delo naših komisij. Najdelavnejša je zdaj komisija za družbeno življenje. Opaziti je, da je v zadnjem času zaživelo delo v vrsti društev in organizacij in da se le-te bolj povezujejo s krajevno organizacijo SZDL.

Osnutek statuta krajevne skupnosti je že izdelan. Z njegovo izdelavo smo začeli že pred meseci. Potem, ko bo sprejet občinski statut, (čakamo na določila, ki zadevajo krajevno samoupravo), bomo dali statut krajevne skupnosti v javno razpravo, ki bo verjetno zelo zanimiva in množična.

Po vašem mnenju najaktivnejša društva v Radečah?

— Na to vprašanje je težko odgovoriti, menim pa, da so to športno društvo Papirničar, TVD Partizan in DPD Svoboda.

S katerimi problemi se srečuje organizacija SZDL na področju gospodarstva?

to je več, tako formiranje močne avtoservisne delavnice, kombinacija s celjsko Klimo itd. Mnogo razmišljamo tudi o razvoju obstoječih podjetij, kar vse povezuje s problemom, ki se pojavlja zaradi premajhnih možnosti za zaposlitev.

Delo gledališča?

— Za praznik bo na sporedu »Odkritosrčna lažnivka«, potem pa kriminalna zgodba »Mišolovka«. Predstavo za Dedka Mraza pa bo pripravilo mladinsko gledališče.

Tovariš Vojko POHAR, šef remonstskih delavnic v radeški Tovarni dokumentnega in kartnega papirja, je bil na zadnjih volitvah izvoljen za poslanca v kulturno prosvetni odbor skupščine SRS.

Osnovni problemi šolstva v občini?

— Teh je precej, predvsem pa imam v mislih problem kadrov in problem materialne oskrbe šol. To vprašanje pa ni pereče samo v občini Laško, pač pa po vsej Sloveniji. S to problematiko se vse bolj ukvarjamo tudi v Radečah in skušamo najti rešitev tako, da bi na eni strani uredili materialno oskrbo šol, na drugi strani pa s kadri in potrebnimi pripomočki izboljšali kvaliteto pouka.

S čim naj bi se v sedanjem času predvsem ubadali prosvetni delavci?

Za 29. november — DAN REPUBLIKE in 20-letnico zgodovinskega II. zasedanja AVNOJ

čestitajo vsem RADEČANOM

družbeno politične organizacije Radeč, še posebej pa delovna kolektiva

● TOVARNE DOKUMENTNEGA IN KARTNEGA PAPIRJA RADEČE in

● SPLOŠNEGA TRGOVSKEGA PODJETJA RADEČE, želeč še nadaljnjih uspehov pri gradnji naše socialistične domovine.

— Zraven rednega šolskega politike nagrajevanja in dela je zdaj važno predvsem delo okrog izdelave statuta šol ter nadaljnje oblikovanje upravljanja v šolstvu.

zacije ZK, pa tudi član nadzornega odbora organizacije ZB Zidani most.

Kaj bi Zidani most najbolj potreboval?

— O potrebah smo že velikokrat govorili, toda vse za man. Vendar pa želim naštetiti potrebe še enkrat. Te so ureditev ceste skozi Zidani most in ureditev komunalnih objektov, odstranitev sledov okupacije, gradnja stanovanj itd. Zidani most postaja vse bolj mesto upokojevcev in tistih ljudi, ki morajo stanovati v bližini železniškega vozlišča.

Prometniku v Zidanem mostu, Viktorju MUSARJU, smo zastavili naslednja vprašanja:

Od kdaj ste zaposleni na železnici?

— Že od leta 1939.

Kaj menite o predvidenem povečanju cen železniških tarif?

— Železniške tarife so sorazmerno nizke v primerjavi z drugimi, stanje železnic in naših osnovnih sredstev pa je kritično. Z obstoječimi tarifami tudi ne bo mogoče modernizirati železnic.

Vam je ostal v spominu na delo kak poseben dogodek?

— Odkar sem prometnik, se živo spominjam primera, ki se mi je dogodil pred leti. Vagon, poln potnikov, sem po pomoči poslal v Hrastnik namesto proti Mariboru. Je dovolj zanimiv odgovor? Tudi kaj takega se namreč lahko dogodi, saj odpremo v Zidanem mostu v 24 urah kar 180 vlakov.

Vaša družbena aktivnost?

— Največ dela imam kot tajnik krajevne organizacije SZDL Radeče, kjer se s profesorjem Pešcem trudiva, da bi bilo delo kar najbolj uspešno.

Kaj Radeče najbolj potrebujejo?

— Trenutno klubske prostore, ki bi bili bolj urejeni. DPD Svoboda za to nima sredstev, pa ji bo pomagala krajevna organizacija SZDL. Sicer pa Radeče potrebujejo še veliko, tako stanovanja, novo prevleko na cesti, obrtne delavnice in nove industrijske obrate.

Problem, ki je na železnici najbolj pereč?

— Decentralizacija in spet decentralizacija! Več pristojnosti nižjim organom in večja decentralizacija sredstev.

Viktor MUSER

Viktor OMAHEN

V Radečah in Zidanem mostu smo se pogovorili še z Ivanko PLAZAR, delavko v »Petli« in Jožetom KOZARJEM, elektro mojstrom iz Cementarne Zidani most. Razgovora z njima bomo objavili v prihodnji številki.

● POSTALI BODO MLADINCI

MLADINSKA PRILOGA

● V dogovoru s predstavnikami občinskih komitejev ZMS iz Litije, Zagorja ob Savi, Trbovelj in Hrastnika smo sklenili, da bo do »Zasavskega tednika« enkrat mesečno izšla posebna mladinska priloga. V njej bodo mladinci iz vseh štirih občin seznanjali bralce in občane o delu in problemih mladine v posameznih občinah. Danes je pred vami prva mladinska priloga.

V zagorski občini predvidevamo, da bomo sprejeli v mladinsko organizacijo v dneh 26. 27. in 28. novembra pionirje iz zagorskih in okoliških šol. Osrednji sprejem bo 28. novembra v Delavskem domu, 26. in 27. pa na šolah na Izlakah in Podkumu. Občinski komitej ZMS v Zagorju si prizadeva, da bi bil ta sprejem čim bolj slovesen, da bi ostal novim 265 mladincem in mladinkam dolgo v spominu.

O delu občinskega komiteja ZMS Zagorje

Na novembrskem plenumu občinskega komiteja ZMS Zagorje so razpravljali o vrsti nalog, ki stoje pred zagorsko mladino. Ena izmed njih je vsekakor letna konferenca, ki bo predvidoma 15. decembra v stekleni dvorani Delavskega doma v Zagorju. Na tej konferenci bodo spregovorili izključno le o dveh problemih, in sicer o izobraževanju in delu v mladinskih aktivih. Razen referata, ki bo nakazal nekatere smernice za delo mladine na tem področju, pa bo tudi razprava prav gotovo prinesla določene zaključke za uspešno reševanje teh problemov.

Vse priprave, tako vsebinske kot organizacijske, so v teku. Še posebej pa so o konferenci spregovorili na nedavnem plenumu občinskega komiteja ZMS.

Na tem plenumu so predlagali tudi sedem članov komiteja ZMS za sprejem v organizacijo Zveze komunistov. Članj Zveze komunistov naj bi bili v prihodnje večja opora pri delu tako komiteja kot aktivov.

K. P.

Vloga in delo mladine

Različne sodbe o sedanji mladi generaciji, na katere niletimo vsepovsod, marsikdaj razkrivajo, da še vedno niso povsem jasna pojmovanja o tem, kaj hočemo in kaj pričakujemo od mladine, kakšna je njena družbena vloga in kakšen položaj imata mladina in mladinska organizacija danes. Ponekde presojajo vlogo in delo mladine bolj po osebnem razpoloženju kot tehtnejšem preudarku. Posledice takšnih ocen se navadno zrcalijo v najrazličnejših mnenjih, ali je Zveza mladine premalo ali preveč politična organizacija. Prav tako niso redke trditve, da se mladinska organizacija premalo ukvarja z akcijskim delom, mnogi govore pa obratno.

Življenje mladine je danes prav gotovo zelo razgibano in ga ni mogoče voditi, še manj pa usmerjati po nekih direktivah. Res pa je, da je

v organizaciji mladine še vse premalo tistega življenjskega, kar bi jo zares postavilo kot organizacijo mladih.

Najpomembnejši činitelj pri pozitivnem oblikovanju mladih ljudi sta vsekakor naša družbena stvarnost in družbeno ekonomski razvoj, odtod tudi pozitivno gledanje mladih ljudi, predvsem tistih v proizvodnji. Ob tem razgibanem življenju pa ugotavljamo, da so mladi čestokrat nestranni, zahtevni, na drugi strani pa premalo odločni. V delovnih organizacijah ima ravno mladina željo po modernizaciji in uvajanju sodobnejših tehnoloških postopkov. Če lahko trdimo, da je mladina premalo storila zato, da bi intelektualno mladino mobilizirala, da bi sodelovala pri reševanju družbenih in ekonomskih vprašanj pa lahko tudi trdimo, da je mladina rasplah premale sto-

rila tudi za to, da bi ta mlada tehnična inteligenca dobila pravo mesto v delovnih organizacijah. Mladi v delovnih organizacijah so bili tudi premalo odločni, da bi se sistem štipendiranja uveljavil kot zares koristen sistem usposabljanja potrebnih kadrov.

Pri kmečki mladini je vsekakor v ospredju njeno izobraževanje in usposabljanje za družbeno kot individualno kmetijsko proizvodnjo. Danes primanjkuje usposobljene delovne sile, ki bi hitro širila napredne metode dela v kmetijstvu in ki bi bila napredni nosilec socialistične preobrazbe vasi.

Prav to pa terjajo, da povečamo skrb za izobraževanje te mladine, obenem pa tudi, da v okviru komun jasneje nakažemo perspektivo mladine v kmetijski proizvodnji.

Dejstvo je, da je potrebno težiti za tem, da postane mladinska organizacija zares tista široka politična organizacija, instrument mladih, ki bodo v njej našli zares svojo organizacijo.

Ob tem bo potrebno premostiti vrsto težav, za katere pa so odgovorne tudi druge subjektivne sile. Mladino je potrebno upoštevati kot enakopraven partner v vsem, tudi pri odločanju. A. G.

Mladina in produktivnost

Občinski komitej Zveze mladine Slovenije Trbovlje je pred nedavnim analiziral delo dvodnevnega seminarja za mladinska vodstva iz delovnih organizacij, kjer so med drugim govorili tudi o nalogah mladine na področju dviga produktivnosti dela.

Kako dvigniti produktivnost?

To vprašanje se iz dneva v dan postavlja v ospredje pred vse nas. Oh tem je zmotna miselnost, naj se mladina ukvarja samo s svojimi »mladinskimi vprašanji«, ostalo pa naj rešujejo ostali, tako sindikati, organi samoupravljanja kot drugi, ki so »zato poklicani«. Ali ni med njimi tudi mladinska organizacija? Razumljivo je tudi! Samo bežno pogledjmo pravkar zaključene letne konference mladinskih aktivov v proizvodnji. Dejstvo je, da je mladina v teh aktivih razpravljala o dvigu produktivnosti, delovni disciplini, izboljšanju učinkovitega delovnega časa, kvalitete proizvodov, notranjih rezervah, vzrokih fluktuacije delovne sile in podobno.

Kakšne so možnosti in kako dvigniti produktivnost, se je čestokrat postavljalo v mladinskih vodstvih? Nedvomno, da teh vpr. ni malo, in kar je še posebej pomembno je to, da pri njihovem reševanju oz. uveljavljanju da svoj delež tudi mladina. Njej ni potrebno razmišljati o novih, do-

datnih investicijah, temveč v iskanju tistih možnosti, ki jim pravimo notranje rezerve, to pa je predvsem na delovnem mestu in njegovi okolici. Nedvomno pa je tudi res, da lahko sleherni proizvajalec prispeva svoje mnenje in predloge na napake, ki jih neposredno vidi in za katere čuti, da so ovira v nadaljnjem dviganju produktivnosti dela. Takšne oziroma kakršnekoli predloge proizvajalcev, še posebej pa mladih, je potrebno proučiti, koristne uporabiti in jih tudi nagraditi. Temu pa se v nekaterih podjetjih radi izogibajo, ker menijo, da edino »strokovnjaki« vse vedo. Ali ni to zmotno?

Dejstvo pa je, da bodo mladi le s konkretno, široko in dobro zasnovano akcijo za dvig produktivnosti, v kateri sodeluje zdaj mladina ljubljanskega okraja, dosegli dobre in pomembne rezultate. Mladinski aktivni, ki se doslej še niso vključili v to akcijo in ki imajo možnosti, te pa so skorajda povsod v podjetjih, naj bi se vendarle vključili. Vedeti moramo namreč, da pri tem ne gre zgolj za neko akcijo, temveč za resničen dvig produktivnosti, ki edina lahko pripomore k izboljšanju osebnega in družbenega standarda našemu delovnemu človeku. Ta akcija pa naj bi bila tudi trajna naloga mladinskih aktivov v proizvodnji. C. U.

Idejno usposabljanje - poglavitna naloga mladih

Precej je problemov, ki se jim v pogojih današnjega razvoja lotevajo mladi ljudje in jih skušajo tudi reševati. Ob tem se srečujemo z vprašanjem, kako oblikovati lastne

spособnosti. Ustavna razprava, predvsevolna in volilna aktivnost so razgibali made ljudi. Na teh razpravah so mladi največkrat postavljali v ospredje vprašanje delitve dohodka po delu, vlogo samoupravnih organov, razvoj komunalne skupnosti ipd. To potrjuje dejstvo, da se mladi vse bolj zanimajo za vprašanja, ki so vredna globlje razmišljanja. Spričo tega pa je mlad človek čestokrat postavljen pred dejstvo — konkretno reševanje vrste problemov. Ze sam sistem ga vključuje v neposredno družbeno in samoupravno življenje, ki pa razumljivo terjajo določene sposobnosti. Usposabljanje mladega človeka pa je osnovna skrb organizacije Zveze mladine. Čestokrat mladinci nakažejo določene probleme bolj »informativnega« značaja, premalo pa je tistih, ki bi se ga lotili bolj korenito.

Zavestna akcija Zveze mladine je v aktivnem vključevanju čedalje večjega števila mladih ljudi v družbeno politično življenje. To nam narekuje potrebe, pa tudi naše naloge, da naše idejno vzgojno delo v prihodnje bolj vskladimo z našimi vsakdajnimi doganjanji. Naše delo se mora še veliko bolj bolj vračati v družbene procese, njegova vsebina pa mora izhajati iz teh procesov. Pri mladinskih vodstvih moramo razvijati čut za to, da živo spremljajo in proučujejo ta naša družbena in ekonomska vprašanja. Še bolj moramo analizirati konkretno prakso, družbene procese in

odnose v komuni, njeno družbeno strukturo in razvojne možnosti. Takšna analiza nam bo v vsakdanjem življenju omogočila, da bomo te probleme razumeli in jih bomo sposobni tudi reševati skupno z ostalimi.

Naše idejno delo je imelo doslej in ima še marsikje pretežno izobraževalni — informativni pomen. To pa zato, ker naša šola pa tudi druge kulturno izobraževalne ustanove premalo prispevajo k splošni informiranosti mladih ljudi o naši družbi, njenem mehanizmu, procesih, ki se porajajo v njej itd. Zaradi tega moramo idejno-vzgojnemu delu, ki ga organiziramo preko predavanj, razgovorov, mladinskih političnih šol, šol za življenje, mladinskih ur, premnogokrat dopolnjevati te vrzeli in na tak način ustvarjati osnovo, ki nam omogoča, da se usposabljammo za konkretno politično akcijo.

Vse to naj mlademu človeku pomaga, da bo razmišljal o novih kategorijah in pojmi, ga vzpodbujal k individualnemu delu in izobraževanju ter usposablja, da bo znal uporabljati metode objektivne marksistične analize pri ocenjevanju družbenih procesov, pojavov in problemov, s katerimi se vsak dan srečuje. N. S.

DOPISUJTE V
Zasavski tednik!

**Zasavski
TEDNIK**

Ustanovljen decembra 1947 — Glasilo občinskih odb. SZDL Hrastnik Litija Trbovlje Zagorje ob Savi — Glavni in odgovorni urednik Marijan LIPOVSEK — Ureja uredniški odbor — Uredništvo in uprava Trbovlje, Trg revolucije 11 II, telefon 80-191 — Račun pri NB mezna številka 20 din — Naročnina, mesečno 60 din, četrtletna 180 din, polletna 360 din, celoletna 720 din — Poština plačana v gotovini — List tiska CP »Gorenjski tiske« v Kranju — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo

Ob 100-letnici hrastniškega šolstva

Hrastniško šolstvo slavi letos sto let obstoja. Bežen pogled skozi to obdobje razkriva marsikaj zanimivega.

Prve začetke hrastniškega šolstva je potrebno iskati v zasebni šoli rudniškega nameščenca Antona Doležaleka med leti 1856—1863. Otroke je poučeval sprva doma v svojem stanovanju, od 1860. leta pa v prostorih rudniške restavracije.

Leta 1863 so šolo prevzele hrastniške industrije in nastavile šolanega učitelja Stupana. To letnico beležimo tudi za začetke rednega šolanja. Leta 1873 je šola imela že 200 učencev, ki jih je učitelj Karel Valentinčič poučeval v dveh tečajih.

Ob izidu novega šolskega zakona so vzdrževalci prosili Deželno upravo, da prevzame šolo, da bi si s tem pridobila javni značaj, kar se je zgodilo 19. februarja 1872. leta. Dve leti kasneje je krajevni šolski svet pričel akcijo za zidavo novega šolskega poslopja. Zamisel je bila ureničena leta 1879., ko je bila na Spilarjevem posestvu zgrajena tako imenovana stara šola, ki so jo leta 1922 zaradi plazovja podrli. Ta zgradba je stala na severnem robu dvorišča današnje šole Ivana Cankarja.

Karel Valentinčič je opravil pionirsko delo na področju šolstva. Organiziral je kmetijsko in obrtno nadaljevalno ter glasbeno šolo, ustanovil »šolski krajevarski sklad« za podporo ubožnih učencev, nadalje lokalni muzej ter zbiral zanimive podatke iz lokalne zgodovine v Šolski kroniki.

1906. leta je bilo zgrajeno novo šolsko poslopje, v katerem so danes višji razredi osnovne šole Ivana Cankarja. Dotlej mešana ljudska šola se je preosnovala v štirirazredno deško ljudsko šolo v novih prostorih in v štirirazredno dekliško ljudsko šolo, ki je ostala v stari šoli. Obe šoli sta takrat šteli 600 otrok.

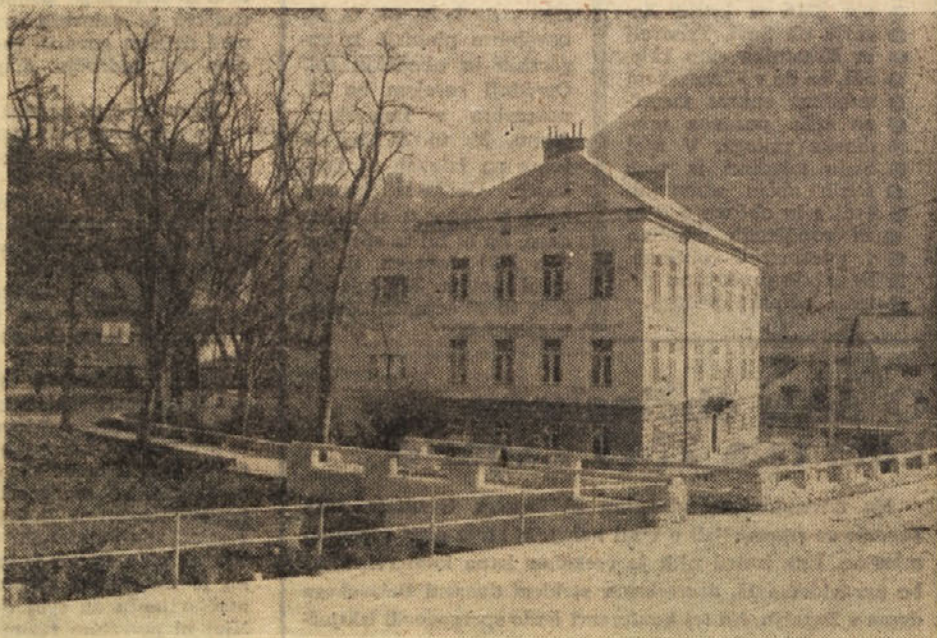
1907. leta je »Schulverein« zgradil nemško šolo, v kateri se danes nahajajo nižji razredi osnovne šole Ivana Cankarja. Ob njej je v zasebnem posloplju na Frčici uredil nemški vrtec in telovadnico, ki jo je uporabljal tudi Turnverein.

Podatkov o šolstvu v Hrastniku po prvi svetovni vojni je malo, ker so Kronike iz tega obdobja izginile med okupacijo. Kot vemo, je bila Deška šola ob ustanovitvi 1906. leta nastanjena v novem šolskem posloplju. Dekliška šola pa je uporabljala še prostore v stari šoli. Ko so to 1922. leta podrl, se je Dekliška šola preselila v bivšo nemško šolo. 1923/24 je obe šoli vodil začasno učitelj Rado Rainer, naslednje leto pa je vodstvo Deške šole prevzel nadučitelj Franc Lebar. Dekliško šolo pa nadučiteljica Hermina Ludner. Pod njenim vodstvom sta se obe šoli razvili v sedemrazredni državni ljudski šoli. V šolskem

letu 1939/40 je prva štela 11 oddelkov s 319 šolarji, druga 10 oddelkov s 357 šolarji.

Med okupacijo je obe šoli zasedlo vojaštvo, za pouk pa so pripravili zasilne učilnice pri Birtiču, v gostilni pri Kemični tovarni in nad Pečnikovo trgovino. V prvem letu okupacije je Deško šolo obiskovalo 390 učencev, zadnje leto pa samo 60. Najbolj zavedne učitelje so Nemci izselili, tako Lojza Hofbauerja, Rajka in Marijo Pardubski, Stanislava Pogačnika, Ivana Pretnarja, Staneta in Marijo Volk ter Freyr Marijo. Stane Stefančič je padel leta 1943 na Notranjskem. Lojza Urbajsova se je v jeseni 1944 odzvala vabilu načelnika Okrajnega poverjenišva za prosveto tovariša Mirka Skalina kot učiteljica partizanske šole v Čečah.

Po osvoboditvi so organi ljudske oblasti ob podpori preostalih učiteljev, tečajnikov in občanov pričeli s poukom konec maja v prostorih sedanje Varstvene ustanove, pri čemer gre precejšnja zasluga tovarišici Lojzki Urbajsovi. Pouk je trajal do konca julija. Glavno skrb je učiteljstvo posvetilo pisanju, čitanju, domoznanstvu in računanju. Kot čtivo so uporabljali brošuro »Titovi borci«, ostale literature pa je primanjkovalo. Težave so se

Sola »I. Cankar« v Hrastniku

porajale v takšni ali drugačni obliki vseskozi. V šolskem letu 1947/48 sta se združili deška in dekliška šola, upravitelj pa je bil Lojze Hofbauer. Šolsko leto 1950/51 je prineslo novo organizacijsko spremembo, šola se je razdelila v štirirazredno osnovno in štiriletno nižjo gimnazijo. Ločila sta se tudi pionirska odreda. Z naraščanjem števila šolo-ovrženih otrok je nastala ob-

štetna potreba po novih prostorih. 25. maja 1953 so zasadili prve lopate za novo šolo na Logu. V šolskem letu 1958/59 sta se združili nižja gimnazija in osnovna šola v centru v osnovno šolo Ivana Cankarja, šola na Logu pa je začela preraščati v popolno osemletno šolo narodnega heroja Rajka.

Razumljivo je, da so se v zadnjih letih tudi v hrastni-

škem šolstvu začeli uvajati novi procesi v našem šolstvu, ki še niso končani, ki so dosegli lepe rezultate, naleteli pa so tudi na težave.

prof. Mirko Ostrožnik (Op. uredništva: Prof. Mirko Ostrožnik nam je poslal daljši prispevek ob 100-letnici hrastniškega šolstva, vendar ga zaradi omejenega prostora nismo mogli uvrstiti v naš tedenik).

V centru mesta sva si ogledala kar vse po vrsti, kar je bilo vredno ogleda. Dejstvo je, da se v dobri uri res ne da veliko videti, po drugi strani sva pa želela čimprej priti v Nemčijo, zato sva okrog ene ure popoldne zapustila to mesto, v katerem promet niti polovico ni tako gost kakor v Milanu in se odpravila v smer Bazla. Okolica zelo spominja na Slovenijo in to na štajersko pokrajino. Tu je drugi obraz Švice. Visokih ledenikov ni več videti. Vreme se je zjasnilo in je sijalo sonce. Nad nami leti Caravella proti Franciji. Nekaj časa naju pelje pot ob reki Aali. Plovna je in na njej vozijo precej veliki parniki. Ker Švica nima morja, je transport surovin za industrijo, ki zaposluje skoraj sedemstotisoč delavcev, zelo drag. Zato se je izredno razvila notranja plovba, predvsem po Reni in po jezerih. Zanimivo je to, da je največja rečna luka

Bazel, o ladjah bi rad povedal to, da je bilo mnogo teh zgrajenih v Jugoslaviji. V Baslu, mestu, ki je približno tako veliko kot Ljubljana, je tromeja. Ko sva se vozila skozi mesto, sva skoraj prezrla smerno tablo, na kateri je označena smer proti nemški meji. Tik pred carinarnico sva na nekem ovinku skoraj povozila majhno ščene neke starejše dame, ki je zaradi tega skoraj omedlela od strahu. Švicarski carinik je samo lagodno zamahnil z roko, potnih listov niti ni pogledal in preko mostu sva se pripeljala v Nemčijo. Nemški kolega je le žigosal vizo, se pozanimal, koliko steklenic naše slavne slivovke imava in vprašal, kakšne cigarete kadiva. To je bil ves proces in že se je nadaljevalo potovanje do Freiburga. Spočetka je bila cesta precej slaba. Obcestni znak »Pozor živina na cesti« skoraj ne bi bil potreben, kajti velike črede belorjavih krav, ki

so se pasle po razsežnih gričih, so dovolj jasno pričale, da smo na »kmetih«. Cesta, ki je bila bolj skromna, se je vijugasto vila med gričevjem. Od časa do časa sva se peljala mimo lepo urejenih kmečkih posestev. V desetih minutah vožnje sva naletela na dva karambolirana Volkswagna; to naj bi bilo po vsej verjetnosti opozorilo voznikom, naj previdno vozijo na močnih ovinkih. Čez dobre po ure sva zavila na avto cesto. Čudovita je! Štirje pasovi čistišča, v sredini pa ograja in zelenje. Spet lahko voziva osemdeset ali devetdeset kilometrov na uro. Nebo je pretežno jasno, toda vseeno nekoliko dežuje.

Pokrajina, skozi katero bova vozila do mesta Karlsruhe, pripada eni izmed dvajsetih deželnih vlad v sestavi Zvezne republike Nemčije in se imenuje Schwarzwald. Tu že od nekdaj izdelujejo znamenite lesene ure. Na levi strani se vije reka

Rhein, ki je tudi meja med Nemčijo in Francijo. Reka je precej široka, po njej so plule velike ladje. Videti je bilo, da bo vožnja hitrejša zaradi teh lepih cest. V Švici je bilo potovanje precej težko, ker sva vozila po hribovitih predelih, skozi mesta in vasi, iz hriba na hrib. Vse to je precej oviralo hitrost najine vožnje. Cesta, po kateri sva vozila sedaj, je široka skoraj trideset metrov. Speljana je skozi vso Nemčijo, izogne se vseh mest in vasi in po njej lahko voznik motornih vozil drvi z omejeno hitrostjo. Na vsakih nekaj sto metrov stoji telefonska centrala. Nekaj podobnega sva videla že na St. Gotthardskem prelazu v Švici in na italijanskih avtostradah. Ob cesti so urejeni lepi parkirni prostori. Najbolj so mi bili všeč nadvozi in podvozi, odcepi in priključki, ki so speljani v stilu najnovejšega ameriškega cestnega omrežja.

Po avtostradi se hitro potuje in daleč pride, sveta pa človek pravzaprav ne vidi, tako da je skoraj vseeno skozi katero državo potuješ. Kljub temu, da pelje ta široka cesta čisto blizu Baden-Badna, ki slovi kot mesto največjih igralnic v Nemčiji, mesta sploh nisva videla.

(Se nadaljuje)

Nogomet slovenska liga

Slovenski derbi

Rudar : Kladivar 0 : 2 (0 : 0)

(ek) TRBOVLJE — V dokaj vetrovnem in hladnem vremenu se je zbralo v derby srečanju med trboveljskim Rudarjem in celjskim Kladivarjem blizu 2.000 gledalcev. Med tem ko so domači navijači zapustili tribuno razočarani je približno 500 Celjanov z navdušenjem pozdravilo zmago svojih ljubljencev. Sodnik More iz Ljubljane je pripeljal na igrišče naslednji enajstoričnik:

Rudar: Bantan, Potokar, Lukanič, Pristav, Sorel, Breznikar, Pajer, Bostič, Knaus, Irt (Zibert), Halilagić;

Kladivar: Bauman, Vodeb, Koinik, Perpar, Marinček, Kokotec, Perc, Dvornik, Hribnik, Vesjič, Binkovski.

Sodnik — povprečen, Streči za Kladivar v 76. in 86. minuti Binkovski.

Ce so gledalci pričakovali zmago domačinov po prvih nervoznih minutah srečanja so se vsteli. Tja od desete minute naprej so prevzeli pobudo gostje, ki so s starti na prvo žogo in tu in tam tudi z malo grobo igro prevzeli pobudo v svoje roke. Kljub rahli terenski premoči pa so domači napadalcji v prvem delu srečanja nekajkrat resneje ogrozili Kladivarjeva vrata. Tako je v 18. minuti Bostič preigral branilca, Bauman je pa s padcem v noge rešil svojo mrežo. Najlepšo priložnost pa so imeli domačini v 41. minuti, ko je Halilagić z kakih pet metrov streljal mimo vrat. Zahfaljujoč požrtvovalni obrambi domačinov niso mogli napadalcji Kladivarja v prvem delu srečanja izraziti svojo premoč tudi z goli.

Kar pa ni bilo v prvem delu, je bilo v obilni meri poplačano v drugem polčasu. Že v 50. minuti je Bantan prisrebno izletel iz kazenskega prostora in z nogo odbil izpred Vesjiča žogo. Le 7. minut kasneje je Bantan že tretjič z padcem v noge rešil svoja vrata. Gostje so vse bolj ogrožali vrata odličnega Bantana, ki pa je moral zaradi napak obrambe kar dvakrat kloniti v 76. in 86. minuti srečanja. Rudarjev napad je prikazal eno svojih najslabših iger. Zmaga gostov je povsem zaslužena. More ni dosodil obeh odličnih enajstmetrovk v korist Rudarja.

MLADINCI:
RUDAR : KLADIVAR
0:4 (0:1)

Železničar : Rudar (T)
4:2 (2:0)

(ek) MARIBOR — V X. kolu slovenske nogometne lige so Trboveljčani gostovali v Mariboru ter pustili obe točki boljše mu nasprotniku. Visoki poraz Rudarja je mimo neodločenega srečanja z Aluminijem in Svobodo prvi neuspeh v jesenskem delu tekmovanja.

Sodniku Golešu iz Celja sta se predstavili naslednji enajstoričnik:

Železničar: Gutmajer, Puhovec, Perše, Rečnik, Rupnik, Kovač, Lipoglavšek, Muhič, Kopše, Degan, Drnovšek; Rudar: Bantan (Ahlin), Lamovšek, Pristav, Bostič, Sorl, Breznikar, Potokar, Zibert, Knaus, Pajer, Halilagić.

Že prve minute igre so pripadle domačinom, ki so pokazali, da bo moral Rudar zastaviti vse sile, če želi odnesti vaj točko iz Maribora. Nadaljni dogodki na igrišču pa so pokazali, da je Železničar boljši in resnejši nasprotnik. Že v 14. minuti so domačini vodili z 1:0, končni rezultat prvega dela igre pa je dosegel v 38. minuti Muhič.

V drugem delu igre gostom ni šlo ničesar od rok. Vse napade je domača obramba zaustavila in razbijala. Medtem ko so se gostje zamaš trudili so imeli veliko več uspeha domačini. Za poraz Rudarja je kriva delno vsa obramba, ki je pa imela tudi precej smole prav tako kot napadalen petorka.

MLADINCI:
Železničar : Rudar (T)
0:0

Prijateljsko srečanje
Olimpija : Rudar (T)
5:0 (3:0)

(ek) LJUBLJANA — V prijateljskem nogometnem srečanju je standardno moštvo Olimpije premagalo trboveljskega Rudarja s 5:0 (3:0). Kljub visokemu porazu je treba omeniti, da je Rudar imel izredno veliko smolo, saj niso znali Mak, Potokar in Pajer izkoristiti stoočstotnih priložnosti.

LJUBLJANSKA
PODZVEZA
Bratstvo : Kamnik
3:0 (1:0)

(m) HRASTNIK — V zelo raztrgani igri je Bratstvo povsem zasluženo premagalo goste iz Kamnika. Gostje so

se skozi vse srečanje le branili in očitno je bil njihov namen: igrati neodločeno. Čeprav je ves prvi del srečanja Bratstvo igralo pred vrati gostov, domačini niso dosegli večjega uspeha zaradi netočne taktične igre. Igrali so preko leve namesto desne strani. V 41. minuti je Krafogel lepo podal v kazenski prostor gostov, Trinker je preigral branilca gostov in dosegel prvi zadetek.

V drugem delu je Bratstvo igralo preko desne strani, kar je bilo edino pravilno. V 57. minuti je Laneger s kakih 25 metrov dosegel drugi zadetek, tretji gol je pa dosegel v 84. minuti iz enajstmetrovke Oceppek.

Litija : Rudar (H)
2:0 (0:0)

(č) LITJA — V XII. kolu ljubljanske nogometne podzveze je Litija zaslužno premagala slabšega nasprotnika, hrastniškega Rudarja. Čeprav so bili gostje v prvem delu srečanja v rahli terenski premoči, niso znali njegovi napadalcji realizirati niti ene priložnosti. Prvi zadetek je dosegel iz enajstmetrovke Subara. Po tem zadetku je postala igra surova zlasti po zaslugi gostov. Gostje so hoteli po dosojeni enajstmetrovki fizično napasti sodnika. Ista slika se je ponovila tudi po končani tekmi, ko so funkcionarji Litije komaj zaščitili sodnika pred igralci Rudarja.

Proletarec : Slavija
2:2 (1:1)

(č) ZAGORJE — Pred približno 150 gledalci so domačini prepustili eno točko gostom. Srečanje je zelo dobro vodil sodnik More iz Ljubljane. Gostje so takoj prevzeli pobudo in že v 6. minuti srečanja vodili z 1:0. Ta zadetek je predramil domačine, ki so začeli igrati bolj premišljeno, tako da so kmalu oni prevzeli iniciativo. V tej premoči domači napadalcji niso dosegli več kot en zadetek.

V drugem delu srečanja so domačini zaigrali veliko boljše. Imeli so rahlo terensko premoč. Čeprav so imeli domači napadalcji več priložnosti, so dosegli le en zadetek. V zadnji minuti igre je uspešno gostom po zaslugi nespoznanega domače obrambe doseči še drugi zadetek in eno točko.

Za Proletarec sta bila uspešna Mijač in Laznik.

MLADINCI:
Bratstvo : Kamnik 1:1
Litija : Rudar (H) 1:0
Proletarec : Slavija 2:1

Finale pionirskega prvenstva Slovenije
Rudar (H) : Olimpija
0:3

HRASTNIK — V finalu pionirskega nogometnega prvenstva Slovenije je enajstoričnica ljubljanske Olimpije premagala ustrezno enajstoričnik hrastniških pionirjev s 3:0.

SVOBODA (K) :
PROLETAREC 1:6 (0:3)

(č) ZAGORJE — V derby srečanju sta se v nedeljo popoldne pomerila v zadnjem jesenskem kolu ljubljanske nogometne podzveze domači Proletarec in gostje iz Kisovca. Domačini bi morala biti pravzaprav Svoboda, toda zaradi zapore igrišča igra vsa srečanja na igrišču Proletarca v Zagorju. Tako so bili minulo nedeljo domači nogometarji Proletarca torej »gostje«.

Proletarec je povsem zaslužno premagal slabšega nasprotnika iz Kisovca. Začetni udarec je pripadel Proletarcu. Zagorjani so takoj prešli v napad. Napadalcji Proletarca so znali izkoristiti neuglednost obrambe Svobode in so že v 7. minuti srečanja vodili z 1:0. In le 10. minut zatem je bil rezultat že 2:0. Končni rezultat je v 38. mi-

nuti srečanja postavil iz enajstmetrovke Rukavina.

Že v 47. minuti je Proletarec vodil z 4:0. Do konca srečanja je Proletarec izrazil svojo premoč še z dvema zadetkoma. Proletarec je skozi vso tekmo prikazal veliko lepšo in učinkovitejšo igro.

Za Proletarec so bili uspešni: Blažič 2, Mijač 2, Rukavina 1, Laznik 1; za Svobodo pa Vozel.

MLADINCI:
SVOBODA (K) :
PROLETAREC 2:1
RUDAR :
SVOBODA (Dupljica) 1:1

SAH
Zmagal Jazbec ml.

(n) TRBOVLJE — Na brzo turnirju SK »Rudar« je med desetimi udeleženci zanesljivo zmagal Jazbec ml. Jazbec ml. je osvojil 8 točk, drugo mesto pa s 6,5 točkami Š. Kovač, tretje mesto si delita I. Gračner in C. Milenković s 6 točkami.

Turnir
brezkategorikov

(n) TRBOVLJE — Na turnirju brezkategorikov SK »Rudar« je med 12 igralci prepričljivo zmagal mladinec Jani Zeljko z 9,5 točkami, drugo mesto si delita pionir Rudi Murn in mladinec Jože Dolar z 8 točkami. Sledijo: S. Rijavec 7,5, mladinec R. Zupšek 7 točk itd.

Prijateljsko srečanje
v Hrastniku

(d. o.) HRASTNIK — Ob zaključku sezone je organizirala strelska družina SD »Rudnik« Hrastnik prijateljsko tekmovanje z malokalibrsko puško. Tekmovanja se je udeležilo osem ekip iz Zassava razen iz Trbovelj.

Med najboljšimi ekipami je bila SD »Usnjar« iz Smartna pri Litiji. Med posamezniki je zmagal Daniel Jug s 171 od.200 možnih krogov.

Znamka
za
15 dni

Zasavski TEDNIK

TRBOVLJE

P. P. 82

Naročam »ZASAVSKI TEDNIK«
Pošiljati mi ga začnite takoj.

z dnem

Priimek in ime

Kraj, ulica, hišna št.

Pošta

Lastnoročni podpis

Mali oglasi

Prodaj hišo, sadni vrt in nekaj zemlje v Trbovljah. Poizvedbe: Leninov trg 7, prvo nadstropje — desno. Prodaj krznen plašč (lisico) za 28.000 din — plačljivo tudi s čekom. — Naslov v upravi lista.

ZAHVALE

Iskreno se zahvaljujem za uspešno opravljeno operacijo primariju dr. Krasniku, dr. Krasnikovi, dr. Kastelcu, dr. Murglnu in vsem ostalim zdravnikom ter strežnemu osebju bolnice.

Mirko Dolinšek,
Trbovlje, Bevško 14

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše dobre zlate mame

Angele Pajkove

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znanecem ter sosedom, vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, ji poklonili cvetje in vence in nam izrekli sožalje. Še posebej se zahvaljujemo dr. Drnovšku za njegov trud.

Zalujoči: hčerka Karla, sin Ivan v imenu vsega sorodstva

PREKLIC

Podpisani Alojz Kukec, Zagorje, preklicujem preklic, ki je bil objavljen v 44. številki ZT, ker nisem imel namena z njim žaliti upravni odbor in delavski svet Trgovskega podjetja »POTROŠNJA« Zagorje.

FILM

Kino Delavski dom v Trbovljah: 26. do 28. novembra ameriški barvni CS film »Rio Bravo«; 29. novembra do 2. decembra jugoslovanski CS film »Operacija Ticijan«; 3. do 5. decembra italijanski film »Predsednik stop!«; 6. do 9. decembra slovenski film »Samorastniki«.

Kino Svoboda — Trbovlje II: 26. in 27. novembra italijanski barvni CS film »Maratonska bitka«; 29. novembra domači zabavni film — matineja ob 10. uri »Srečali se bomo zvečer«; 29. novembra samo ob 16. in 19. uri. francoski barvni film »Austerlitz«; 30. novembra in 1. decembra matineja ob 10. uri domači film »Saša«; 30. novembra, 1. in 2. decembra ob 16. in

OBJAVA

Uprava bolnice Trbovlje

obvešča prebivalce Zasavja, da bodo s 1. 12. 1963 uvedeni tudi polurni obiski bolnikov med tednom, in sicer ob četrtek od 15. do 15.30 ure.

Čas obiskov ob nedeljah in praznikih ostane nespremenjen — od 13.30 do 15.30 ure.

Od 1. 12. 1963 dalje bodo samo ob nedeljah in praznikih dovoljeni četrtturni obiski tudi otrokom — od 15.15 do 15.30 ure.

Na porodniškem oddelku so vsi obiski še nadalje prepovedani.

Prosimo občane Zasavja, da vzamejo to obvestilo na znanje in se med obiski ravnajo po nasvetih in opozorilih službujočega osebja.

Uprava bolnice

19. uri francoski barvni CS film »Austerlitz«; 3. dec. francoski barvni CS film »Salambo«; 4. do 6. dec. nemški film »Skrivnosti Orienta« — I. del.

Kino Svoboda — Zasavje v Trbovljah: 29. novembra do 1. decembra ameriški barvni film »Tarzanova borba za življenje«; 7. in 8. decembra nemški barvni film »Freddi pod tujimi zvezdami«. V soboto ob 17. in 19.15. v nedeljo ob 15., 17. in 19.15 uri.

Kino Svoboda II v Hrastniku: 27. in 28. nov. španski barvni CS film »Goljat in Giganti«; 30. nov. do 1. dec. italijanski barvni CS film »Maščevalec Drakut«; 2. decembra španski barvni film »Prodajalka vijolice«; 4. in 5. decembra ameriški film »Fidel Castro, revolucionar«.

Kino Delavski dom v Zagorju: 27. in 28. nov. domači film »Minuta za umor«; 30. novembra do 2. decembra vzhodnonemški film »Primer jušnektorja Strdinga«; 4. in 5. decembra ita-

lijanski barvni cin. film »Ljubim, ljubiš...«.

Kino Litija: 28. nov. do 1. decembra argentinski barvni glasbeni film »Mat, poslušaj pesem mojo«; 3. in 4. decembra sovjetski film »Nebo kliče«.

Kino Smartno: 27. nov. sovjetski film »Uličarka«; 29. novembra amer. barvni CS film »Najboljše od vsega«; 30. nov. do 1. decembra ameriški barvni VV film »Imitacija življenja«; 4. decembra francoski film »Zločin in kazna«.

RAZGLAS

Občinska skupščina Litija prouča na javni dražbi osebni avtomobil Opel Olympia — letnik 1953. Vozilo je pred tretjim generalnim popravilom ter v voznem stanju. Javna dražba bo v četrtek, dne 28. novembra 1963 ob 8. uri pri Občinski skupščini Litija.

Ogled vozila je možen dan pred javno dražbo, to je 27. novembra 1963 od 14. do 16. ure.

Zaključni računi • Zaključni računi

KROJASTVO IN SIVILJSTVO TRBOVLJE na dan 31. decembra 1962

AKTIVA		PASIVA		
				v 000
I. Osnovna sredstva		I. Viri stalnih sredstev		
Sedanja vrednost osnovnih sredstev	—	Poslovni sklad	71	
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe	—	Sklad skupne porabe	—	
		Rezervni sklad in drugi skladi	160	
II. Druge oblike sredstev		II. Druge oblike virov sredstev		
Banka in blagajna	497	Kredit pri banki	—	
Kupci in druge terjatve	—	Dobavitelji in druge obveznosti	194	
Zaloge	43	Druge pasiva	896	
Druge aktiva	781			
Skupaj	1.321	Skupaj	1.321	

Vodja računovodstva:
Mira Naroglav

Predsednik UO:
Jože Zelenšek

Direktor:
Vilko Kovač

Radijski spored

Poročila vsak dan ob 5.15, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 in 24.00; kmetijski nasveti vsak dan ob 12.15; Vsak dan za vas ob 16.00; Radijski dnevnik ob 19.30; Oddaja Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo vsako nedeljo ob 9.05 in ob 12.05, vsak ponedeljek, četrtek in sobota ob 14.35; Pozor, nimaš prednostil vsak dan ob 11.00 uri.

TOREK, 26. novembra

8.05 Narodne in domače viže. 9.25 Uverture in arije Mozartovih oper; 10.15 Popevke in godala; 12.05 Zabavna glasba; 12.40 Lepe melodije; 14.35 Narodne pesmi; 15.15 Zabavna glasba; 18.10 Kolektivni — kolektivom; 18.25 Plesni orkester RTV Ljubljana; 20.00 Zbor JLA poje; 20.20 Radijska igra: Na robu pameti; 21.20 Serenadni večer.

SREDA, 27. novembra

8.55 Pisan svet pravljic in zgodb; 9.25 Glasba ob delu; 10.15 Ljudski zvoki s švicarskih planin; 12.25 Slovenske narodne ob spremljavi

harmonike; 13.30 Od Triglava do Ohrida; 14.35 Pozdravi za Dan republike; 15.40 20 minut s Komornim orkestrom RTV Ljubljana; 18.10 Jug. partizanske pesmi; 20.00 C. Debussy v dveh komornih zasedbah.

ČETRTEK, 28. novembra

8.05 Jutranji divertimento; 9.25 Venec melodij za 29. november; 10.30 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi za mlade risarje; 12.25 Trio Slavka Avsenika, pojeta D. Filipič in F. Koren; 13.30 Glasbeni sejem; 17.05 Majhni zabavni ansambli; 18.02 Trinajst minut domačih napevov; 18.15 Veliki

zabavni orkestri; 20.00 Orkester RTV Ljubljana; 21.20 Jug. popevke. S

PETEK, 29. novembra

8.00 »Veseli tobogan«; 9.05 Zabavna glasba; 10.00 Z melodijami po Sloveniji 12.05 Ob vedrih zvokih; 12.35 Z domačimi ansambli; 13.30 Lepe melodije; 16.15 Tri dni v Opatiji; 17.25 Pisana paleta; 19.05 Zvočne razglednice; 20.00 Jules Massenet: Don Kihot; 22.10 Zabavna glasba.

SOBOTA, 20. novembra S

8.00 Mladinska radijska igra; 9.25 Solistična zabavna glasba; 10.00 B. Papanopolu; Legenda o Titu; 11.20 Arije in odlomki iz jugoslovanskih oper; 12.05 Igrajo veliki zabavni orkestri; 14.30 Zabavna glasba; 17.25 S Titom od Ranguna do New Yorka; 18.00 Novi posnetki Verdijevega Trubadurja; 20.00 Zaigramo in zapojmo; 21.00 Sobotni ples.

NEDELJA, 1. decembra

8.00 Mladinska radijska igra; 10.00 Še pomnite tovariši...; 10.30 Iz baleta »Lobodje jezero«; 11.50 Zabavna glasba; 14.10 Nekaj melodij — nekaj ritmov; 15.05 Plesni ritmi na koncertnem odru; 16.00 Humoreska tega tedna; 16.20 Naš glasbeni avtomat; 17.05 Hammond orgle; 17.15 Radijska: Tu sem...; 18.16 Glasba iz znamenitih oper; 20.00 Izberite svojo melodijo.

PONEDELJEK, 2. decembra

8.35 Sonce (štiri skladbe Danila Bučarja); 8.55 Za mlade radovedneže; 9.25 Stanek z orkestrom R. Williams; 10.35 Križem po Spaniji; 10.55 Glasbena medigra; 12.25 Veseli planšarji s pevci; 13.30 Glasbeni sejem; 15.15 Zabavna glasba; 18.10 Bolgarska in poljska zabavna glasba; 18.45 Pota sodobne medicine; 20.00 Skupni program RTV; 22.10 Melodije v noči.

TOREK, 3. decembra

8.05 Priljubljene narodne pesmi z domačimi ansambli; 8.30 S popevkami in melodijami v dobro voljo; 9.25 Obisk v mariborski operi; 10.15 Zvočni kaleidoskop; 12.25 Bosanske narodne; 12.40 Lepe melodije; 13.30 Drobne skladbe W. A. Mozarta; 14.35 S Slovenskim oktetom po Evropi; 18.10 Solisti zabavne glasbe; 20.00 Renesančne skladbe iz Nemčije in Avstrije.

SREDA, 4. decembra

8.05 Jutranji divertimento; 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb; 9.25 Glasba ob delu; 10.15 Narodne pesmi iz Južne Amerike; 12.25 Trio Avgusta Stanka; 12.40 Lepe melodije; 13.30 Odmev iz Spanije; 14.35 Znano in priljubljeno; 17.05 Friderik Chopin — skladatelj; 18.10 Mojstri orkesterske igre; 20.00 Večerni akordi; 20.21 Odlomki iz opere Pikovi dama. S

§ SODIŠČA §

Segel je po nevarnem hladnem orožju

(o) TRBOVLJE — Na glavni obravnavi je obsodilo Občinsko sodišče v Trbovljah delavca Djordja Prvulovića, rojenega 28. septembra 1938 v Urovici, okraj Zaječar, SR Srbija, stanujočega v Trbovljah, Ribnik št. 17, zaposlenega pri RTH, na en mesec zapora, pogojno za dobo dveh let.

Obsojen je storil kaznivo dejanje s tem, da je segel po nevarnem hladnem orožju 29. maja 1963 v samskem domu, zatem, ko se je začel pripraviti z dvema tovarišema, katera izmed ur kaže točen čas. V prepiru je obsojeni zagrabil kuhinjski nož in zamahnil proti Slavku Orsagu.

Sodišče ni upoštevalo njegovega zagovora, da tistega večera ni imel noža, ker je Slavko Orsag točno opisal dogodek in dodal, da se je umaknil nekoliko nazaj, tako da se je izognil poškodb.

Ogrožal je javni promet

(o) TRBOVLJE — Dne 29. julija 1963 je Avgust Klanšek, rojen 24. maja 1936 v Trbovljah, stanujoč v koloniji 1. maj št. 12, strojevodja, zaposlen pri RTH, z malomarno vožnjo z mopedom ogrožil javni promet na cesti ter ogrozil življenje ene osebe. Tega dne se je Klanšek peljal po Partizanski cesti proti trgu Svobode s sopotnikom. Zaradi prevelike hitrosti ga je na desnem ovinku zaneslo v hišo št. 30. Njegovoga sopotnika je vrglo in je dobil telesne poškodbe. S tem je storil kaznivo dejanje po čl. 271/I in III KZ.

Občinsko sodišče Trbovlje ga je spoznalo za krivega in ga obsodilo na dva meseca zapora, pogojno za dobo dveh let.

Zelela sta si pridobiti premoženjsko korist

(o) Trbovlje — Na glavni razpravi je Občinsko sodišče Trbovlje spoznalo za kriva

Stanislava Šimca, rojenega 7. marca 1928 v Vrhku pri Trziču, stanujočega v Hrastniku št. 7, zaposlenega v Kemični tovarni Hrastnik in Viktorja Halerja, rojenega 29. januarja 1917 v Hrastniku, stanujočega v Hrastniku št. 6, zaposlenega prav tako v Tovarni kemičnih izdelkov Hrastnik. Sodišče ju je spoznalo za kriva, ker sta si s prilastitvijo tujih premičnih stvari pridobila protipravno premoženjsko korist.

Šimenc in Haler sta vzela na škodo podjetja »Vodna skupnost« Ljubljana v času od 28. 6. do 23. 7. 1963 na obali Save nasproti železniške postaje skupaj 7 m³ hlodovine v vrednosti 50.752 din. Dne 3. 7. 1963 je pa Šimenc sam prav tako na istem mestu izvlekel splav lesa, in sicer 3 m³ hlodovine v vrednosti 21.700 din. S tem sta storila kaznivo dejanje po čl. 249/I KZ.

Stanislav Šimenc je bil obsojen na 4 mesece zapora, pogojno na dobo dveh let, Viktor Haler pa na 3 mesece zapora, ravno tako pogojno na dobo dveh let. Povrniti morata pa tudi nastalo škodo »Vodni skupnosti« Ljub-

ljana ter plačati stroške kazenskega postopka.

Razbil je steklo

(o) TRBOVLJE — Dne 15. avgusta 1963 je prišel ob 24. uri Marjan Laznik, rojen 20. aprila 1945 v Trbovljah, stanujoč v Zagorju ob Savi, Potoška vas št. 9, zaposlen pri SIT, v zelo vinjenem stanju pred glavna vrata Splošne bolnice Trbovlje. V njegovi družbi je bilo več moških iz Trbovelj. Ko so pri-

speli do glavnih vrat je začel Laznik močno razgrajati in tolči po vratih bolnice. Ker mu niso hoteli odpreti, je razbil steklo in povzročil Bolnici škodo za 2.500 din. Laznik je zahteval, naj ga spustijo do prijatelja, ki je bil poškodovan v pretepu v gostilni »Pri Spancu« v Zgor-njih Trbovljah. S tem je storil kaznivo dejanje po členu 259/I KZ.

Občinsko sodišče je obsodilo Marjana Laznika na 9000 din kazni.

Spet potresi v Litiji

LITIJA — V petek 15. novembra so seizmografi na astronomsko-geofizičnem inštitutu ljubljanske Univerze na Golovcu ob 6. uri in 15 minut ter 50 sekund zabeležili razmeroma močan potres z epicentrom, oddaljenim kakih 20 km vzhodno od Ljubljane na območju Kresnice—Hotič pri Litiji. Potresni sunek v epicentru je bil letos že 36. po prvem in hkrati najmočnejšem, ki je bil 19. maja.

V sredo 20. novembra ob katerih, predvsem starejših 3. uri 16 minut in 52 sekund stavbah, ki jih po zadnjih potresnih sunkih še niso obnovili, so se povečale razpoke in razmajali zidovi, po nekje pa je odpadel omet.

Oba potresna sunka 15. in 20. novembra pa so čutili tudi prebivalci ostalih zasavskih krajev in v Kamniku.

Hudobni veter

Ta večer je pihal veter iz puščave. Tak veter, suh in vroč, imenujejo pri nas Santa Ana. Pridivja preko planinskih sedel, kuštra lase, trga živce in ščegeta kožo. Ob večerih, kot je današnji, se tudi najbolj miroljubno popivanje izrodi v divji pretep. Plašljive gospodinje preizkušajo s palcem, ali je krušni nož dovolj oster, in mračno gledajo v tilnik svojega moža. Vse mogoče se utegne pripetiti ob takih večerih. Človek lahko v krčmi celo dobi do roba napolnjen vrč piva. Tudi meni se je to pripetilo v krčmi nasproti hiše, v kateri sem takrat stanoval. Lokal so odprli pred kakim tednom in posel še ni zaživel. Fant za točilno mizo je bil videti star kakih dvajset let, pa tak, kot da v življenju še ni popil nič poštenega.

Razen mene je bil notri še neki gost, pravzaprav pijanec, ki je čepel na visokem barskem stolčku ob točilni mizi in kazal hrbet vratom. Pred seboj si je nakopičil stolpiček desetcentskih kovancev, vsega skupaj za kaka dva dolarja. Srkal je viski in bil čisto zatopljen v svoj lastni oddaljen svet.

Sedel sem nekoliko dalje k mizi, dobil svoj vrč piva in rekel: »Priznati je treba, da veste, kako se toči pivo.«

»Smo šele odprli«, je pojasnil fant. »Morali bomo še krepko pljuniti v roke. Ali niste bili že nekoč tu?«

»Tako je.«

»Stanujete kje blizu?«

»Tu nasproti, v Berkundovi hiši«, sem odgovoril, »ime mi je John Dalmas.«

»Me vesli, mister Dalmas. Jaz se pišem Lew Petrolle«. Sklonil se je k meni prek črno lakirane točilne mize. »Ali poznate tistega tam?« je tiho vprašal.

»Nel.«

»Domov bi ga bilo treba spraviti. Moral bi poklicati taksi in ga poslati domov. Zdaj pije že svojo porcijo za naslednji teden.«

»Ko pa je tak večer!« sem ga pomiril. »Pustite mu veselje.«

»To se ne bo dobro končalo zanj«, je očita-joče pristavil fant.

»Viskil« je zaklical s hripavim glasom pijanec, ne da bi dvignil glavo. Gospodovalno je tlesnil s prsti. Mislil sem, da bo lopnil po mizi, a ni, ker se je očitno bal, da ne bi zrušil stolpiča kovancev.

Fant me je pogledal in skomignil z rameni. »Ali naj mu dam?«

»To se mene ne tiče. Saj ne bo trpel moj želodec.«

Fant mu je nalil nov kozarec viskija, jaz pa sem posumil, da je pod točilno mizo prilil še malce vode, kajti ko se je spet zravnal, je gledal tako poniglavo, kot da je udaril svojo babico. Pijanec se zanj ni zmenil. Pazljivo kot kak kirurg je vzel s stolpiča dva kovanca in ju vrgel na mizo.

Fant se je vrnil k meni ter mi znova napolnil vrč s pivom. Zunaj je tulil veter. Zdaj pa zdaj so zaškripala premična vrata, v katera je bilo vdelano barvno steklo.

Fant je rekel: »Prvič pijanec nasploh ne trpim, drugič, ne morem trpeti, da se mi tu opi-ajo, in tretjič, na splošno jih ne maram.«

Takrat je prišel še tretji gost. Najprej so zunaj zaškripale avtomobilske zavore, potem pa je nekdo sunil vrata. Vstopil je možakar, ki se mu je očitno nekam hudo mudilo. Z roko je zadržal vrata in s svojimi brezizraznimi bleščočimi, temnimi očmi premeril ves lokal. Bil je dobro grajen, temnopolt in po svoje sta bila njegov ozki obraz in ozka usta prav prijetna. Oblečen je bil v temno obleko, iz njegovega prsnega žepa pa je sramežljivo kukal vogal belega žepnega robca. Nekako je bil videti hladen in v naglici ter čudno nestrpen. Bržkone ga je mučil ta hudobni veter, kajti podobno se je dogajalo tudi meni.

Ozrl se je v pijančev hrbet. Pijanec se je igral s praznimi kozarci. Potem je novi gost pogledal mene in nato celo vrsto praznih miz na drugi strani krčme. Tam ni bilo nikogar. Zdaj je stopil v lokal, šel mimo pijanca, ki je nekaj mrmral predse in se zibal na barskem stolčku, ter vprašal fanta za točilno mizo:

»Ste morda videli tu neko žensko? Veliko, čedno, z rjavimi lasmi, oblečeno v pisan bolero in obleko iz modrega svilenega krepa? Nosila je slammik s širokimi kraji in žametnim trakom«. Njegov glas je bil vreščec in mi ni ugajal.

»Ne. Te dame ni bilo tu«, je odgovoril fant.

»Tako? Škoda. Hvala lepa. Pa mi dajte kozareček viskija, toda pohitite.«

Fant mu je nalil kozareček. Gost je plačal, pogoltnil viski z enim požirkom in hotel oditi. Napravil je tri ali štiri korake in kot okamenel obstal pred pijancem. Ta se je režal in na vsem lepem je imel pištolo v roki. Njegove kretnje so bile tako bliskovite, da sem jih lahko le bežno spremljal. Pištola se mu ni majala v roki

in bil ni videti prav nič bolj pijan, kot pa se mi je poprej zdelo. Novi gost je negibno stal, z odsekano kretnjo nagnil glavo nazaj in spet negibno čakal.

Zunaj je ropotal mimo avto. Pijančevorožje je bila avtomatska pištola, ki je imela na cevi velik vizir. Zalajala je dvakrat kratko in ostro in iz cevi se ji je pokadil tenek dim — toda samo zelo malo.

»Srečno pot, Waldo«, je rekel pijanec.

Potem je nameril pištolo name in na barmana.

Zdelo se mi je, da je pretekel cel teden, predno je visoki tujec padel. Spotaknil se je, ulovil spet ravnotežje, zakrilil z roko in se še enkrat spotaknil. Klobuk mu je zletel z glave, potem pa je padel še on in obležal z obrazom na tleh.

Pijanec je zdrknil z visokega stolčka, zgrebel kovance z mize in jih vtaknil v žep. Potem je že bil pri vratih. Premikal se je postrani in še zmerom meril s pištolo na naju. Jaz nisem imel ničesar pri sebi, kajti zdelo se mi je ovedč, da bi nosil pištolo, če grem v krčmo na kozarec piva. Fant za točilno mizo je molčal kot riba in stal kot okamenel.

Pijanec je pritisnil z ramenom vrata in ne da bi naju izpustil izpred oči, se je zadensko izmuznil iz krčme. Ko je odprl vrata, je vdrl v krčmo sunek vetra in zamršil lase tujcu na tleh. Pijanec je rekel: »Ubogi Waldo. Bojim se, da si je razbil nos.«

Nihalna vrata so zanihala. Spet se je izkazala moja čudovita sposobnost, da napravim zmerom vse narobe. Skočil sem s stola in zdriljal k vratom. Tokrat k sreči ni bilo nobenih posledic. Zunaj je zatulil avtomobilski motor, in ko sem stal na cesti, sem še ravno videl signalne luči avtomobila, ki je zavil okrog vogla. Številke seve nisem ujel, prav tako ne kot milijona na loteriji, na katerega še zmerom čakam.

Na cesti so kot običajno ob tem času bili ljudje in avtomobili. Nihče ni kazal, da bi bil slišal streljanje. Veter je povzročal dovolj šundra in oster pok 22-kalibrskega strelja je bilo tud zunaj gotovo slišati, kot da je nekdo zaloputnil z vrati, če je tako malenkost sploh kdo opazil. Vrnil sem se v krčmo.

Fant je še zmerom stal kot prikovan za točilno mizo. Z dlanmi se je uprl ob njo, se malce nagnil naprej in zastrmel v mrtvečev hrbet na podu. Sklonil sem se k neznanu in ga prijel za roko. Zila ni več bila — in tudi nikoli več ne bo.

Če vas zanima, potem gotovo zanima tudi druge

Verjetno ste opazili, da smo z današnjo številklo spremenili podobo naše zadnje strani. Ker želimo, da bi vam odslej nudili kar največjo izbiro zanimivega branja iz naših krajev, smo se odločili za objavo zanimivosti iz Zasavja. Pričakujemo, da vas bo naša odličitev razveselila, hkrati pa vzbudila, da se boste odločili za sodelovanje.

Koliko zanimivosti se je dogodilo. Čeprav ne danes, včeraj ali predvčeršnjim, pač pa pred desetimi, dvajsetimi, tridesetimi ali več leti. Ste morda že kdaj pomislili, koliko zanimivosti je v vašem kraju, ki bi utegnile zanimati tudi širši krog občanov. Ti zanje še ne

vedo, pričakujemo pa, da bodo z vašo pomočjo kmalu obveščeni o njih.

Zakaj bi hranili zanimivosti same zase, zakaj bi zanimivosti padala fotografija o vašem kraju, šle počasi v spomin, zakaj bi pro- vaši vasi in posneta pred več desetletji? Sodelujte z nami. Če kak dogodek ali kaj drugega zanima vas, potem gotovo zanima tudi druge.

Pričakujemo, da se bo že v prihodnjih dneh nabrala v našem uradništvu obilica gradiva za našo zadnjo stran. Pri tem delu vam želimo kar največ uspeha.

Uredništvo
»Zasavskega tednika«

KLEK — nekoč zatočišče rokovnjačev

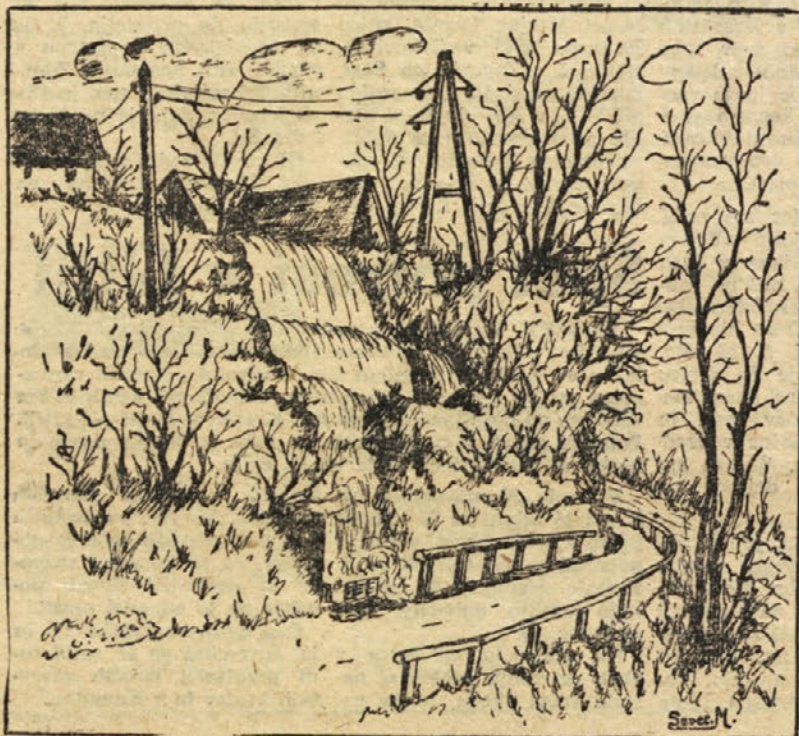
Dobrih pet minut peč hoje od razgledne ploščadi na Klecki, ki stoji nad danjo osnovno šolo Ivana Cankarja v Zgornjih Trbovljah, je še dandanes močno zaraščen vhod v podzemno jamo. In ravno krog te jame je spletena cela legenda.

Kljub temu, da se v sprednje prostore jame včasih za- tečejo otroci, jim jama vliva toliko strahu, da ne upajo globlje v notranjost. Legenda namreč pravi, da je v prvih desetletjih minulega stoletja, ko so bili v naših krajih Francozi, v sedanje Trbovlje večkrat pribežal znani rokovnjaški glavar. Z družino rokovnjačev je večkrat in dalj časa prebival in se skrival ravno v tej jami. Jamo je povsem slučajno odkril neki član rokovnjaške družine, ko se je potepal po gozdu. O

svojem odkritju je seznanil glavarja, ki je dal jamo do- dobra preiskati. Bajne je od- kril še drugi izhod na na- sprotni strani hriba. Prebi- vaci tedanjih Trbovelj dol- go niso vedeli nič o tem, da se na Kleku skriva in prebiva cela rokovnjaška družina.

Sele po zaslugi francoskih vojakov so ljudje zvedeli, da v podzemni jami prebivajo rokovnjači. Zaradi tega so začeli imenovati vhod v pod- zemno jamo: Kleška klet. To ime je pa skupaj z rokovnjači vse bolj tonilo v pozabo. Hrib je dobilo novo ime: Klek.

Pred približno tridesetimi leti je tedanje trboveljsko olepševalno društvo uredilo pot na Klečko, kjer so ure- dili razgledno ploščad in pot v vas Klek, ki pelje tudi mi- mo močno zaraščenega vhoda v podzemno jamo.

SLAP MITOVSEK, zanimivost Trbovelj

Zasavski »Miramare«

Vsak, kdor je vsaj enkrat potoval v Trst, si je prav gotovo z največjim zanimanjem in s spoštovanjem do razgibane fantazije in estetske lepote ogledal svetovno znani grad »Miramare« pri Trstu in park, ki ga obdaja.

Malo pa je ljudi, tu imam v mislih predvsem nas Zasavčane, ki vedo, da si lahko v samem Zasavju ogledamo dvojnik svetovno znanega gradu »Miramare«, in sicer v Hrastniku na levi strani ceste, nasproti Steklarne, stoji grad, ki ga pravzaprav imenujemo kar hrastniški

»Miramare«, v katerem so zdaj upravni prostori Steklarne.

Kdo je zgradil grad in kdaj? Prejšnje stoletje, oziroma točneje 1894. leta, je bil grad zgrajen, in sicer po naročilu Eme de Seppi, kasnejše barmone, rojene Gosslethi. Grad

je dala zgraditi na pobudo svojih sorodnikov, bratov in sestra, ki so živeli v Hrastniku. Sama Ema de Seppi pa je živela v Trstu.

Da je hrastniški grad avtentičen posnetek svetovno znanega gradu »Miramare« pri Trstu pa je vzrok v ponosu, saj je barončin oče opravil v tem gradu vsa mi- zarska in gradbena dela in v zahvalo za to dobil plemiški stan.

V bližini hrastniškega gradu je bila pozneje zgrajena še konjušnica ter atelje nekega dunajskega slikarja. Saj

PEPČE SPET MED NAMI • PEPČE SPET MED NAMI • PEPČE SPET MED NAMI • PEPČE SP

Pisali smo...

Mopedi za vožnjo na delo

Kako dragocen je danes čas, ve vsakdo. Razdalje skušamo premagovati čim hitreje in kar je tudi važno: čim ceneje. Na to varianto je bila pred dobrimi dvema leti (Zasavski tednik, 27. septembra 1961 objavljena tudi naslednja vest.

• CRNA REDKEV
3,85 kg

Mariji Juvan iz Strmce pri Vačah nad Litijo je zrastle na njivi med peso tudi črna redkev, ki je tehtala ob izkopu kar 3,85 kilograma, kar je prava redkost. To zanimivost nam je sporočila naša dolgoletna naročnica Rozalja Ledenik iz Trbovelj, Novi dom 24.

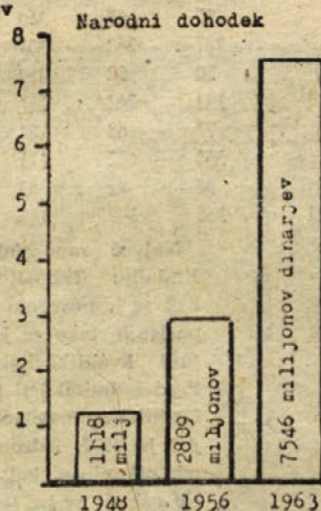
Gospodarski in družbeni razvoj občine Trbovlje

Povojno razdobje gospodarskega in družbenega življenja občine Trbovlje

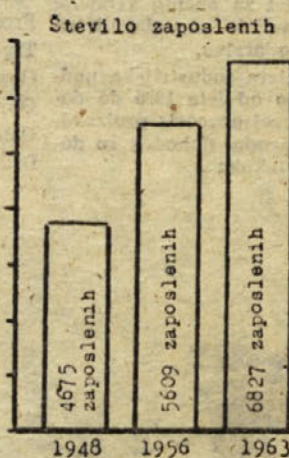
je izredno pestro in raznoliko, tako glede razvoja gospodarstva kot tudi družbenega standarda. Če se ozremo za nekaj desetletij nazaj in to obdobje primerjamo z današnjim časom, ugotovimo, da je gospodarstvo Trbovelj v stari Jugoslaviji obsegalo v glavnem le rudnik, cementarno, steklaro in nekaj manjših podjetij z nizko proizvodnjo in manjšim številom zaposlenih. V povojnih letih se je gospodarstvo krepko razvilo in se še razvija z velikim tempom, saj je danes industrijska proizvodnja trikrat večja kot pa je bila v predvojnem času. Povojna leta označujemo kot obdobje razvoja in napredka gospodarstva in družbenega standarda.

Uvedba delavskega samostaja sprostita ustvarjalno sposobnost delovnih ljudi. Doseženi družbeni odnosi so priložnost za razvoj žensk prizadevanj vseh delovnih kolektivov. Dosežen razvoj je nedvomno rezultat prizadevanj vseh delovnih kolektivov.

v milijardah dinarjev

Štev. zaposl.

RAZVOJ GOSPODARSTVA od 1948—1963

Gospodarske uspehe merimo z različnimi merili. Najpomembnejše merilo je rast narodnega dohodka (v proizvodnji in delu novoustvarjene vrednosti). Razen tega merimo rast gospodarstva s povečanim obsegom vse proiz-

vodnje in storitev, kar imenujemo družbeni bruto proizvod.

Ob primerjavi družbenega bruto produkta in narodnega dohodka s preteklimi leti lahko vidimo, da je gospodarstvo v občini napredovalo zelo zadovoljivo. Od leta 1948 do danes se je narodni

dohodek povečal za več kot šestkrat, kar pomeni, da je tudi proizvodnja večja. Ta uspeh daje razvoju gospodarstva ugodno oceno. Poglejmo še, za koliko se je povečal družbeni bruto produkt, osebni dohodek, število zaposlenih in število prebivalcev. Porast je bil naslednji:

V milijonih din Indeks
1948 1956 1963 1963/1948 1963/1956

1. Družbeni bruto produkt	4.556	8.653	17.769	390	205
2. Narodni dohodek	1.118	2.809	7.546	674	269
3. Osebni dohodek (plače)	410	986	2.576	628	261
4. Število zaposlenih	4.675	5.609	6.827	146	122
5. Število prebivalcev	15.488	16.616	18.118	117	109

Iz podatkov razberemo, da se je od leta 1948 do danes povečal: družbeni bruto produkt za štirikrat, narodni dohodek za petkrat, osebni dohodek za šestkrat, število zaposlenih za polovico in število prebivalcev za nekaj več kot četrtino.

Izredno zadovoljivi uspehi so bili doseženi z večjo produktivnostjo dela, z izkoriščanjem notranjih rezerv in zmanjšanjem materialnih stroškov. Delovni kolektivi so pokazali v tem obdobju pri izvrševanju planskih nalog svojo ustvarjalnost. Z osnovnimi sredstvi, to je s stroji, stavbami in drugimi sredstvi so gospodarili kot dobri gospodarji. Produktivnost dela se je letno povečala povprečno za 11 odstotkov.

Razvoj gospodarstva je toliko večji, če upoštevamo, da so doseženi uspehi pri sorazmerno slabih osnovnih sredstvih (strojih). Marsikatera delovna organizacija se je morala odpovedati raznim ugodnostim, da je lahko nadomestila zastarele stroje in si zgradila potreben nov poslovni prostor. Izrabljena osnovna sredstva postajajo v našem gospodarstvu resen problem in vrsta podjetij bo morala v prihodnjem letu vlagati več sredstev za boljšo opremljenost. Naša industrija je vse premalo mehanizirana in avtomatizirana, čeprav se je v tem obdobju mnogo obnovilo, zgradilo in na novo opremlilo s stroji. Svetovno gospodarstvo izredno hitro napreduje v tehnološkem procesu. Če si želimo v napredku korakati vzporedno s svetovnim gospodarstvom, bomo morali najprej rešiti probleme osnovnih sredstev. S tem pa si bomo ustvarili pogoje za večjo proizvodnjo, produktivnost in rast družbenega standarda.

Posamezne panoge gospodarstva so se razvijale različ-

no, nekatere bolj, druge manj. Od celotne proizvodnje v občini Trbovlje obsega industrijska proizvodnja 49 odstotkov, rudarstvo 25 odstotkov, kmetijstvo 2,5 odstotka in ostale panoge 22,5 odstotka.

Trenutno šteje gospodarstvo 52 gospodarskih organizacij, t. j. dvakrat več kot leta 1948.

Od leta 1948 je bilo na novo ustanovljenih 22 gospodarskih organizacij, za katere so bili zgrajeni tudi novi poslovni prostori in nabavljeni moderni, čeprav že danes skoraj zastareli stroji. Ustanovljena so bila naslednja podjetja: Strojna tovarna, Mehanična, Elit, Strojno mizarstvo, Tovarna zidakov, Metallja, Veleblagovnica, Vitaminka s skladiščem, PIT, NB, Tika, Tapetništvo, SGP Zasavje, Ekonomija in še nekatera druga manjša podjetja. Prav tako sta bili odprti dve novi samopostrežni trgovini, obnovljeni so bili nekateri gostinski obrati itd.

PORAST KOLIČINSKE PROIZVODNJE

Količinska proizvodnja se je povečala v približno isti višini kot narodni dohodek. Od leta 1948 do danes se je proizvodnja povečala takele: električna energija za tri in polkrat; danes je proizvodnja na višini 270 kWh, cementa bo po rekonstrukciji tovarne za štirikrat več; današnja proizvodnja znaša 163 tisoč ton, preмога bo mnogo več — danes ga rudarji nakopljejo 1.100.000 ton — raznih kovinskih strojev bo za šestkrat več — danes znaša proizvodnja 6372 ton — pisarniškega in šolskega pohištva nismo proizvajali — danes znaša proizvodnja 12.000 kosov; v mnogih delovnih organizacijah se je količinska proizvodnja potrojila.

(Nadalj. na str. 18)

Gospodarski in družbeni razvoj občine Trbovlje

(Nadaljevanje s 17. strani)
Najuspešnejši razvoj je viden pri Strojni tovarni. Rudnik ima še lepe možnosti razvoja, zlasti zato, ker je dovolj zalog premoga in sicer za prek 100 let. Potrebno pa je vložiti večja investicijska sredstva v modernizacijo rudnika. Zadnje dni razpravlja tudi širša družbena skupnost o položaju zasavskih rudnikov. Z izgradnjo Termoelektrarne II bo mogoče povečati proizvodnjo premoga, predvsem slabših vrst, za več kot 500.000 ton letno, kar bo omogočilo uspešen razvoj rudnika.

DOSEDANJE INVESTICIJE

Dosedanja izgradnja gospodarstva je bila uspešna. Za obnovo gospodarstva se je v obdobju 1948—1963 porabilo prek 23 milijard dinarjev, oziroma povprečno letno se je vložilo v osnovna sredstva 1 in pol milijarde dinarjev.

Od skupnih 23 milijard dinarjev investicij se je porabila za gospodarske investicije 74 odstotkov in 26 odstotkov ali 6 milijard dinarjev za družbeno dejavnost. Največ investicijskih sredstev se je porabilo za industrijo in rudarstvo ter stanovanjsko izgradnjo.

Za gradbena dela se je od skupnih investicij potrošilo 41 odstotkov, za opremo in ostalo pa 59 odstotkov. Sredstva za investicije so bila črpana iz gospodarskih organizacij (33 odstotkov), iz različnih skladov (67 odstotkov) in iz posojil izven občine (36 odstotkov). Uspehi investicijskih naložb se kažejo tudi v tem, da se gospodarstvo občine ni zadovoljilo z visokimi zunanji posojili.

V 15-letnem obdobju so se izvršile razne rekonstrukcije in nabave strojev pri Rudniku, Elektrarni, Strojni tovarni in pri drugih manjših podjetjih, pri Cementarni, ki bo imela po izvršeni rekonstrukciji štirikrat večjo proizvodnjo.

Kljub na videz visokim investicijskim naložbam — 23 milijard dinarjev, je bilo za gospodarstvo teh sredstev le premalo. Investicijska dejavnost ni bila v dovoljni meri uspešna, predvsem pri Rudniku, Cementarni, Elektrarni in skoraj v vseh ostalih industrijskih podjetjih, to pa predvsem zaradi pomanjkanja sredstev. Če si želimo obdržati ta tempo razvoja proizvodnje, ki je zadovoljiv, bo najnujno, da bo del industrije in rudarstva prišel v rekonstrukcijo in modernizacijo.

V izgradnji je eno izmed pomembnih podjetij — Tovarna polprevodnikov. Pripravljajo se tudi načrti za gradnjo novega hotela.

GOSPODARSKI RAZVOJ V LETIH 1956—1963

V obdobju 1956—1963 je bil razvoj gospodarskih panog zadovoljiv. V sedmih letih se je narodni dohodek povečal za 4,7 milijarde dinarjev ali

za 69 odstotkov. Leta 1956 je bilo doseženega 2,8 milijarde dinarjev, leta 1963 pa se predvideva, da bo doseženega 7,5 milijarde dinarjev. Gospodarske panoge so dosegale narodni dohodek takole:

NARODNI DOHODEK

Panoga	Narodni dohodek v milijon din		Indeks 1963/1956
	1956	1963	
Rudarstvo	1.245	1.922	154
Industrija	1.168	3.718	326
Kmetijstvo	88	185	210
Gradbeništvo	32	441	1378
Promet	8	203	2538
Trgovina	66	413	626
Gostinstvo	37	118	319
Obrt	132	454	344
Ostale dejavnosti	23	86	374
SKUPAJ	2.809	7.546	269

Narodni dohodek na zaposlenega je porastel za 121 odstotkov. V letu 1956 je vsak zaposleni ustvaril 500.000 dinarjev in leta 1963 pa že 905 tisoč dinarjev narodnega dohodka.

Povprečni letni porast narodnega dohodka je naslednji:

Panoga	Povprečni letni porast v	
	%	milijon din
Občina skupaj	13,5	676
Industrija in rudarstvo	17,9	459
Rudarstvo	6,0	96
Kmetijstvo	9,9	14
Gradbeništvo	24,4	58
Promet	40,0	28
Trgovina	21,8	50
Gostinstvo	15,6	12
Obrt	12,1	46
Ostale dejavnosti	13,4	9

Povprečni letni porasti narodnega dohodka kažejo zadovoljive rezultate napredka gospodarstva. Poleg doseženih uspehov so bili problemi tudi skoraj v vseh panogah gospodarstva, predvsem pa pri Rudniku Trbovlje-Hrastnik, Cementarni in Elektrarni, zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev. Na podlagi dosedanjega razvoja gospodarstva lahko ugotovimo, da se bo dejavnost v prihodnje razvijala v industrijsko smer, pospeševalo pa se bo tudi rudarstvo.

Kljub temu, da bo industrijska dejavnost prerasla rudarstvo, bo rudarstvo še vrsto let za občino Trbovlje predstavljalo eno glavnih sil v gospodarstvu.

Nekatera industrijska podjetja so od leta 1956 do danes precej povečala proizvodnjo. Narodni dohodek so dosegala takole:

Panoga	Narodni dohodek		Število zaposlenih	
	1956	1963	1956	1963
Rudnik Trbovlje (55%)	1.245	1.922	154	2.882
Elektrarna	163	478	294	193
Strojna tovarna	703	1.514	215	786
Cementarna	666	1.100	165	463
Mehanika	32	296	924	84
Elit	10	126	1260	42
Tovarna pohištva	19	103	538	92

DRUŽBENI BRUTTO PRODUKT

Družbeni bruto produkt je naraščal takole:

Panoga	Družbeni bruto produkt v mil. din	
	1956	1963
Skupaj	8.653	17.769
Rudarstvo	2.532	3.542
Industrija	5.106	9.984
Ostalo	1.015	4.243

Z naraščanjem proizvodnje so nastajali tudi večji problemi. Industrija je zaradi zastarelosti in izrabljenosti osnovnih sredstev ter tehnološkega napredka, trenutno v rekonstrukciji in novogradnji.

IZVOZ

Glede na kvaliteto proizvodnje, nekatera podjetja izva-

zajo svoje proizvode v tuje države. Tako izvažajo Strojna tovarna jamske stojke, peknjale in druge proizvode, Rudnik Trbovlje izvažajo premog, Investicijski biro pa svoje usluge v projektiranju. Rudnik kot poslovno združenje, nekaterim podjetjem pri izvozu močno pomaga. Naša skupna nadaljnja naloga je, da povečamo izvoz izdelkov tudi pri drugih delovnih organizacijah, ki imajo za to vse pogoje.

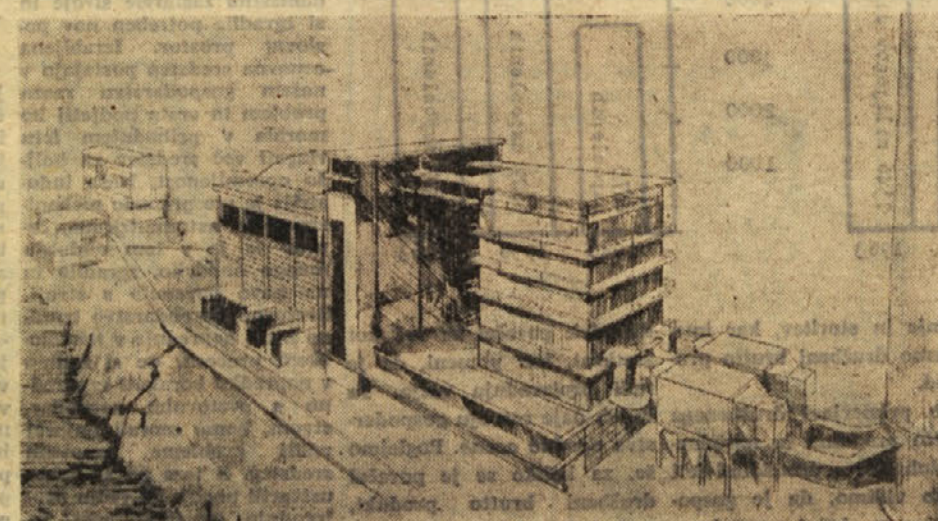
ŠTEVILO ZAPOSLENIH

Število zaposlenih se je povečalo za 22 odstotkov ali za 1318 oseb. V letu 1956 je bilo v gospodarstvu in v družbeni dejavnosti zaposlenih 5603 oseb, v letu 1963 pa 6921 oseb. V posameznih panogah gospodarske in družbene dejavnosti je bilo število zaposlenih naslednje:

Panoga	Število zaposlenih		Indeks 1963/1956	Povprečni letni porast v %
	1956	1963		
Rudarstvo	2.882	2.621	91	1,2
Industrija	1.084	2.121	196	9,3
Kmetijstvo	15	57	380	15,6
Gradbeništvo	127	382	301	10,5
Promet	20	92	460	20,0
Trgovina	193	262	137	1,6
Gostinstvo	77	68	88	1,1
Obrt	558	622	111	1,2
Ostale dejavnosti	98	81	83	1,0
Družbene dejavnosti	555	809	145	7,2

Največ zaposlenih je na Rudniku Trbovlje-Hrastnik. Kot se je povečalo število zaposlenih, tako se je izboljšal tudi kvalifikacijski sestav. Pred sedmimi leti je bilo 780 kvalificiranih delavcev, danes jih je 1977, oziroma za 153 odstotkov več kot leta 1956. Ne oziraje se na to, da se je izboljšal kvalifikacijski sestav, še vedno primanjkuje v gospodarski in družbeni dejavnosti visoko-kvalificirane kadra. Z rekonstrukcijo in obnovo bo v večini primerov rešen problem zaposlitve ženske delovne sile. Gospodarstvo lahko letno zaposli približno 120 novih delavcev in delavk.

(Nadaljevanje na 9. str.)

TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE II zgrajena do leta 1968

Gospodarski in družbeni razvoj občine Trbovlje

(Nadaljevanje z 18. strani)
PRODUKTIVNOST

Od leta 1956 do danes se je produktivnost povečala za enkrat in pol. Produktivnost na posameznika razberemo iz izračuna povprečnega letnega porasta narodnega dohodka v sedmih letih.

GIBANJE PROIZVODNJE

Količinska proizvodnja narašča vzporedno z naraščanjem narodnega dohodka, ki pa vsako leto pomeni večji obseg izdelkov in storitev v našem gospodarstvu.

Poleg porasta količinske proizvodnje v industrijskih in obrtnih gospodarskih organizacijah, se iz leta v leto pojavljajo novi proizvodi. Rudnik Trbovlje-Hrastnik napreduje kvalitativno rjavi premog z visoko kalorično vrednostjo. Poleg proizvodnje premoga izvaja tudi razna rudarska gradbena dela preko svojega rudarsko-gradbenega obrata. Cementarna proizvaja kvaliteten cement, Elek-trarna pa električno energijo. Strojna tovarna proizvaja poleg raznih strojev, tudi jamske stojke in penjale. Strojno mizarstvo Trbovlje proizvaja največ šolskega in pisarniškega pohištva. Elit, ki je v razvoju, proizvaja električne gospodinjske stroje, ma- talke, uvodnice in sušilne ko- more. Mehanika proizvaja va- rovalke, pribor za medicino, instalacijski material in pri- bor za vodo in kable. Meta- lja izvaja razna obrtna dela in v kooperaciji razne indu- strijske kovinske proizvode. Podjetje Meso proizvaja v svoji zmogljivosti poleg

svežega mesa, tudi mesne iz- delke.

Obrtna dejavnost ni v zado- voljivem napredku. Vseh obrtnih obratov je komaj 57. Z raznimi novimi servisi se krijejo trenutne potrebe po obratnih storitvah (servisi za popravilo električnih in go- spodinjskih aparatov, radijs- kih in TV sprejemnikov, razni servisi pri stanovanjski skupnosti itd.). Precej no- vih servisov je bilo ustanov- ljenih, vendar jih je še ved- no premalo. Elit, Mehanika, Meso in še nekatera druga obrtna podjetja so v sedmih letih prerasla v industrijska podjetja. Obrtna proizvodnja se je povečala za 148 odstot- kov, t. j. za 1 in pol krat več. Obrtno podjetje Zlatarstvo se ukvarja največ z izdelavo raznih predmetov iz zlata ter z optiko. Tika je v svojem največjem razvoju. Proizvaja razno embalažo iz valovite le- penke. Črkoslikarstvo izvr- šuje obrtne storitve po pri- mernih cenah (razna slikar- ska in plesarska dela).

Kapacitete gradbenega pod- jetja in Investicijskega biro- ja so tako velike, da lahko zadovoljujejo potrebe izven meja občine. Investicijski bi- ro izvaja razne projektivne načrte, ekonomske analize in drugo. Tovarna zidakov, ki je bila ustanovljena pri Elek- trarni, proizvaja za gradbe- ništvo opeko iz elektrofiltr- skega pepela. Obstajajo pa vse možnosti, da se v dogled- nem času v komuni razvije močna gradbena industrija in projektivne delovne organiza- cije.

Kmetijska dejavnost se raz- vija sorazmerno dobro. Eko- nomija na Ostenku delno oskrbuje mesto z mlekom in mesom. Letno da na trg 100 tisoč litrov mleka in 40.000 kilogramov mesa, pospeševa- la pa bo tudi sadjarstvo.

Cestni promet se je v pri- merjavi s prejšnjim leti iz- boljšal. Medkrajevne cestno- prometne zveze so ugodne. Problemi cestnega prometa so predvsem v slabo ureje- nih cestah, zato bo potrebno v prihodnje vložiti več sred- stev, če si želimo boljše po- vezavo z ostalimi kraji v Slo- veniji. Z gradnjo Zasavske ceste bo urejena povezava mesta Trbovelj s Celjem in Ljubljano.

Promet v trgovini se veča vzporedno z osebnimi dohod- ki. Promet povečujejo iz le- ta v leto predvsem Velebla- govnic, samopostrežne trgo- vine, »Vitaminska« in druge industrijske poslovalnice. Ve- leblagovnica krije potrebe prebivalcev. Promet v trgo- vini je znašal leta 1956 preko 1349 milijonov dinarjev, le- tošnje leto pa bo po oceni dosežen preko 3303 milijonov dinarjev ali za 145 odstotkov več. Vseh prodajal je na ob- močju občine 93. Največji promet je v prodajalnih z neprehrambenimi predmeti in sicer v višini 2031 milijo- nov dinarjev. Prehrambenih artiklov se je povprečno le- to prodalo za 1276 milijonov dinarjev. Večina prodajal je specializiranih.

Gostinstvo in turizem je v letošnjem letu ustvarilo za 670 odstotkov več prometa kot pred sedmimi leti. Go-

stinske kapacitete niso zado- voljive. Ta problem bo rešen z gradnjo novega hotela. Tu- rizem se v občini močno raz- vija. Pri planinskih postojan- kah: Mrzlica, Kurn, Vrhe in Partizanski vrh — so se ka- pacitete močno povečale. Pla- ninske postojanke so dnevno dobro oskrbovane.

INVESTICIJE V LETIH 1956—1963

V obdobju 1956—1963 se je povprečno letno porabilo in- vesticijskih sredstev v višini 1900 milijonov dinarjev ali skupno v sedmih letih 15.925 milijonov dinarjev. Od pov- prečnih letnih investicij se je potrošilo:

Investicije	v milijon din	%
Za gospodarstvo	1.464	73
Za družbeni standard	526	27
Skupaj občina	1.990	100
Od tega za		
— gradbena dela	815	41
— opremo in ostalo	1.175	59

Od skupnih investicijskih sredstev se je porabilo 30 odstotkov za družbeni standard, ali več kot pol milijarde di- narjev letno.

V prihodnjih letih pričaku- jemo živahnjšo investicijsko dejavnost, predvsem v novo- gradnjah — Elek-trarna II, Tovarna polprevodnikov, Ti- ka, Cementarna in Rudnik Trbovlje-Hrastnik.

INVESTICIJE V DRUŽBENEM STANDARDU

V družbeni standard je bilo investiranih 6 milijard dinar-jev, ali povprečno letno 500 milijonov dinarjev. S temi sredstvi so se obnavljali in gradili objekti družbenega standarda. Zgradil se je eden izmed največjih kulturnih domov »Delavski dom« z iz- redno lepo gledališko in ki- no dvorano, kulturni domovi v Zasavju in Trbovlje II, let- no in zimsko kopalnice, razna športna igrišča — nogomet- na, košarkarska in druga, obnovil se je gasilski dom in za gasilstvo nabavilo novo opremo — gasilski avtomobil-

li. Obnovile so se ceste: od železniške postaje do Dim- nika, od restavracije do Ko- lonije 1. maja in druge. Zgra- dili smo tudi novo otroško bolnico, ki ima 60 bolniških postelj. Ogromno investicij je bilo porabljenih za urejevan- je vodovoda in kanalizacije. Popolnoma na novo se je ob- novila električna cestna raz- svetljava z živosrebrno svet- lobo. Urejeni so bili parki v mestu. Zgrajeni so bili tudi novi poslovni prostori za PTT in Narodno banko, osnovno šolo Tončke Čečeve, obnovili pa smo tudi osnovno šolo Ivana Cankarja in osnovno šolo Alojza Hohkrauta. V tem obdobju se je ustanovilo več srednjih in strokovnih šol. Ekonomska srednja šola je dobila svoje prostore v gim- naziji, katere stavba se je adaptirala. Tehnični srednji šoli se je zgradilo nove šol- ske prostore. Letno se je zgradilo preko 100 udobnih stanovanj. To je le nekaj osnovnih pokazateljev razvo- ja družbenega standarda.

OSEBNI STANDARD

Tudi osebni standard se je v petnajstih letih dvignil. Kot je naraščala proizvodnja, ta- ko naraščali tudi osebni dohodki. Skoraj vsaka druž- ina ima danes radijski spre- jemnik, boljše življenjske po- goje, večina ima tudi boljša stanovanja, razna prevozna sredstva itn., vendar pa fi- nancijske možnosti ne morejo zadovoljiti vseh potreb in že- lja naših občanov.

GRADNJA STANOVANJ

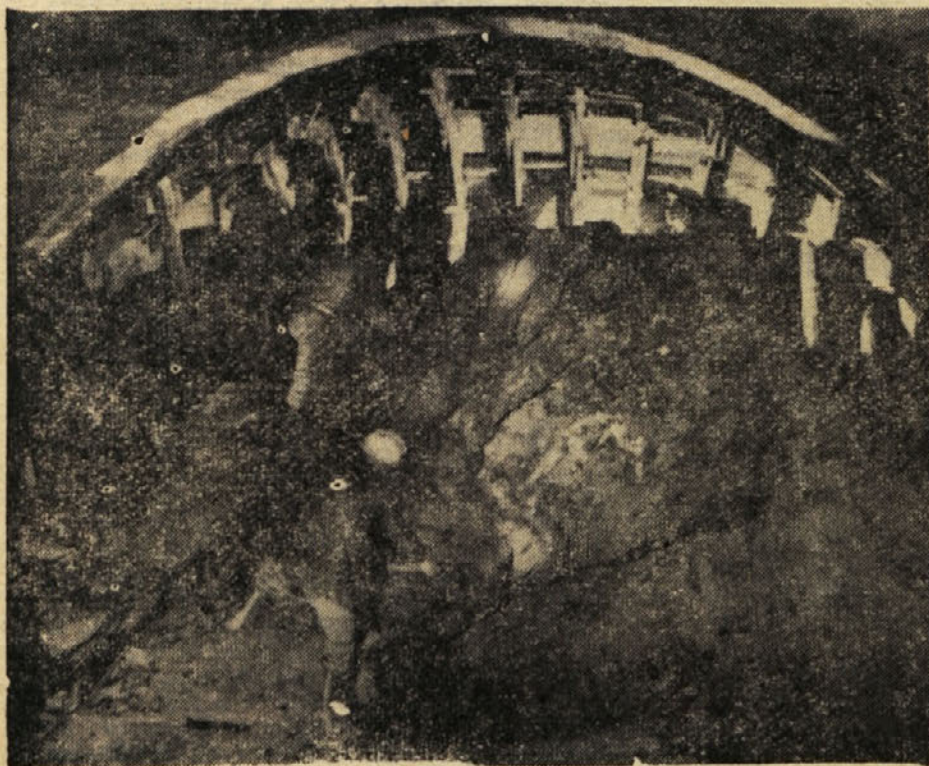
Stanovanjska graditev je ena izmed najbolj kritičnih dejavnosti v občini Trbovlje. Kljub temu, da se zgradi pov- prečno letno preko 100 novih stanovanj, je za občino še premalo, ker se na drugi stra- ni rušijo neuporabna stano- vanja (na Dobrni) približno preko 20 letno, to se pravi, da je dejansko vsako leto več le 80 novih stanovanj. V sed- mih letih se je zgradilo pre- športna igrišča — nogomet- na, košarkarska in druga, obnovil se je gasilski dom in za gasilstvo nabavilo novo opremo — gasilski avtomobil-

	Indeks	
	1956	1963
Število stanovanj	4.351	5.188
Površina stanovanj	176.917	221.458
		1956
		122
		125

V sedmih letih se je pove- čalo število stanovanj za 22 odstotkov. Povečanje števila stanovanj ne zadovoljuje da- našnje potrebe. Pri novograd- nji stanovanj se izboljšuje le stanovanjska ureditev, t. j. udobnost in povečanje stano- vanjske površine na enega prebivalca.

Povprečno letno se porabi- lo za gradnjo stanovanj 313 mi- lijonov dinarjev, oziroma se je v sedmih letih porabilo 2,6 milijarde dinarjev. V zadnjih letih se izgradnja stanovanj močno pospešuje, a kljub te- mu zaostaja za potrebami.

(Nadaljevanje na 20. str.)

TRBOVELJSKI RUDARJI pri delu v jami

Gospodarski in družbeni razvoj občine Trbovlje

(Nadaljevanje iz 19. strani)

KOMUNALNA DEJAVNOST

Komunalna dejavnost se je na območju občine razvijala v skladu z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Komunala je uspešno izvajala komunalna dela in skrbela za red in čistočo mesta. Organizirala je odvoz smeti, urejevala mestne parke, popravljala ceste, vodovode, kanalizacijo, kopalnice in drugo. Za vsa ta dela se je porabilo mnogo sredstev. Dolžina glavnih vodovodov se je povečala za 1500 m; danes meri glavni vodovod 36.000 metrov. Skoraj vse hiše imajo napeljavane elektriko v stanovanja, dočim pred sedmimi leti še ni imelo električne napeljave 300 hiš. Kapacitete kopalnic so stale na nivoju leta 1956. V tem obdobju je bilo zgrajenih in rekonstruiranih 66.674 metrov cest. Največ je makadamskih cest.

V prihodnjih letih se predvideva gradnja novega vodovoda, ki bo imel enkrat večjo kapaciteto.

SPORTNA DEJAVNOST

Velik napredek je bil dosežen v šolstvu, kulturi in prosveti. Trenutno obstaja 6 športnih in 2 planinski društvi. V teh društvih je večletnih 4.140 članov. Člani teh društev se lahko vadijo in življajo v športu, v telovadnici, plavalnem bazenu, v novozgrajenem rekreacijskem kopalšču, na dveh nogometnih igriščih, na igriščih za košarko ter na dveh kegljiščih. Planinska društva imajo v oskrbi 4 planinske domove, ki so oddaljeni od mesta od ene do treh ur zmerne hoje. Primerno za rekreacijo.

SOLSTVO IN KULTURA

Solstvo se je v zadnjih letih močno razvilo. Na območju občine Trbovlje obstaja 12 lol in sicer: 6 osnovnih, 3 rednje (tehniška, ekonom-

ska, gimnazija), 1 posebna, 1 glasbena in industrijsko-kovinarska šola. Skupno je vpisanih v teh šolah 3560 učencev in dijakov. Od tega jih je v srednjih šolah 649. Učni uspehi v šolah so zadovoljivi. Skupna površina učilnic znaša 7612 kvadratnih metrov, ali za 3963 kvadratnih metrov več kot leta 1956. Površina učilnic se je povečala v osnovnih in srednjih šolah. Število učnega kadra se je povečalo od leta 1956 za 43, tako imamo danes 125 učiteljev; strokovnih in predmetnih učiteljev ter profesorjev. Kljub izrednemu napredku v šolstvu, predvsem v gradnji šol, še vedno primanjkuje učilnic. Srednje šole morajo imeti dopoldanski in popoldanski pouk. Z gradnjo še ene srednje šole, z določeno kapaciteto razredov, bi bil ta problem rešen.

Na območju komune Trbovlje obstaja 5 gledališč in 3 kinematografi. Kapacitete kinematografov so za 1150 ljudi.

ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO

Število ambulant se je v primerjavi z letom 1956 nekoliko povečalo. Danes je vseh ambulant 13. Vseh zdravnikov v občini je 10, poleg teh je še določeno štev. stažistov in 36 ostalega zdravstvenega kadra. Problemi se pojavljajo v ambulantah, kjer primanjkuje zdravnikov specialstov. Najbolj občutno pomanjkanje je v zobnih ambulantah, kjer ni dovolj zobozdravnikov.

Število upokojencev znaša 2575, od teh je starostnih 1353, invalidskih 871 in 351 družinskih.

PREBIVALSTVO

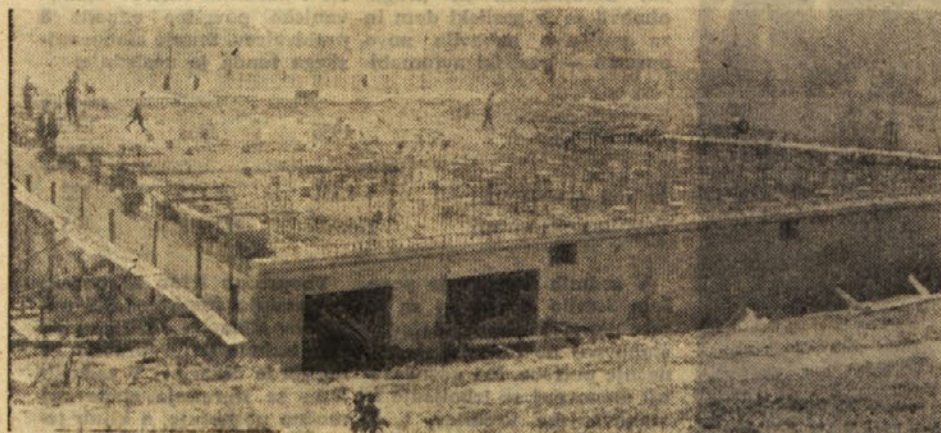
Na območju občine Trbovlje prebiva 18.118 prebivalcev, od teh je 51,7 odstotka zaposlenih in 48,3 odstotka vzdrževanih. Porast prebivalstva ni visok. Stanje prebivalstva je naslednje:

Za dan Republike — 29. november in 20-letnico II. zasedanja AVNOJ čestitajo vsem občanom Trbovelj in delovnim ljudem širom po Jugoslaviji želeč jim še nadaljnjih uspehov

Občinska skupščina in vse družbeno politične organizacije občine Trbovlje

ter kolektivi delovnih organizacij:

- Rudnik rjavega premoga Trbovlje - Hrastnik
- Termoelektrarna Trbovlje
- Cementarna Trbovlje
- Strojna tovarna Trbovlje
- Poslovno združenje »RUDIS« Trbovlje
- Komunalni zavod za socialno zavarovanje Trbovlje
- Investicijski biro Trbovlje
- »Elektro Ljubljana«, poslovna enota Trbovlje
- Mehanika Trbovlje
- »Meso« Trbovlje
- Metalija Trbovlje
- Podjetje za PTT promet Trbovlje
- Splošno gradbena podjetje »Zasavje« Trbovlje
- Tovarna pohištva Trbovlje
- Trgovsko podjetje »Prvi junij« Trbovlje
- Zavod za zaposlovanje delavcev Trbovlje
- Delavska univerza Trbovlje
- Gostinsko podjetje »Rudar« Trbovlje
- Krojaštvo in šiviljstvo Trbovlje
- Lekarna Trbovlje
- Svet Svobod in prosvetnih društev občine Trbovlje
- Zavarovalnica Trbovlje
- Trgovsko podjetje »Vitaminska« Trbovlje
- Zavod za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb »TIKA« Trbovlje
- Zlatarstvo Trbovlje

GRADNJA NOVE TOVARNE POLPREVODNIKOV v Trbovljah dobro napreduje

	1948	1963	Indeks 1963/1956	Povprečni letni porast v %
SKUPAJ	15.488	18.118	117	1,0
Od tega: moški	7.646	8.718	114	0,9
ženske	7.842	9.400	120	1,2
Aktivnih prebivalcev	7.680	9.352	122	1,3

Od skupnega števila prebivalcev je nekaj več kot 4 odstotke kmečkega, 96 odstotkov pa je industrijskega, rudarskega in ostalega prebivalstva. Od vzdrževanih je največ prebivalcev ženskega spola. Starostna struktura prebivalstva se je močno dvignila. Danes imamo 1300 prebivalcev, ki so stari nad 65 let, dočim jih je bilo leta 1948 izpod 900 oseb. Zelo se povečuje število dvo in tričlanske, dočim so veččlanske družine v padcu. V občini Trbovlje je skupno 5627 gospodinjstev ali za 1327 več kot leta 1948.

Zapisi iz Hrastnika

Hrastničani! Za nami je obdobje, ki je našlo odmev v slehernem izmed nas, tako v naši hrastniški dolini, kot v stotine in tisoče drugih krajev, po vsej naši domovini. To obdobje zadnjih osemnajstih let, ta vsestranska razgibanost, kažete in opozarjata na izredno veliko zavest slehernega človeka naše domovine.

Iz leta v leto smo se znova lahko prepričevali v izredno visoko zavest našega delovnega človeka, našega rudarja, kemičarja, steklarja, gradbinca, ki jo je potrebno še naprej negovati in utrjevati!

Rezultati gospodarjenja

Občinska skupščina Hrastnik je na svoji zadnji seji obravnavala analizo izpolnitve druž. plana za preteklo obdobje in ocenila predvideno realizacijo do konca leta. Rezultati celotnega gospodarstva so relativno zelo ugodni, kar je v precejšnji meri pripisati velikim prizadevanjem delovnih kolektivov, svoj delež pri tem pa imajo nedvomno tudi nekateri ostali čimtelji, ki so neposredno vplivali na povečano proizvodnjo. V primerjavi z istim obdobjem preteklega leta je porasel celotni dohodek za 27,8%, pri tem pa se je število zaposlenih zmanjšalo za 1,9% in se giblje za 4,1% nad planskim predvidevanjem.

Precej neugodni pa so rezultati prikaza čistega dohodka in sredstev za sklade. Pri tem je upoštevati, da ima obstoječa industrija skoraj vse svoje proizvode pod kontrolo cen, bistveno vplivajo na dosežen dohodek tudi povišane cene osnovnih surovin. Tudi ostale panoge gospodarstva izven industrije in rudarstva dosegajo lepe rezultate, zlasti v obrti in trgovini na drobno.

Planske naloge izvoza bodo v okviru gospodarstva znatno presežene, pri tem pa je upoštevati nekatere bistvene elemente, ki so zavirali še večji izvoz, zlasti v Steklarni Hrastnik. Pri tem je mišljena slaba kvaliteta osnovnih surovin (peska), predvsem pa prometne zmogljivosti odpreme in odpreme blaga in pomanjkanje železniških vagonov.

Upoštevajoč, da je povezan Hrastnik s sorazmerno močno razvito industrijo navzven v redu samo z železnico, pa je dostop s cestnimi prometnimi sredstvi skoraj nemogoč. Dejstvo je, da se kamionski promet drugod po državi zelo naglo razvija, katerega pa Hrastnik ne more koristiti, čeprav je v marsičem ugodnejši za dovoz surovin, kakor tudi odvoz finalnih izdelkov.

V zadnjih letih se je proizvodnja tako razmahnila, da bi samo za odvoz rabili preko 3000 G in 1600 R vagonov. Obstoječe nakladalne, razkladalne ter različne zmogljivosti hrastniške tovarne postaje so do maksimuma

izkoriščene, zato čestokrat ni mogoče pravočasno odpremljati blaga za domače in tuje tržišče, kar pa končno vpliva na proizvodnjo. Tako stanje nas silji na nujno cestno povezavo navzven, vsekakor pa bo najugodnejša povezava po zasavski cesti do Ljubljane in Krškega. Pri tem računamo, da bi lahko od letne dopreme in odpreme blaga v Hrastnik, ki znaša ca 200 tisoč ton, razbremenili železnico za 30% in s tem zagotovili nemoteno obratovanje. V slučaju, da se gradnja Zasavske ceste zavleče za nekaj let, bomo primorani iska-

ti rešitve v povezavi Hrastnika v drugo smer.

Struktura industrijske dejavnosti in proizvodnje v Hrastniku, ki je interesantna za domače in zunanje tržišče, bo nujno pogojena z nadaljnjim vlaganjem v naše investicije.

Prehod na povečano količinsko proizvodnjo in boljše kvaliteto premoga v obeh obratih na območju naše občine je vezan z dvema momentoma. V to povečano proizvodnjo je treba vložiti določena sredstva za modernizacijo in pridobivanje stroje ter mehanizacijo transporta do separacije v Trbovljah, katere gradnja je predpogoj za ustvaritev perspektivnega programa proizvodnje, ki naj bi v sklopu celotnega podjetja dosegla v letu 1970 1.200.000 ton.

Doseđaj vložena sredstva v proizvodnji nekovnih so zbudila interes na domačem in

(Nad. na 22. strani)

Aktualna razmišljanja

Tudi v Hrastniku se v delovnih organizacijah in v obč. skupščini marljivo ukvarjajo z delom pri izdelavi 7-letnega perspektivnega plana. Enako pa je v teku planiranje za naslednje leto in priprave za sprejem družbenega plana 1964. Ravno v tem času je tudi občinski komite ZKS Hrastnik sprejel svoj delovni program, ki ga sedaj obravnavajo komunisti v vsej občini.

Iz materialov seje občinskega komiteja ZKS ob obravnavi programa smo povzeli nekatere misli iz razprave, ki se nam zdijo pomembne, da je prav, če z njimi seznanimo širši krog občanov.

Brez dvoma, da tako — kot povsod — tudi v Hrastniku zavira hitrejši razvoj neenotnost v pogledu konceptov razvoja podjetij in komune. Včasih imamo občutek, da obstoja »ljubosumje« med podjetji, med vodilnimi kadri, tehnično inteligenco. Že večkrat je bilo govorjeno o družbenih posledicah, ki jih perspektiva prinaša. Nakazano je bilo vprašanje brezposelnosti. O tem je vredno razmišljati, ker že sedaj 7-letni perspektivni plani predvidevajo zmanjševanje delovne sile tako v Steklarni, kot na Rudniku, v Kemični tovarni in drugje. Prav je, da se poudari potreba po razvoju terciarne dejavnosti, vendar je dvomiti, da bi še tako razvita terciarna dejavnost lahko zaposlila vso delovno silo. Zato je nujno razmišljati o novi industriji, o takšni, ki bo lahko zaposlila odvečno delovno silo. V tem pogledu je treba nuditi pomoč manjšim podjetjem v njihovem razvoju. Večja podjetja bi morala do tega po-

kazati več razumevanja.

Komunisti se bomo morali v bodoče tudi bolj organizirano boriti za enotna stališča. Prav je, da se razvija demokracija ko se pogovarjamo o posameznih vprašanjih, najodločneje pa bo treba ukrepati proti tistim, ki se skupnih dogovorov v praksi ne bodo držali. Le energični ukrepi proti kršilem enotnosti lahko povečajo dinamiko razvoja. S tem je treba seznaniti vse komuniste, da bo mogoče od njih zahtevati takšno delo. Do ključnih problemov bodočega razvoja Hrastnika je treba doseči popolno enotnost. Danes pa je sto najrazličnejših stališč že med komunisti samimi, tako da je potem težko govoriti o enotnosti. Stare tradicije, različna mentaliteta ljudi, vplivi in vse ostalo se mora podrediti naprednemu in enotnemu razvoju. Če bomo delali tako, potem bodo večji uspehi pri sodelovanju med kolektivi, pri združevanju sredstev, pri investicijski politiki, pri gradnjah družbenega standarda itd. V teh pogledih je bilo doslej največ neenotnosti. Komunisti in vsi ostali državljani se morajo vprašati, kdo ima koristi od neenotnosti, od svojeglavih politik? Brez dvoma da tu odgovor ni mogoč. Zelo jasno pa je, komu to škoduje. V tem pogledu tudi ni možno kompromisarstvo, pač pa samo združitev vseh sil v borbi za najnaprednejše perspektive. Predvsem komunisti, ki delajo v občinski skupščini, naj razmislijo o teh problemih ker je od njih v mnogočem odvisen bodoči tempo razvoja hrastniške doline.

Prav gotovo so člani občinskega komiteja ZKS to pot načeli eno izmed zanimivih in delikatnih vprašanj, ki zahtevajo politično presojo najširših krogov vseh Hrastničanov.

Janez Zahrastnik
sekretar občinskega komiteja ZK

PRI DELU v »Sijaju«

naši dosežki naši dosežki naši dosežki

Rezultati Občan v občini

gospodarjenja

(Nač. z 21. strani)
Znanjem tržišča v taki meri, da obstoječe kapacitete ne morejo zadostiti povpraševanju. Konjunkturo in rentabilnost te proizvodnje velja s stališča splošnih gospodarskih interesov in interesov občine ter podjetja izkoristiti s tem, da se z dodatnimi investicijami omogoči usmeritev v povečanje proizvodnje razsvetljavnega stekla in uvedbo proizvodnje drobne ambalaže na avtomatih. S tem načinom ahko Steklar na Hrastnik podvoji svoj izvoz, ki pa je že sedaj zelo visok.

Izvršena rekonstrukcija v kemični proizvodnji je ustvarila veliko proizvodnjo bazičnih kemičnih artiklov na sodobnih napravah in modernem tehnološkem postopku. Investicija, ki je bila izvedena prvenstveno z namenom, da se prepreči uvoz tovrstnih artiklov, pokriva vse domače potrebe in omogoča izvoz precejšnjih količin proizvodov. Tu velja v perspektivi vlagati sredstva v smeri finalizacije obstoječe bazične proizvodnje ob istočasnem rjnjem povečanju, da se pokrrije potrebe na domačem tržišču, finalizirani proizvodi pa preusmerijo na izvoz.

Skladno z razvojem industrije se razvijajo tudi ostale gospodarske in negospodarske dejavnosti. Delovna sila se je od leta 1956 dvignila za 41 %, predvsem v obrti in zaradi rekonstrukcije industrije. Pri urejanju tega vprašanja predstavlja velik problem dnevni prevoz kvalificirane in nekvalificirane delovne sile (ca 400) iz drugih občin, ker v občini ni na razpolago zadostno število stanovanj, da bi se lahko ta delovna sila nastanila v kraju zaposlitve.

Podatki o stanovanjski površini, ki odpade na zaposlenega v občini, nam kažejo stalno upadanje, kar je posledica dinamične rasti proizvodnje in zaposlenih, istočasno pa govore o pomanjkanju sredstev za stanovanjsko gradnjo.

Za te in ostale probleme, ki se pojavljajo v okviru celotnega gospodarstva občine, pa bomo morali najti rešitev v okviru 7-letnega perspektivnega programa razvoja občine Hrastnik.

Milan Babič, predsednik občinske skupščine

(Nekaj uvodnih misli pred obravnavo osnutka novega statuta občine Hrastnik).

Neposredna udeležba občana v samoupravi občine izstopa kot osrednje vprašanje, ki ga moramo v občinskem in drugih statutih kar najbolj konkretizirati.

Organizacija SZDL je dolžna, da daje poudarek razvoju demokratičnih političnih odnosov, ki človeku omogočajo, da kot delavec in občan neposredno upravlja družbene zadeve, svobodno voli svoje predstavnike v organe družbeno političnih skupnosti, da je pobude in oceanjuje delo organov z odgovornostjo človeka in občana, prosto izpoveduje svoje mnenje in se zavestno bori proti vsem negativnim pojavom v družbenih odnosih.

Vsled tega nujno stopa v ospredje vprašanje neposredne udeležbe občana v samoupravi občine, kar moramo v občinskem, kakor tudi v drugih statutih najbolj konkretizirati.

Statut občine naj torej govori o konkretnih oblikah neposredne udeležbe občana v samoupravi. Ena od teh najvažnejših oblik je prav gotovo zbor volivcev — občanov. V statutu naj, bo tudi točno določen termin, ali je zbor volivcev ali zbor občanov.

V praksi prihaja večkrat do določenih razlik v terminologiji imenovanja zbor občanov oz. zbor volivcev in zbor volivcev delovnih skupnosti. Republiška utava tega

termina posebej ne omenja in govori le o zborih občanov.

Da bi bili zbori volivcev oz. občanov uspešni, moramo rešiti vprašanje prenatrpanosti dnevnih redov, ker s tem zbori občanov zgubljajo na vemo, da se sestanejo zbori kvaliteti. Iz prakse namreč volivcev le 2 do 4 krat letno in imajo obširne dnevne rede, kjer se le površno pregleda že vnaprej pripravljen material, vprašanje pa je, če je še ta dobro pripravljen.

S tem v zvezi se postavlja vprašanje, ali so zbori občanov in zbori delovnih skupnosti edina oblika neposredne udeležbe in odločanja občanov. Mislim, da bi morali nalogo zborov osredotočiti na najvažnejša vprašanja občine, kjer bi ljudje najbolj stvarno občutili, da sami odločajo, ne pa da so le hvalježni poslušalci poročevalca.

Občinska skupščina in njeni organi bi morali večkrat poročati o svojem delu zborom občanov, če bi le ti dosledno izvajali svoje naloge, bi ti zbori občanov morali biti zelo pogosti. Prav zaradi tega se bomo morali posluževati še drugih oblik za obveščanje občanov, kot so: lokalni tisk — Glas komunne, razni bližni in informacijski itd.

V praksi se tudi kaže, da se istočasno obravnavajo iste zadeve na krajevnih skupnostih kot na krajevnih organizacijah SZDL oz. na zborih občanov bi lahko bil tudi sestanek sekcije oz. tribune

SZDL, ali sestanek podružnice SZDL, kjer se lahko doseže prav isti namen.

S tem bi zbere občanov kvalitetno dvignili in jih sklicevali predvsem takrat, ko se odloča o neki važni zadevi. Na sekcijah ali tribunah SZDL, kakor bi jih pač imenovali, pa bi lahko obravnavali vprašanje po dejavnostih, npr.: o gospodarstvu, zdravstvu, šolstvu, telesni vzgoji, kulturi itd., kjer bi zadeve obravnavali tisti občani, ki jih ta področja najbolj zanimajo oz. so zanje neposredno zainteresirani.

Druga stvar, ki bi jo morali zagotoviti v statutu, je vprašanje izvrševanja sklepov zborov občanov in delovnih organizacij, ker prav to občani največ pričakujejo. Potrebno bi bilo na posamezna vprašanja takoj odgovoriti oz. jih raztolmačiti. Ti odgovori se lahko dajo takoj tudi preko drugih oblik obveščanja, ne pa šele na naslednjem zboru občanov. V doseđanji praksi to traja tudi več kot tri mesece, tako, da že tačas stvari zastarajo. Zato moramo dobiti boljše — hitrejše rešitve, ker se v tem odraža odnos do občana in njegove vloge v samoupravi.

V želji, da se izboljša kvaliteta zborov občanov in zborov delovnih organizacij, pa je treba izboljšati tudi poslovanje samih zborov. Osnutek statuta občine Hrastnik predvideva stalna delovna predsedstva, ki bi jih naj volili za dobo enega leta. Predsedništvo naj bi skrbelo za ne-

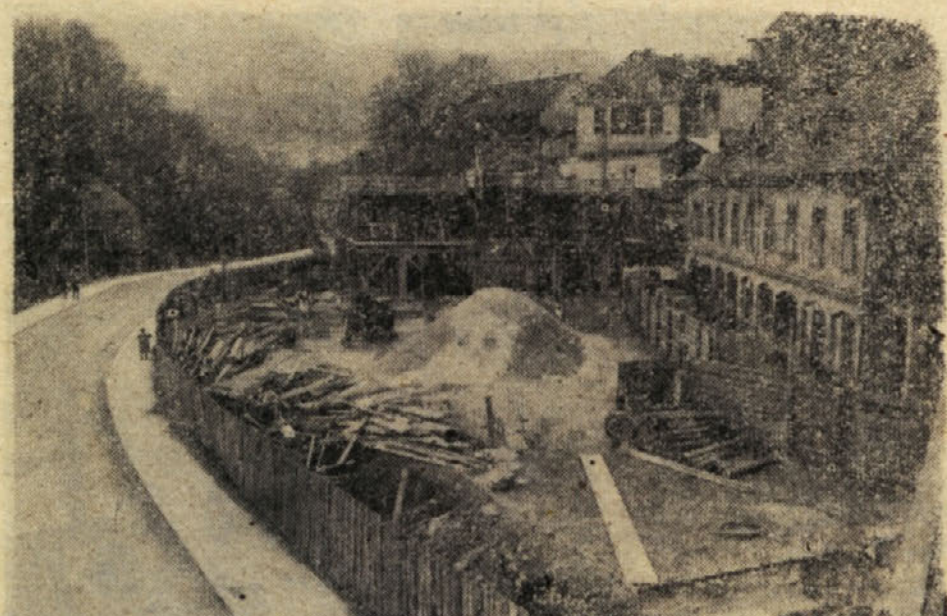
moten potek zborov občanov in za izpolnjevanje določb statuta, ki določa potek zborov občanov. Torej bi skrbelo za dostavo sklepov in predlogov občinski skupščini, za čimprejšnje odgovore, koordinacijo sklicevanja zborov med občinsko skupščino in organizacijo SZDL in krajevno skupnostjo itd.

S tem v zvezi je važno proučiti in določiti območja zborov. Zbori naj bi se sklicevali za taka območja, da bi lahko prišlo čimveč občanov in da bi imeli tudi možnost čimširše obravnave. Ni torej nujno, da zbor občanov izenačimo z volilno enoto, ampak je istih več v eni volilni enoti, odvisno od raztresenosti terena. Prav tako to velja za zbere občanov delovnih organizacij; tudi tu je stremeti za tem, da bi vsaka delovna organizacija imela svoj zbor.

Za neposredno udeležbo občanov v družbenem upravljanju in samoupravljanju so poleg zborov občanov še druge oblike. To so tudi zbori stanovalcev, ki upravljajo s stanovanjskimi hišam, nadalje hišni sveti, ki združujejo številne občane, ki neposredno upravljajo s stvarmi, ki jih najbolj živo občutijo. Izrednega pomena v nadaljnjem procesu samouprave občanov so krajevne skupnosti, ki imajo tudi pravico sklica zborov občanov. Svet krajevne skupnosti pa je najvišja oblika krajevne samouprave.

Udeležba občanov v občinski samoupravi je torej v novih pogojih izredno pomembna. Če v občinskih organih sodelujejo občani in če je naš cilj čimvečja udeležba občanov, potem je naša naloga, da skrbimo za čimvečjo menjavo članov teh organov, da se istih čimveč zvrati v tej neposredni samoupravi. V statutu pa naj bo jasno napisano, da je vsak občan dolžan vestno opravljati javno ali drugo družbeno funkcijo (66. člen zvezne Ustave), da je tudi osebno odgovoren, da je to dolžnost, ne pa samo pravica.

Martin Klinar, predsednik občinskega odbora SZDL

POTROSNIKI CENTER bodo uredili Hrastničani v Zgornjem Hrastniku

naši dosežki naši dosežki naši dosežki

Mladi o perspektivah

Tako so te dni na konferenci aktivov Zveze mladine v hrastniški občini razpravljali mladinci in mladinke.

Nedvomno so se ob tej priložnosti dotaknili cele vrste vprašanj razvoja gospodarstva v komuni, zlasti pa so posegali po vprašanih proizvodne problematike in tako izražali želje po lastnem napredovanju, kar potrjuje dejstvo, da sta dvig storilnosti in kvaliteta odvisna samo od hitrejšega usposabljanja v strokovnem kot ekonomskem pogledu.

Razvojna pot gospodarstva in sistema samoupravljanja izredno hitro in dinamično napreduje, pri čemer lahko zasledujemo neposredni interes mladih od spoznanj sleherne spremembe v sistemu samoupravljanja, delitve, boljše organizacije dela, uvajanje modernizacije v proizvodnjo in podobno. Povsod so ugotavljali razne pomanjkljivosti, ki kažejo hitrejša razmišljanja in ukrepanja. Npr. mladinci v Steklarni so načeli vprašanje boljše organizacije proizvodnje, usposabljanje mladih kadrov ozkih profilov, kar bi tako najhitreje dobili ustrezno strokovno sposobnost za posamezna delovna mesta. V Komunalno obrtnem podjetju so razpravljali o sistemu izobraževanja in sporedno s tem o zmanjšanju fluktuacije delovne sile zlasti tiste, ki se zaposli iz drugih bratskih republik. Mladinci na vasi Turje so med drugim načeli vprašanje perspektive mladih v kmetijstvu in probleme odhajanja mladin v proizvodnjo. Na Rudniku pa so postavljali vprašanja uvajanje mehanizacije v rudniške naprave in sistem samoupravljanja, ki jim še vedno zapira večje odločanje, zlasti pri cenah premoga — katere so pod nadzorom. Zelo živahno pa so na konferencah razpravljali tudi o drugih področjih, ki so vsekakor sestavni deli oblikovanja socialističnega človeka, tako o vprašanih kulturnega življenja, športa, zabave, skratka rekreacije, katere možnosti so v Hrastniku zelo skromne.

S tem želimo opozoriti javnost, da je v današnjih pogojih in razvoju organizacija mladih vsekakor zelo pomembna. Dejstva, katere nakazujejo mladi, sa vsekakor odraz hotenj in želja, katerih prav gotovo ni mogoče na enkrat reševati. Nujno pa je, da se mladim odpirajo še večje možnosti neposrednega sodelovanja v najrazličnejših oblikah družbenega upravljanja. Najhitrejša šola za vključevanje in usposabljanje mladega človeka je konkretno delo v različnih organih

delavskega samoupravljanja, vključevanje v probleme razvoja gospodarstva v komuni in podobno.

Zanimive so tudi te ugotovitve, katere so mladi iznašali na konferencah, da v mnogih primerih nočejo aktivneje sodelovati pri razčiščevanju različnih problemov proizvodnje, ker imajo občutek, da se njihovi predlogi ne upoštevajo kot enakovredni ostalim, da je še vedno zakoreninjena stara mentaliteta »mi — vi«.

Za formiranje zavesti mladega človeka je pomembno njegovo trenutno materialno stanje in družbeni položaj, toda še pomembnejše je za njega vprašanje, ali se bo

lahko razvijal in uveljavil ter napredoval v službi, na strokovnem področju, ali si bo lahko v bližnji bodočnosti dvignil osebni standard. Za formiranje njegovega značaja in svetovnega pogleda pa je izredno pomembno, ali bo napredoval na podlagi svojih osebnih prizadevanj, pridnosti, sposobnosti, naprednih stališč in odkritega idejnega boja, ali pa bo napredoval na podlagi zvez in poznanstev »stricev« in podobno.

O teh problemih so največ razpravljali na zadnjih konferencah organizacije Zveze mladine v Hrastniku.

Nande Strnad
predsednik občinskega
komiteja ZMS

OB ODKRITJU SPOMINSKE PLOŠČE na šoli Ivana Cankarja v Hrastniku 1. 11. 1963

O decentralizaciji samoupravljanja

Nesporno lahko ugotovimo, da so kolektivi na področju hrastniške komune pri razvijanju decentralizacije delavskega samoupravljanja v zadnjem času napravili korak naprej. Vendar pa se pri prenašanju pristojnosti iz centralnih organov na nižje pojavljajo nekateri problemi, o katerih bodo morale subjektivne sile v podjetjih voditi več računa.

Na podlagi ocene in analize dosedanjega razvoja samoupravljanja v posameznih kolektivih je mogoče ugotoviti, da osrednji delavski sveti še nekako pozitivno razpravljajo in rešujejo probleme, medtem ko obratni delavski sveti v naših gospodarskih organizacijah ne odigravajo vloge neposrednega upravljavca. Sicer je težko dati oceno stanja obratnih DS, ker ti pravzaprav še niti niso prav zaživeli in so več ali manj še v razvojni fazi. Precejšnja ovira za hitrejšo razvijanje obratnih DS pa je dejstvo, da je v stvari malo narejenega v smeri dejanskega prenosa funkcij upravljanja na obratne DS. V glavnem se mnogo govori o decentralizaciji, delajo se poskusi, ni pa odločnega kursa, da se prekine s »cincanjem« in gre smelo na čim bolj popolno decentralizacijo upravljanja z vsemi materialnimi in političnimi posledicami. Važen činitelj, ki onemogoča plodno delo samoupravnih organov, je zelo nizka družbeno-ekonomska izobrazba članov naših kolektivov v gospodarskih organizacijah. To dejstvo povzroča, da pride mnogokrat do avtomatičnega glasovanja o stvarih, ki jih v tem ali onem samoupravnom organu večina članov ne razume in ne pozna. Zaradi tega nastopajo včasih med člani samoupravnih organov različna pojmovanja, tohnačenja in stališča, ki povzročajo nejasnosti do nekaterih pomembnih ekonomskih, finančnih in političnih vprašanj.

Subjektivni činitelji v podjetjih bodo morali brez dvoma zastaviti več naporov za dvig splošne in družbeno-ekonomske vzgoje proizvajalcev, kajti pomanjkanje teh predstavlja objektivno oviro za njihovo družbeno uveljavljanje. Akcija za dvig splošne izobrazbe naj postane sestavni del boja vseh subjektivnih sil za nadaljnje uveljavljanje in poglobljanje socialistične demokracije.

Brez dvoma se bodo v tem, da nam uspe izpopolniti družbeno-ekonomsko in splošno izobrazbo članov delovnih kolektivov, sprostile v podjetjih nove demokratične sile, ki bodo konkretnije odločale v ekonomskih enotah in v organih delavskega samoupravljanja, ne pa se zadovoljevale s pravico, da s »obveščene« o sklepih, ki jih je »v njihovem imenu« sprejel ta ali oni organ upravljanja.

Milan Rome, predsednik obč. sindikalnega sveta

Ob dnevu republike čestitajo

OBČINSKA SKUPŠČINA IN DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE OBCINE HRASTNIK čestitajo za 29. november — dan Republike in 20-letnico II. zasedanja AVNOJ in želijo občanom in delovnim ljudem Jugoslavije še nadaljnjih uspehov pri graditvi nove domovine.

Čestitkam se pridružujejo delovni kolektivi:
STEKLARNA HRASTNIK
TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV HRASTNIK
KOMUNALNO OBRATNO PODJETJE »KOP« HRASTNIK
SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE HRASTNIK
ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE DELAVCEV HRASTNIK
SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE HRASTNIK
GOSTINSTVO »JELKA« HRASTNIK
»MESO« HRASTNIK
SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE DOL
ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO HRASTNIK

HRASTNIK — zbori volivcev so bili najbolj obiskani v č...

naši dosežki naši dosežki naši dosežki

Hrastniški razgovori

Stirje hrastniški proizvajalci so prejšnji teden odgovarjali našemu sodelavcu na vprašanja, ki utegnejo zani-

Stane TRUPI

mati tudi ostale občane Hrastnika.

Rudarja Staneta TRUPIJA smo srečali, ko je hitel na sejo Rudniškega komiteja ZKS.

Kakšno je vaše mnenje o problemih rudnika?

— Pravzaprav sta oba zasavska rudnika zaradi kontroliranih cen premoga v težavnem položaju, ki ovirata perspektivni razvoj. Osnovna sredstva so izrabljena, fizični napor je dosegel maksimum, osebni dohodki pa zastajajo. Sprostitev cen v določenem odstotku lahko po mojem mnenju edino pripomore k izboljšanju stanja. Trenutno pa je največji problem velika fluktuacija delovne sile, ki izhaja že iz prej navedenih problemov.

Kako je z izpolnjevanjem plana?

— Plani so realno postavljeni in je njihovo doseganje odvisno od nedeljske proizvodnje. Nekateri zastoji v proizvodnem procesu, zlasti pa separacija, zavirajo večje doseganje plana.

In delavsko samoupravljanje?

— Brez dvoma smo napredovali. Mislimo o nadaljnji decentralizaciji, za katero pa je treba ustvariti tudi ekonomske pogoje. Drug problem, ki se poraja v zvezi z delavskim samoupravljanjem, pa je prenizka družbeno-ekonomska izobrazba upravljalcev.

Kaj menite o bodočem razvoju komunite?

— Včasih gledamo na komunite kot na »administrativni forum«, ne pa kot na skupnost vseh sil v Hrastniku. Čeprav smo mnogo napredovali menim, da se bomo morali v občini vsi zavzeti za enotno politiko, da bi kar najhitreje prišli do objektov družbenega standarda, pa tudi do novih proizvodnih kapacitet. Nova občinska skupščina je dobra in sposobna, občani pa bomo morali njena prizadevanja podpreti.

Vaše dolžnosti?

— Sem član Rudniškega komiteja ZK in tajnik sindikalne organizacije, sodelujem pa še v nekaterih organih samoupravljanja.

Franca POGLAJNA, jamskega kopača, ki je zaposlen na Rudniku od 1953. leta, smo srečali, ko je odhajal z dela.

O rudniški problematiki nam je dejal:

— Mnogo se piše in govori o tem tako, da je stvari odveč ponavljati. Razumljivo je, da bi sprostitev cen po-

Franc POGLAJEN

zitivno vplivala na naše sklade, ki jih zdaj praktično ni. Ob večjih skladih pa bi lahko lažje reševali probleme, ki se zdaj pojavljajo zaradi pomanjkanja stanovanj.

Kako je z doseganjem plana?

— Največji problem je pomanjkanje delovne sile, vendar pa bomo z nedeljskim obratovanjem plan nedvomno dosegli.

Kaj mislite o delavskem samoupravljanju?

— Zelo je napredovalo, vendar je včasih opaziti premajhno živahnost pri nekaterih članih kolektiva. Kar zadeva osrednji delavski svet bi bilo prav, da bi spremeni-

li način volitev tako, da bi bili v njem delavci iz različnih delovnih mest, tako v jami kot zunaj.

Milica KOBAL

Občinska politika?

— Rekonstruirani sta Steklarna in Tovarna kemičnih izdelkov, ustanovljena je nova delovna organizacija »Sijaj«, dograjena je cesta, urejena razsvetljava, zgrajena nova šola narodnega heroja Rajka, začena pa se z gradnjo prepotrebne zdravstvene doma. Vse to dokazuje, da se sredstva pametno investirajo. Zdi se mi pa, da imamo včasih še nekaj lokalizma, ker bi bilo lahko na razpolago še več sredstev.

Kaj Hrastnik najbolj potrebuje?

— Kulturni dom.

In še podatke o vaši družbeni aktivnosti?

— Sem član osrednjega delavskega sveta in upravnega

odbora Rudnika Trbovlje-Hrastnik, ter občinskega odbora SZDL Hrastnik.

Delavka v brusilnici Steklarne Milka KOBAL, nam je povedala naslednje:

Proizvodnja?

— Večje uspehe bomo dosegli, če bomo znižali lom stekla in odpadke.

Mnogo bo treba storiti tudi za boljše organizacijo dela, kar je predvsem stvar tehničnega kadra, zaostri pa bo treba še odnos do dela in povečati odgovornost. Ob prizadevanju celotnega kolektiva bomo letni plan dosegli.

VASA AKTIVNOST?

— Sem član občinskega odbora SZDL, kjer dela nikdar ne zmanjka. Vključena pa sem tudi v DPD Svoboda.

In načrti?

— Zdaj, ko sem končala politično šolo, imam v načrtu vpis tehnično šolo. Zraven tega pa si želim urediti še življenje, ker ni dolgo od tega, od kar sem se poročila.

Zanima'lo nas je, kaj misli proizvajalec Steklarne o problemih v podjetju in o sebi. Obiskali smo delavca pri pri-pah Ilija SAVKOVIČA.

Kako je s proizvodnim planom?

— Važna naloga je zmanjšanje odpadka, ki ga je še vedno preveč. Važno je tudi vprašanje kvalitete, ki je v precejšnji odvisnosti od priprave steklene mase. Dosedanje planske naloge smo v redu izpolnili, zato pričakujemo, da bomo dosegli tudi letni plan. Kolektiv si prizadeva, da bi bil plan dosežen.

Vaša vključenost v družbo no političnem življenju?

— Zraven tega, da sem član občinskega komiteja ZK, ima še nekatere druge manjše dolžnosti. Dela nikdar ne zmanjka, prej ljudi, ki so pripravljeni delati.

Vaši načrti?

— Zdel bi se strokovno izpopolniti, ker bo to v skladu z osebno perspektivo in s perspektivo podjetja. Še naprej bom družbeno-politično aktiven, ker čufim, da je to potrebno in vredno delo.

Kaj mislite o politiki občine?

— Zdi se mi pravilna, včasih pa bo treba več enotnih misljenj, da bi bili lahko gospodarski uspehi še večji. V novo občinsko skupščino imam vse zaupanje.

Ilija SAVKOVIČ

naši dosežki naši dosežki naši dosežki

Razgibano obdobje v Zagorju ob Savi

Razdobje zadnjih 18 let je bilo izredno razgibano tudi na področju zagorske občine in je poleg očitnih materialnih uspehov prineslo še izredno pomembne družbene spremembe, posebej še kar zadeva nadaljno krepitev našega komunalnega sistema in utrjevanje vseh samoupravnih institucij. Organi delavskega samoupravljanja so prerasli v nepogrešljive elemente gospodarskega napredka, hkrati pa so — še posebej v zadnjem razdobju — zaživelih organi samoupravljanja na ostalih področjih družbenega življenja nasploh.

V delavskih svetih, v svetih zdravstvenih ustanov, šolskih odborih in svetih delovnih kolektivov javne uprave pa tudi v vseh svetih in komisijah občinske skupščine vključujemo danes že tako veliko število občanov, da funkcija upravljanja dejansko že prehaja neposredno na same občane, s čimer se približujemo osnovni zamisli in težnji naše družbene ureditve. S tem v zvezi že res lahko govorimo o dejanskem procesu odmiranja države in formiranja svobodne družbe neposrednih proizvajalcev.

Nadaljnja afirmacija in poglobljanje samouprave zdaj ne zavisi več od objektivnih pogojev, temveč ob subjektivnih težnjah občanov po izvajanju in uveljavljanju pravic in dolžnosti, ki nam jih doseženi uspehi jamčijo, in ki se jih posamezniki v zadostni meri še ne zavedajo.

Z vse večjim uveljavljanjem samoupravljanja so pogojeni tudi uspehi, ki so bili doseženi v zadnjem obdobju na vseh področjih našega družbenega življenja in, ki se odražajo prevsem v gospodarski rasti komune. To nam dokazuje tudi dejstvo, da smo v razdobju 1957 — 1963 dosegli občuten premik družbenega bruto produkta, ki je porasel od 3.974 milijonov din v letu 1957 na okrog 9.100 milijonov din v letošnjem letu, oziroma za 13%.

Občina Zagorje ob Savi sodi po številu prebivalstva (15.203) in glede na proizvodnjo zmogljivosti med srednje razvite komune v Sloveniji. Število prebivalcev se je v primerjavi z letom 1945 povečalo za 15%. Če primerjamo porast števila prebivalstva po letih opazimo rast vse do leta 1961, v letih 1962 in 1963 pa padec. Vzrokov za to je nedvomno več, glavni pa je prav gotovo fluktuacija delovne sile zaradi relativno premajhnega industrijskega potenciala in zaradi še nekaterih drugih vzrokov, med

katerimi velja omeniti nizke osebne dohodke, predvsem na Rudniku, in pa pomanjkanje stanovanj.

In še nekaj podatkov, ki zajemajo vso pestro in življensko problematiko ter konkretno reševanje številnih drobnih, pa tudi pomembnih nalog in potreb. Če namreč skušamo kronološko nanizati samo nekatera najpomembnejše uspehe, ne moremo mimo ugotovitve, da so v tem času v Zagorju ob Savi uspeli razviti oziroma utrditi nekatere vedno pomembnejše gospodarske zmogljivosti zagorske komune. Tako je v zadnjem času kolektiv Rudnika rjavega premoga Zagorje uspel rekonstruirati nekatere pomembne objekte (separacija, transport Loke — separacija jamska mehanizacija in drugo, ki omogočajo povečevanje proizvodnje. V tem času je dokaj nepomemben obrat keramike prerasel z večino lastnimi investicijami in s posebno prizadevnostjo kolektiva v drugo največjo delovno organizacijo v zagorski občini, ki s strukturo svoje proizvodnje uspešno pomaga pri reševanju problemov okrog zaposlitve odvisne nekvalificirane ženske delovne sile. Osamosvojil in utrdil se je tudi nekdanji gradbeni obrat Rudnika in prerasel v samostojno gradbeno podjetje. Tudi Tovarna eksplozijsko varnih elektro-

naprav »TEVE — VARNOST«, ki je v drugem letu samostojnega delovanja, je premostila začetne težave ter se vedno uspešneje in z optimističnimi perspektivami uveljavlja na svojem proizvodnem področju. Občuten napredek je zabeležila tudi vrsta ostalih delovnih organizacij v zagorski občini, tako Industrija gradbenega materiala — zlasti še z obratom Hidrarna, Lesno industrijsko podjetje — z uspešnim uveljavljanjem finalnih izdelkov in končno tudi obrat sevniške konfekcije »Lisca«, ki si z novo proizvodnjo vztrajno in uspešno utira pot pri napredku obrata.

Z doseženimi rezultati pa seveda ni mogoče biti zadovoljen, ker je prav hitrejšo povečanje proizvodnje ter v zvezi s tem pridobitev novih proizvodnih kapacitet v pogojih v strukturi gospodarstva glede na možnost za ustvarjanje večje materialne baze za celoten družbeni napredek komune osnovna naloga.

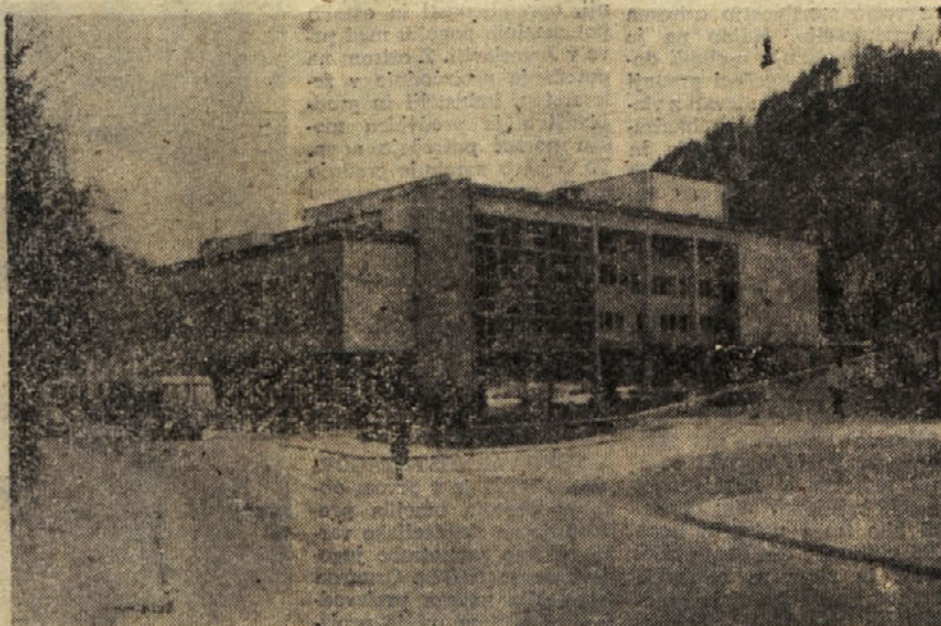
Če primerjamo prebivalstvo po spolu ugotovimo, da je zaposlene štirikrat več moške kot ženske delovne sile. Iz tega izhaja problem, kako dodatno zaposliti predvsem žensko delovno silo. Od vseh panog dejavnosti je zaposleno največ delovne sile na Rudniku (približno 2.000), kar kaže v primerjavi s

skupnim številom zaposlenih v občini (3.916) nizek industrijski potencial zagorske občine posebej še pri upoštevaju dejstva, da je mehanizacija na nizki stopnji. Iz analize razvoja celotnega gospodarstva zagorske občine od leta 1945 naprej izhaja, da ta razvoj izvira iz samo enega faktorja družbeno-ekonomskega življenja, in sicer iz rudarstva z vsemi njegovimi specifičnostmi in značilnostmi. Prav ta razvoj je vplival na celoten družbeno-ekonomski razvoj zagorske občine. S pomočjo Rudnika so se osnovala druga industrijska podjetja (TEVE — VARNOST, Gradbeno podjetje, Industrija gradbenega materiala itd.), vlagala so se sredstva v družbeni standar. Skratka: zagorski Rudnik je bil nosilec vsega družbenega in ekonomskega razvoja v zagorski komuni, in sicer do tiste stopnje, ki jo je pač pogojeval položaj rudnika.

Rast narodnega dohodka se kaže v večji produktivnosti dela in v večji mehanizaciji. Vendar pa v Zagorju ob Savi ugotavljajo, da je rast narodnega dohodka prepočasna, še posebej spričo nizke stopnje mehanizacije. Iz razpoložljivih podatkov namreč izhaja, da sodi zagorska občina med najslabše razvita območja z ozirom na narodni dohodek na zaposlenega. Ob ugotovi-

ti, da je rast narodnega dohodka tesno povezana z višjo stopnjo mehanizacije, se pravzaprav ni mogoče čuditi nizkemu narodnemu dohodku, posebno še, ker je stopnja mehanizacije predvsem odvisna od razpoložljivih investicijskih vlaganj (od enostavne in razširjene reprodukcije. Investicijska vlaganja pa so bila na poročju zagorske občine v razdobju 1945 — 1963 minimalna, saj je bilo investirano skupaj 457 milijonov dinarjev investicijskih sredstev iz splošnega investicijskega sklada, republiškega investicijskega sklada ter okrajnega in občinskega investicijskega sklada. Iz tega izhaja, da so se delovne organizacije, predvsem Ručnik, razvijale na račun lastnih akumulacijskih sredstev. Zagorski Rudnik je dobil od leta 1945 naprej le 318 milijonov din investicijskih sredstev. Zaradi tega je bil prisljen v vse rekonstrukcije vlagati lastna sredstva in amortizacijo ter v glavnem opravljati le enostavno reprodukcijo. Temu je sledila večja zbrušnost proizvajalnih sredstev in s tem manjša akumulativnost, ki pa se je posredno obdržala tudi v deležu Rudnika pri formiranju investicijskega sklada, stanovanjskega sklada in sklada skupnih rezerv. Vsi ti skladi

(Nadaljevanje na strani 26)

DELAVSKI DOM v Zagorju, ponos vseh občanov

naši dosežki naši dosežki naši dosežki

Razgibano obdobje v Zagorju ob Savi

KONFEKCIJA »LISCA« je na novo preuredila prostore v zagorskem obratu

(Nadaljevanje s strani 25) so znašali 1956. leta 79 milijonov din.

RUDNIK RJAVEGA PREMOMA ZAGORJE je eden od najmočnejših delovnih organizacij v zagorski občini, kar dokazuje dejstvo, da ustvari 42,59% bruto produkta oz. 48,9% narodnega dohodka občine. Do leta 1960 je bila proizvodnja v stalnem porastu, od tega leta naprej pa je v upadanju, predvsem zaradi očitnega pomanjkanja delovne sile, zaradi česar niso zasedena vsa potrebna delovna mesta pri neposrednem odkopavanju premoga. Pomanjkanje delovne sile za zdaj ni mogoče nadomestiti z večjo storilnostjo oziroma mehanizacijo. Nujno pa je — ob povišanju osebnih dohodkov in pospešeni gradnji stanovanj — nadaljevati z vlaganjem sredstev v mehanizacijo pridobitvenega dela in transport ter ustvariti pogoje za nove odkopne metode. Čeprav je storilnost za 47% večja kot je jugoslovansko povprečje, pa zagorski Rudnik ne ustvarja skladov za normalno poslovanje in razvoj. Te težave se pojavljajo tudi zaradi kontroliranih cen premoga, ki se niso spremenile od leta 1958. Medtem, ko je lani zagorski Rudnik ustvaril blizu 160 milijonov din skladov, pa jih je v prvih devetih mesecih le nekaj manj nad 5 milijonov din; čeprav bi bilo treba ustvariti letno 233 milijonov din bruto skladov, in sicer za odplačilo anuitet, za stanovanjsko gradnjo in za ostale potrebe. Za rešitev problematike bi bilo treba sprostiti cene premo-

gu, ki naj bi se oblikovale na podlagi ponudbe in povpraševanja, s čimer bi se povečali osebni dohodki zaposlenih, pridobiti pa bi bilo mogoče še dodatno delovno silo, ki je nujno potrebna za povečano proizvodnjo, ustvarili pa bi tudi sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo. V bližnji prihodnosti pa bo treba pristopiti k večji investiciji za mehanizacijo pridobitvenih del, z občutno udeležbo republiškega stanovanjskega sklada pa reševati probleme okrog pomanjkanja stanovanj.

INDUSTRITRIJA GRADBENEGA MATERIALA ZAGORJE OB SAVI sodi po proizvodnji, opremljenosti in ostalih potencialnih pogojih med prve v Jugoslaviji. Z ozirom na povečanje proizvodnje v železarstvu, industriji in gradbeništvu je predviden močan porast potrošnje apna. To dejstvo narekuje gradnjo novih zmogljivosti; tovrstno industrijo pa je treba koncentrirati v kraj, ki ima za to pogoje. Perspektivni razvoj delovne organizacije (ki zdaj proizvaja letno 58.000 ton apna, od tega 24.000 ton hidriranega apna) nujno terja izgradnjo modernejših peči, mehanizacijo pridobitvenih del v kamnolomu in mehanizacijo transporta.

»TEVE-VARNOST« ZAGORJE OB SAVI je v prvem obdobju obstoja omejila proizvodnjo na eksplozijsko varno opremo za potrebe jugoslovanskega tržišča. Osnovna orientacija novega proizvodnega programa pa je proizvodnja specialnih elektromotorjev in specialne elektro-

in tuje tržišče. Preusmeritev našega gospodarstva na zunanja tržišča narekuje, da delovna organizacija takoj pristopi k preusmeritvi proizvodnega programa v večje serije in doseže prehod iz ročne in polavtomatske proizvodnje na avtomatsko proizvodnjo. V Tovarni elektroporcelana Izlake računajo prihodnje leto na večjo investicijo, s katero bodo močno povečali družbeni bruto produkt, z dodatno proizvodnjo pa bi zadostili potrebam domačega tržišča in podjetij, ki kompletiran elektromaterial izvažajo.

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE ZAGORJE OB SAVI vse bolj usmerja proizvodnjo v izdelavo finalnih izdelkov lesne industrije, za kar pa bo treba zgraditi proizvodni objekt. Lesno industrijsko podjetje se je že specializiralo za izdelavo kuhinjskih oprem, ki odgovarjajo potrebam sedanje stanovanjske izgradnje, in doseglo zadovoljive uspehe, hkrati pa se je kot konkurenčno sposobna delovna organizacija močno uveljavila na tržišču. Problem predstavljajo pretesni prostori, saj ne morejo zadostiti vsem naročilom, ki jih imajo.

ZAGORSKI OBRAT SEVNISKE KONFEKCIJE »LISCA« se uveljavlja z izdelki, ki jih je bilo treba do nedavnega uvažati. V teku so bila nekatera investicijska dela, ureditve prostorov in zastarelega strojnega parka, ki bodo omogočila povečanje števila zaposlenih. Z ozirom na pomanjkanje tovrstne proizvodnje na domačem tržišču je konfekcija »Lisca« izdelala

program za razširitev zmogljivosti. Drugi del programa bo realiziran v Zagorju, kjer obstojijo tu večje možnosti za zaposlitev ženske delovne sile, ki jih potrebuje industrija konfekcije.

Nadaljnji razvoj zagorskega gospodarstva terja, da se najprej reši vprašanje Rudnika rjavega premoga Zagorje, za kar bi bilo treba rešiti vprašanje cen, v zvezi s tem pa povečati osebne dohodke delavcev ter tako preprečiti fluktuacijo delovne sile. Do sedanja nezadostna investicijska vlaganja v Rudnik pa terjajo večja vlaganja, predvsem v mehanizacijo odkopa premoga. Za Zagorje ob Savi je treba zagotoviti izgradnjo novega industrijskega potenciala, ki je interesanten iz širših gospodarskih aspektov, in sicer spriči nizkega odstotka zaposlene delovne sile na družino (1,32) ter precejšnje števila vzdrževane delovne sile, kar narekuje zaposlitev predvsem ženske delovne sile, pri čemer bi odpadla dodatna vlaganja v izgradnjo stanovanjskega fonda. Z bolj ugodnimi pogoji kreditiranja bi bilo treba povečati sedanje industrijske zmogljivosti, ki se zaradi nizkega kapitala sami ne morejo akumulirati. S sprejemljivimi investicijskimi posojili pa bi bilo treba nujno zagotoviti še izgradnjo objektov družbenega stanovanja, predvsem stanovanj, kar predstavlja precejšen problem v ekonomiki zagorskega gospodarstva.

Mimo industrije lahko tudi v ostalih delovnih organizacijah ugotovljamo večje ali (Nadaljevanje na strani 27)

IZ »TEVE-VARNOST« Zagorje

naši dosežki naši dosežki naši dosežki

Razgibano obdobje v Zagorju ob Savi

(Nadaljevanje s strani 26) manjše uspehe, pač v skladu z nekaterimi objektivnimi materialnimi možnostmi, pa tudi s prizadevnostjo samih kolektivov. V trgovini je prišlo do določene specializacije in s tem bogatejšega izbora in uspešnejšega zadovoljevanja potreb občanov. K temu so pripomogli tudi nekateri obnovljeni in modernizirani prodajni prostori, četudi se same površine teh prostorov niso bistveno povečale. Z dograditvijo nove pekarnice je bil dokončno rešen tudi problem preskrbe s kruhom. V težnji po pomembnejšem izkoriščanju turističnih in gostinskih zmogljivosti je bil adaptiran hotel »Kum«, začelo pa se je tudi z urejevanjem »Medijskih toplič«, kot osnovnega turističnega objekta v zagorski občini. Z reorganizacijo avtobusnega podjetja oz. s priključitvijo k SAP-Turist pa je bil dosežen viden napredek v povečanju avtobusnega omrežja in prometa. Omenili pa velja še uveljavitev obrtnih delovnih organizacij, zlasti še »Triglava« in »Zaščit«, ki imata s preusmeritvijo proizvodnega programa potrebe tržišča precejšnje perspektive za nadaljnji razvoj.

Tudi na področju negospodarskih investicij, to je družbenega standarda, so bili doseženi nekateri pomembni uspehi. Največji med njimi je prav gotovo dograditev Delavskega doma in Zdravstvenega doma. Glede zagotovitve materialnih pogojev za uspešni razvoj prosvetne službe so bili storjeni nekateri pomembni koraki in je bilo dograjeno več novih šolskih poslopij. Pomembni uspehi so bili doseženi tudi na področju zadovoljevanja komunalnih potreb občanov. Zgrajene so bile številne nove ceste, urejen vodovod in kanalizacije ter javna razsvetljava itd.

Občuten premik je zabeležen na področju stanovanjske izgradnje. Sredstva občinskega stanovanjskega sklada so se povečala od leta 1957 do leta 1963 od 94 na 320 milijonov din. S sredstvi stanovanjskega sklada, delovnih organizacij in individualnih graditeljev je bilo od leta 1956 zgrajeno skupaj 527 stanovanj, od tega 353 v družbenem sektorju, 174 pa v hišah individualnih graditeljev.

Število šolskih zavodov se v zadnjem času ni povečalo, ker je nreža šol v občini dobro razvita, pač pa so bila porabljena znatna sredstva za gradnjo poslopja Strokovno izobraževalnega centra in treh novih osnovnih šol, in sicer v Tirni, Čemšeniku in

Zagorju, ki pa še ni dograjena. Precej sredstev je bilo porabljeno za adaptacije in obnovo opreme. Osnovna šola Izlake pa se je v letošnjem letu razvila v popolno osemletko. Največje spremembe je pa doživelo šolstvo v okviru organizacijskih oblik in reforme pouka. Z zakonom o financiranju šolstva so postale šole samostojni zavodi. V zvezi s tem se bo poglobilo in utrdilo družbeno upravljanje in odnosi med šolo in starši. Dohodki šol so se v primerjavi z letom 1958 povečali od 31 na 136 milijonov din. Tudi strokovno šolstvo je opravilo doslej razne reformne ukrepe, ki bodo dokončno izoblikovane z verifikacijo strokovnih šol. V šolskem letu 1961/62 je Gospodišnja šola, ki ima medobčinski značaj, začela usposabljanje gojence mimo poklica kuharja še za poklic natakarja.

Z dograditvijo Delavskega doma se je povečalo število prostorov za kulturno življenje, izboljšal se je repertoar prireditev, ki jih izvajajo domače skupine in nekatera poklicna gledališča. Precejšen razmah sta dosegla tudi Ljudska knjižnica v novih prostorih v Delavskem domu in klubska življenja.

Na področju telesne kulture je organizirano namensko zbiranje sredstev. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev se razvijata kvaliteta in množičnost športa nekoliko počasneje kot bi bilo sicer potrebno prav tako pa se zavlačuje dograditev nekaterih športnih objektov, predvsem še kopaljšča in stadiona na Selu ter stadiona v Kisovcu.

Perspektivni razvoj zdravstvene službe na področju zagorske občine, ki je bil izdelan za razdobje od leta 1965, je že skoraj v celoti realiziran. Plan ni realiziran le na področju Izlake in na oddelku zobozdravstvene službe v Zdravstvenem domu. Ob sprejemanju perspektivnega plana je bilo mnenje, da se bo s tem, ko bo Zdravstveni dom dosegel razvojno stopnjo poliklinike, idealno rešena vsa zdravstvena služba v komuni. Med tem pa so se pojavili določeni problemi, ki narokujejo v bližnji prihodnosti reorganizacijo zdravstvene službe. Pri zdravstvenem varstvu občanom ima važno vlogo zlasti preventivna dejavnost zdravstvene službe, ki ji je namenjena že nekaj časa posebna skrb, vendar je obseg akcij odvisen od razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih za to namenja občinska skupščina in delovne organizacije ter zavodi. Na Rudniku pa je bila ustajala že imela nalogo skrbeti za

PRI DELU v Lesno Industrijskem podjetju v Zagorju

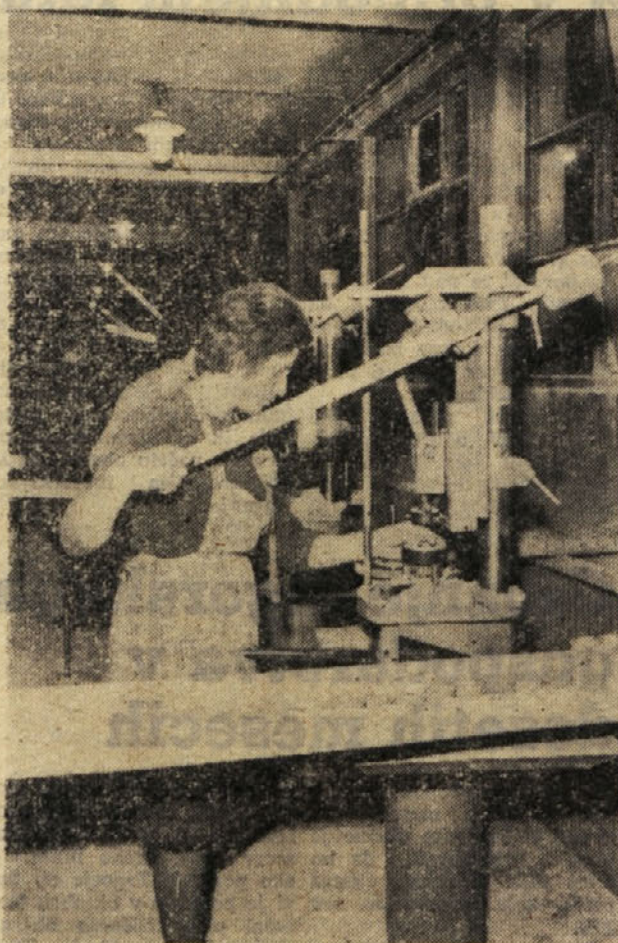
novljena obratna ambulanta, preventivno varstvo na delovnih mestih, vendar se v zadnjem času pojavljajo težave zaradi pomanjkanja zdravstvenega kadra. Precejšnji uspehi so bili doseženi tudi na področju so-

cialnega varstva. V letih 1956 — 1963 je bilo namenjeno za družbeno denarno pomoč odraslim skupaj 24 milijonov din, za oskrbnine v domovih za odrasle pa skoro 17 milijonov din. Posebna skrb je bila posvečena med drugim

tudi šolanju otrok borcev, padlih v NOB. V okviru družbene skrbi za otroke so namenili posebno pozornost šolskim mlečnim kuhinjam, ki jih je zdaj 12 in je v nje vključeno nad 75% vseh šolsko-obveznih otrok in letovanjem otrok (od leta 1959 naprej je letovalo nad 1.800 otrok).

Podobno kot v drugih občinah posvečajo tudi v Zagorju ob Savi vso skrb izvajanju kompleksne zaščite varstva invalidov in borcev NOV. V zagorski občini je okrog 1.300 članov ZB in okrog 400 osebnih in družinskih invalidskih upravičencev. Naša družbena skupnost, ki je zagotovila invalidom in borcem NOV s posebno zakonodajo in z zakonodajo socialnega zavarovanja posebne ugodnosti, daje na razpolago za izvajanje te zaščite tudi sredstva, ki se formirajo v zveznem proračunu in v skladih socialnega zavarovanja; dolžnost skupščine pa je, da zagotovi primerne službe za zakonito varstvo invalidov in borcev in za pravilno trošenje skupnih družbenih sredstev. Pri občinski skupščini v Zagorju ob Savi je imenovana posebna komisija za zadeve invalidov in borcev NOV, ki je reševala nekatera socialna vprašanja borcev NOV, hkrati pa spremljala zdravstveno stanje borcev NOV in izdelala ustrezne kartoteke. V zadnjem času pa je bil na predlog združenja borcev NOV ustanovljen tudi občinski sklad za borce NOV, ki bo začel z delom 1. januarja prihodnje leto.

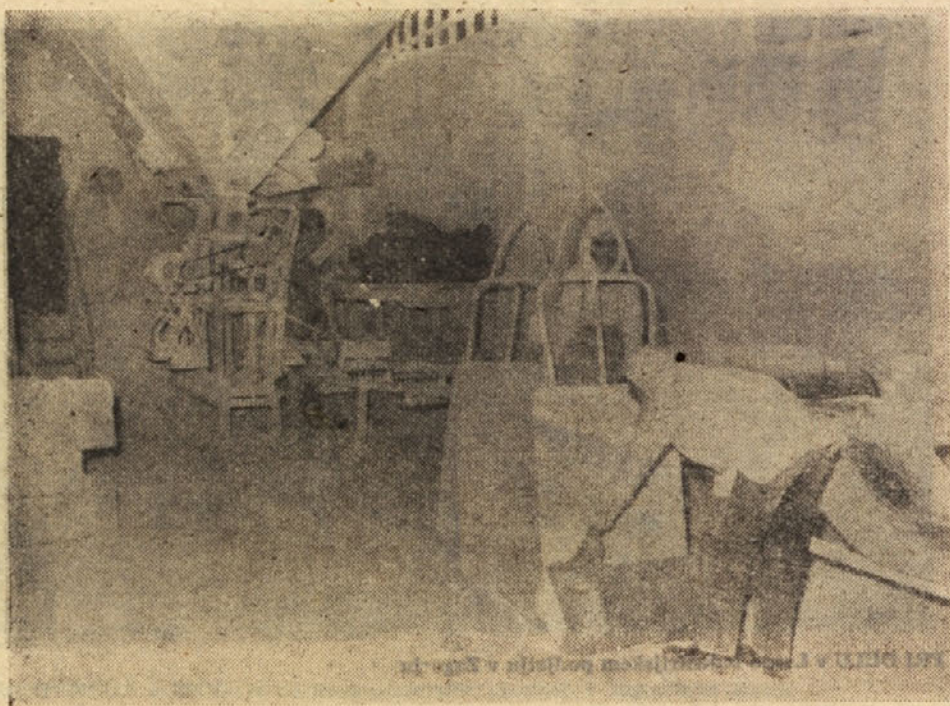
Ceprav se še srečujemo z nekaterimi problemi velja po-

TOVARNA ELEKTROPORCELANA IZLAKE — pri delu

naši dosežki naši dosežki naši dosežki

Razgibano obdobje v Zagorju ob Savi

IZ HIDRARNE Industrije gradbenega materiala Zagorje

Predvidevanja za razvoj gospodarstva v prihodnjem letu

Zagorska občinska skupščina je kot prva v Zasavju prejšnjo sredo že obravnavala osnovno gradivo za razvoj gospodarstva in družbenih dejavnosti v letu 1964.

V Zagorju ob Savi računajo, da se bo prihodnje leto — v primerjavi z oceno za letošnje leto — povečal fizični obseg industrijske proizvodnje za nad 10%. V zagorskem Rudniku rjavega premoga računajo le s 5% porastom fizičnega obsega proizvodnje, in sicer ob znatnem izboljšanju stanja, zlasti ob zmanjšanju fluktuacije in rešitvi ostalih perečih vprašanj ter dodelitvi znatnejših investicijskih sredstev. V Industriji gradbenega materiala bodo prihodnje leto povečali proizvodnjo za okrog 15%; v Tovarni elektroporcelana Izlake, ki bo za letos predvideni plan preseгла za 36%, pa pričakujejo prihodnje leto porast proizvodnje za nadaljnjih 20%, predvsem ob večji produktivnosti in izkoriščanju notranjih rezerv. Tudi v Lesno industrijskem podjetju računajo na povečanje fizičnega obsega proizvodnje za 20%. V obratu sevniške konfekcije »Lisca« bodo ob nadaljnji modernizaciji strojnega parka in z nakupom novih strojnih kapacitet povečali proizvodnjo za 21%.

V Tovarni eksplozijsko varnostnih elektronaprav »TEVE — VARNOST« pa se bo prihodnje leto predvidoma povečala proizvodnja za 25%. Industrija na področju Zagorja ob Savi bo letos dosegla le nekaj nad 70% predvidenega izvoza, čeprav bo zagorski Rudnik izvoz premoega povečal za nad 240% nad planom. Zato računajo, da bo izvoz prihodnje leto na ravni predvidenega izvoza za letos, in sicer v višini blizu 360.000 dolarjev.

Predvideni porast industrijske proizvodnje v prihodnjem letu temelji na novi mehanizaciji, boljšemu izkoriščanju zmogljivosti, boljši

oskrbi z reprodukcijskim materialom, prilaganju proizvodnje potrebam tržišča in na večjem sodelovanju zagorskih delovnih organizacij v vrednostni menjavi in v končni meri na višini produktivnosti. Seveda pa bodo za doseg predvidenega porasta proizvodnje potrebne investicije, da se nadomesti strojni park v proizvodnji in odpravijo ozka grla; v večini delovnih organizacij, tako v rudarstvu, lesni industriji, industriji elektroporcelana, industriji gradbenega materiala in elektroindustriji pa imajo v načrtu obsežnejša in dolgotrajnejša investicijska vlaganja.

Gibanje zagorskega gospodarstva v desetih mesecih

Iz gibanja gospodarstva v prvih desetih mesecih na področju zagorske občine je mogoče pričakovati, da bo letni plan fizičnega obsega proizvodnje presežen za nad 2%.

Tovarna elektroporcelana Izlake je ob koncu oktobra

za 24,19% preseгла predvideni plan fizičnega obsega proizvodnje za prvih devet mesecev letos. Lesno industrijsko podjetje Zagorje ob Savi je preseгло v oktobru mesečni plan fizičnega obsega proizvodnje za 19,6%. Tudi

(Nadaljevanje s strani 27)

udariti, da je bilo obdobje povojne rasti Zagorja ob Savi obdobje resničnih notranje-političnih premikov in prepletano s številnimi pomembnimi delovnimi uspehi. Zgrajena je bila vrsta novih stanovanjskih zgradb, potajali so se novi obrati in tovarne, zgrajene so bile nove ceste skratka: uspehi so vidni povsod.

Prav zategadelj lahko z upanjem gledamo v prihod-občanov.

nost. Pričakovati je, da bo mogoče ob podpori vseh delovnih ljudi zagorske komune storiti v prihodnje še več, in sicer tako, da bo prizadevanje, občanov usmerjeno za doseg čimboljše in čimcenejše proizvodnje, ker bo mogoče le tako uresničiti vse potrebe in hotenja.

Uspeli, doseženi v zadnjem obdobju, pa so pravzaprav rezultat prizadevanja vseh kolektivov zagorskih delovnih organizacij in vseh zagorskih

OBCINSKA SKUPŠČINA IN VSE DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE OBCINE ZAGORJE OB SAVI

čestitajo vsem občanom in delovnim ljudem Jugoslavije za 20-letnico zgodovinskega II. zasedanja AVNOJ in za dan Republike

Čestitkam se pridružujejo kolektivi:

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA ZAGORJE
TOVARNA ELEKTROPORCELANA IZLAKE
TOVARNA EKSPLOZIJSKO VARNIH ELEKTRO
NAPRAV »TEVE — VARNOST« ZAGORJE
INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA
ZAGORJE
OBRATNO PODJETJE »ZASČITA« ZAGORJE
»MESO« ZAGORJE
GRADBENO PODJETJE ZAGORJE
GOSTINSTVO ZAGORJE
KMETIJSKA ZADRUGA ZAGORJE
KOMUNALNO PODJETJE ZAGORJE
LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE ZAGORJE
OBRATNO MIZARSTVO ZAGORJE
SPLOSNA OBLACILA »TRIGLAV« ZAGORJE
TRGOVSKO PODJETJE »POTROŠNJA«
ZAGORJE
TRGOVSKO PODJETJE »POVRTNINA«
ZAGORJE
TURISTIČNO GOSTINSKO PODJETJE
»MEDIJSKE TOPLICE« IZLAKE
ZAVOD ZA ZAPOSLVANJE DELAVCEV
ZAGORJE

riala in Tovarna eksplozijsko varnih elektronaprav »TEVE — VARNOST« sta presešli plan fizičnega obsega proizvodnje. Pod planskimi predvidevanji sta le Rudnik rjavega premoga in zagorski obrat sevniške konfekcije »Lisca«.

Ugodni pokazatelji so tudi glede fakturirane realizacije. Ob koncu oktobra so zagorske delovne organizacije Tovarna elektroporcelana Izlake, Lesno industrijsko podjetje, Industrija gradbenega materiala, »TEVE — VARNOST«, »Zasčita«, pekarna »Veležitarja« in Splošna oblacila »Triglav« dosegle in že presegle za letos predvideni plan realizacije. Pričakovati je mogoče, da bodo samo industrijske delovne organizacije za 13,3% presegle letni plan realizacije. Računajo še,

da gradbeništvo ne bo doseglo za letos predvidenega plana realizacije, trgovina ga bo predvidoma preseгла za okrog 7%, gostinstvo za 7,2%, promet pa za 7,5%; komunalna dejavnost in kmetijstvo pa ne bosta dosegli planskih predvidevanj.

Na večji razmah gospodarstva vpliva še naprej slabša cestna povezava Zasavja z ostlimi področji Slovenije opaziti pa je naraščanje fluktuacije zaposlenih. Naj večji je odhod delavcev na Rudniku rjavega premoga predvsem rudarjev in v zadnjem času tudi kvalificiranih elektrkarjev, ključavničarjev in kovačev. Število zaposlenih letos ne bo doseglo planskih predvidevanj, fluktuacija pa bo zajela okrog 40% vseh zaposlenih na področju občine.

naši dosežki naši dosežki naši dosežki

Občani Litije se vključujejo v mehanizem samoupravljanja

Dejstvo je, da se tudi občani Litije vse bolj vključujejo v mehanizem upravljanja. V samoupravnih organih in organih družbenega upravljanja deluje nad 3.000 občanov. Vsak šesti občan oziroma vsak četrti volivec zdaj aktivno sodeluje v raznih organih delavskega in družbenega upravljanja. Samo v občinski skupščini, njenih svetih in komisijah deluje blizu 350 občanov.

Za Litijo je bila v letih po osvoboditvi precej visoka povprečna starost strojne opreme v delovnih organizacijah. Zaradi tega so bile nujno potrebne rekonstrukcije, da bi zagotovili nemoten razvoj proizvodnje in večjo produktivnost. Vsa razpoložljiva sredstva so delovni kolektivi industrijskih delovnih organizacij vlagali v obnovo in modernizacijo strojne opreme. Zaradi tega bo treba tudi v prihodnjem obdobju še naprej vlagati investicijska sredstva v povečanje proizvodnih zmogljivosti v industriji ter v modernizacijo proizvodnje.

Podobno kot je bila za litijsko industrijo značilna starost strojne opreme, je bila za kmetijstvo značilna razdrobljenost. Pred leti je bilo na področju litijske občine še 10 kmetijskih zadrug, po združevanju pa delujeta zdaj dve. V družbeni sektor kmetijstva je bilo vloženo 260 milijonov din. S temi so uredili vrsto zadev, zgradili nove objekte itd.

V obdobju 1957—1962 je bilo opazno tudi povečanje proračuna. Ta se je povečal od blizu 70 milijonov din na 227 milijonov din v letu 1962. Močno se je povečala tudi potrošnja za osnovno šolstvo. 1957. leta je bilo porabljenega za šolstvo 26 milijonov din, lani pa 106 milijonov din.

Za razvoj in boljše pogoje šolstva je bilo v razdobju 1957—1962 investirano 70 milijonov din, in sicer za šole Smartno, Gradišče, Litija, Kresnice, Gabrovka, Polšnik, Konjščica in Sava. Za zdravstvo so namenili 25,5 milijonov din, za javne zgradbe in prosvetne domove pa 180 milijonov din. Do lani so za modernizacijo mestnih ulic porabili 21 milijonov din, za kanalizacijo in vodovod pa 167 milijonov din. Za gradnjo stanovanj so namenili 672 milijonov din, s čimer je bilo zgrajeno 158 novih stanovanj v socialističnem sektorju in 104 stanovanj v privatnem sektorju. Omeniti še velja, da je bilo v razdobju 1957—1962 investirano za negospodarske investicije skupaj 1.224.000.000 din, kar je

glede na gospodarsko moč litijske občine precej.

V preteklosti so se pojavljale težave pri razvoju trgovine. Zaradi neurejenosti trgovske mreže se je odličevalo iz občine nad 30% kupnih fondov. Lansko in letošnje leto se je stanje bistveno spremenilo z reorganizacijo trgovske mreže in s specializacijo trgovine. Pomemben uspeh predstavlja dejstvo, da se litijska trgovina že približuje realizaciji 1 milijarde din. Vso skrb pa so posvetili tudi razvoju turizma, gostinstva, obrti, predvsem še uslužnostnim dejavnostim za zadovoljevanje potreb občanov. To skrb nameravajo nuditi v Litiji tudi še vnaprej.

Za Litijo je za zadnje obdobje značilna občutna rast proizvodnje in napredes štirih največjih delovnih organizacij v občini, in sicer Predilnice, Industrije usnja Smartno, Lesne industrije in Kresniške industrije apna. Zaradi tega želimo te dosežke in načrte podrobneje opisati.

PREDILNICA LITIJA

Ker so v predilnici Litija v septembru 1944 ustavili obratovanje, niso mogli po osvoboditvi obratovanja takoj obnoviti. V skladišču je bilo sicer še okoli 95 ton staničnega vlakna, vendar je bilo treba izvršiti vsaj najnujnejša popravila, da bi bile odstranjene posledice vojnega stanja. Strojni park je bil v glavnem zelo izrabljen. Prenekateri veterani so imeli že 50 do 60 let dela za seboj. Hkrati je bilo treba v novih razmerah, v času obnove, pospešiti delo in tako zahtevati od teh strojev še večjo intenziteto dela. Ze junija 1945 je pričelo obratovanje že v treh izmenah.

Zaradi nesmotrne razporeditve strojev se je leta 1946 pričela gradnja nove predilnice, leta 1954 pa je bilo zgrajeno novo skladišče. Obnovljen je bil tudi industrijski tir in leta 1956 izvršena prva rekonstrukcija Flyerjev iz več etaž na visokoraztezne. Istega leta se je tudi pristo-

pilo k smotrnejši obnovi strojnega parka in urejanju tehnološkega procesa. Dne 28. 8. 1950 je bil izvoljen prvi delavski svet Predilnice Litija, ki je štel 43 članov, 9. septembra 1950 pa je bila prva seja upravnega odbora in kolektiv je prevzel podjetje v upravljanje. Spočetka delovanja organov samoupravljanja je bilo čutili vse večje stremenje za višjo proizvodnjo in kvaliteto izdelkov, kajti od vsega tega so bili odvisni osebni dohodki, skladi in standard.

Izdelal se je program za rekonstrukcijo celotnega podjetja z namenom, da se uredi tehnološki postopek po sodobnih načelih, izboljša kakovost proizvodov, dvigne storilnost, poveča obseg proizvodnje, ter doseže najhitrejši ekonomski učinek investicij.

Poleg rekonstruiranih Flyerjev je program predvideval rekonstrukcijo na vseh ostalih strojnih kapacitetah. V kolikor ne bi bila izvršena rekonstrukcija na mikalnkih, raztežalkah, čistilnici in na prstaničnih strojih, bi proizvodnja nazadovala. Dosegali bi slabšo produktivnost in

kvaliteto in tudi finančni uspeh bi nazadoval.

Ceprav rekonstrukcija še ni dokončana v celoti, se prvi sadovi tako premišljene investicije že poznajo. V letošnjem letu se je dopolnil program nadaljnje rekonstrukcije strojnih kapacitet, zato lahko pričakujemo, da bomo šele leta 1964 zaključili prvo fazo rekonstrukcije s tem, da bomo povečali kapacitete predilnih vreten za 8,3%, kar nam bo omogočalo vskladiti tehnološki proces, obenem pa dajalo možnost predenja višjih številke preje, katere tržišče vse več zahteva. V sukalnici bomo že v letu 1964 potrojili proizvodnjo sukanje preje nasproti proizvodnji 1961. leta. Vsi stari sukalni stroji so že rekonstruirani, v letošnjem letu pa je stavljenih v pogon še šest novih in en dvojni stroj. Do konca leta pa bosta montirana še dva križnodi previjalna stroja. S proizvodnjo teh strojev se bomo lahko še močneje vključili v prodajo naših izdelkov na tuja tržišča. Rekonstruirani bodo še preostali prstanični stroji in na njih montirani pneumatici.

Prav gotovo pa ni dovolj, da uspehe ocenjujemo zgolj z vlaganjem v nove investicije, nujno je, da tudi ugotovimo, kakšni so bili doseženi proizvodni in finančni uspehi. Dejstvo je, da v kolikor ne bi premišljeno izvajali rekonstrukcije in ne posvečali vse

pozornosti proizvodnim napravam, bi proizvodnja in finančni uspeh nazadovala, tako pa smo lahko veseli, da smo obdržali osnovna sredstva in stanju, ki nam bo omogočilo boljše in večjo perspektivo v prihodnosti. V letošnjem letu predvidevamo porast proizvodnje enojne preje v odnosu na leto 1939 za 79,6%. Nerealno bi bilo smatrati to postavko le kot rezultat investicijskih vlaganj, kajti znotraj proizvodnega procesa se dogajajo kvalitetejši spremembe v sami strukturi, predvsem v finalizaciji proizvodov in iskanju vseh možnosti za čimhitrejši dvig produktivnosti in kvalitete proizvodov, le večja produktivnost in boljša kvaliteta lahko dvigata ekonomsko moč podjetja, obenem pa družbeni in osebni standard delovnih ljudi.

Če primerjamo produkcijo s številom zaposlenih, lahko ugotovimo, da se je produktivnost nasproti letu 1939 dvignila za 66,8%. V naslednjih letih pa predvidevamo še močnejši porast produktivnosti in v kolikor gledamo nove investicije prav s tega vidika dvig produktivnosti, lahko ugotovimo, da so bila vlaganja upravičena in da je potrebno še nadalje stremeti za takšno politiko investiranja v gospodarske investicije, kakor je bilo začeto leta 1956 s prvim rekonstrukcijskim elaboratom.

(Nadaljevanje na strani 30)

SREDISČE LITIJE

naši dosežki

naši dosežki

naši dosežki

Občani v mehanizmu samouprave

(Nadaljevanje s strani 29)
Kot smo omenili, bo v podjetju nujno potrebno nadaljevati politiko smotrnega investiranja v proizvodne kapacitete, zato je prav, da si ravno v tem času, ko je v teku izdelava programov za sedemletni razvoj v gospodarskih organizacijah, zagotovimo čim hitrejšo rast materialne osnove. Le-ta naj bi dajala v prihodnosti vse večje proizvodne in finančne dosežke.

V kolektivu se veliko pravi o nadaljnjem perspektivnem programu, ki predvideva osvajanje nove proizvodnje na področju predelave sintetičnih in umetnih vlaken, kakor tudi povečanje strojnih naprav za finalizacije proizvodov v sukalnici in previjalnici ter modernizacijo strojev v predilnici. Pri sestavi programa izhajamo iz realnih možnosti lastnega financiranja in le za osvojitve nove proizvodnje v predelavi umetnih vlaken bomo morali najeti posojila.

Poleg gospodarskih investicij je podjetje investiralo znatna sredstva tudi za družbeni standard in ureditev boljših delovnih pogojev. Sredstva, ki so bila in se še vlagajo v te namene, niso majhna. Od leta 1954. pa do danes je bilo zgrajenih 82 stanovanj, v gradnji je nadaljnjih 20, za kar je bilo potrošenih preko 300 milijonov dinarjev. Urejena je družbena prehrana v lastni menzi, kjer se zaposleni člani kolektiva lahko hranijo po znatno nižani ceni. Počitniški dom v Novigradu pa omogoča zaposlenim prijeten in koristen oddih na morju.

Ce upoštevamo vse našeto od gradnje stanovanj, menze, počitniškega doma, zobne ambulante itd. lahko ugotovimo, da je bilo v te namene v zadnjem času vloženi preko pol milijarde sredstev. Zavedati se moramo, da bomo imeli še težave in da bomo morali še nadalje vlagati sredstva v gospodarski razvoj in družbeni standard. Preiti bomo morali tudi na skrajšan delovni čas. Napori delovnega kolektiva niso bili majhni, zlasti trud naših žena, ki so pretežno zaposlene v našem podjetju. Delo teče v celoti v še ne popolnoma zadovoljivih delovnih pogojih. Ustvarjeno delo pa je prav gotovo sad vseh pridnih rok.

Pri vsej nadaljnji gospodarski politiki našega kolektiva pa je prav, da vsi zastavimo vse svoje sile in znanje, da bi s tem iz leta v leto dosegali vse boljše uspehe in si tako omogočili graditi boljšo in še lepšo prihodnost.

LESNA INDUSTRIJA LITIJA

V Lesni industriji v Litiji računajo, da bodo proizvodnjo — v primerjavi z lanskim povečali skupaj za 7%; za letošnje določene planske naloge pa bodo presegli za 5%, in sicer v žagarski industriji za 5%, v proizvodnji furnirja za 1% in v mizarski proizvodnji za 6%.

Žagarska proizvodnja je v primerjavi z lanskim letom nekoliko nižja, največ zaradi hude zime na začetku leta in pomanjkanja surovine. De-

IZ LITIJSKE PREDILNICE

lovna organizacija pa je začela tudi z rekonstrukcijo — novogradnjo žagarskega obrata v Zagorici, zaradi česar je proizvodnja otežkočena. Na furnirskem obratu teče proizvodnja v treh izmenah in so zmogljivosti maksimalno izkoriščene. Nekoliko nižja proizvodnja — v primerjavi z lanskim letom — je posledica slabšega izbora surovine. V mizarski proizvodnji beležijo po lanskega letu zastoj pomemben napredek: izdelali so pa tudi 1.000 oken za Skopje.

Lesna industrija Litija bo 28% celotne proizvodnje plasirala na zunanje tržišče, od tega 34% celotne žagarske proizvodnje in 46% celotne proizvodnje furnirja. Letni plan izvoza bo delovna organizacija dosegla s 77%, v primerjavi z lanskim letom bo

pa dosegla le 91% izvoza. Izpad v izvozu je nastal zaradi tega, ker Lesna industrija Litija oskrbuje z najkvalitetnejšim furnirjem domače tovarne pohištva, ki delajo za izvoz. Do začetka novembra so tem tovarnam dali nad 100 kubičnih metrov furnirja v vrednosti okrog 130.000 dolarjev. Če bi pri izvozu upoštevali še indirektni izvoz, bi bil letni plan izvoza presežen za najmanj 30 do 40%. Letos tudi ne bo dosežen plan izvoza iglavcev, ker je žagarski obrat v rekonstrukciji in so prisiljeni oddajati rezan les kar izpod gatra, forsirajo pa izvoz rezanega lesa listavcev in pričakujejo, da bo predvidena količina rezanega lesa za izvoz dosežena.

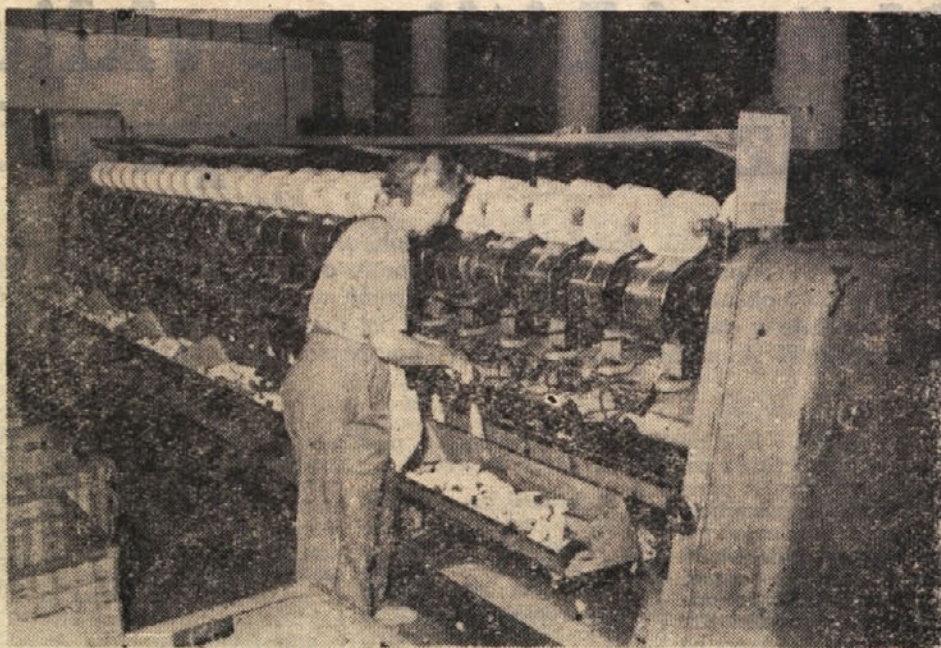
V primerjavi z lanskim letom so se letos osebni dohodki v povprečju povečali za 17,83%, opravljenega pa je bilo za 36% manj nadurnega dela kot lani. V Lesni industriji Litija se uveljavlja sistem delitve osebnih dohodkov na podlagi uspeha posameznika, ekonomske enote in celotnega podjetja že od leta 1959. Zdaj pa bodo pristopili k nadaljnjemu izpopolnjevanju sistema nagrajevanja, da bodo razdeljevanje osebnih dohodkov vezali tudi na znižanje ali zvišanje materialnih stroškov.

Omeniti velja, da so v litijski Lesni industriji pristopili letos k vzgoji lastnih kadrov za industrijsko kvalifikacijo v mizarski stroki in tako opustili klasičen način izobraževanja kadrov. Ta način izobraževanja bodo uporabljali še naprej, in sicer zaradi predvidene rekonstrukcije oz. novogradnje obrata za proizvodnjo mizarskih izdelkov. Prav tako pa bodo za furnirsko in žagarsko proizvodnjo vzgajali kader sami.

V letih 1962, 1963 in 1964 bodo v Lesni industriji Litija namenili za investicije okrog 173 milijonov din, predvsem za rekonstrukcijo — novogradnjo žagarskega obrata. Dela opravljajo z lastnimi investicijskimi sredstvi, zaradi česar so morali okrniti poslovnih sklad. Dela na žagarskem obratu bodo v začetku prihodnjega leta končana; nov žagarski obrat v Zagorici pa bo ekonomsko povsem utemeljen in širšega pomena z ozirom na zajetje celotnega surovinskega zaledja zasavskega bazena.

Lesna industrija Litija namerava prihodnje leto povečati fizični obseg proizvodnje skupaj za 15%; od tega žagarska proizvodnja za 68%. Povečanje temelji na novogradnji — rekonstrukciji žagarskega obrata. Povečanje pa bi bilo lahko še večje, če bi delovne organizacije razpolagale z večjimi količinami lesa, ki jih pa ne bodo mogli zajeti, dokler ne bo zgrajena nova Zasavska cesta. Predvidevajo, da bodo v letu 1964 razrezali okrog 15.000 do 18.000 m³ lesa, v letu 1966 pa računajo s povečanjem žagarske proizvodnje za nadaljnjih 3.000 m³. Z nadaljnjim razvojem ureditve lesno surovinske baze v ožjem ljubljanskem okraju bo razrez lesa v zasavskem bazenu osredotočen na eno najbolj odgovarjajočih bazenskih žag.

Za prihodnje leto predvidevajo zmanjšanje izvoza pri rezanem lesu iglavcev za 8% na račun oskrbe ostalih delovnih organizacij zasavskega bazenskega področja. Računajo pa, da bodo 26% vsi proizvodnje plasirali na zunanja tržišča, od tega 47% furnirske proizvodnje in 26% žagarske proizvodnje. Plan iz- (Nadaljevanje na strani 31)

NOV ŽAGARSKI OBRAT urejuje Lesna Industrija Litija v Zagorici

naši dosežki

naši dosežki

naši dosežki

Občani v mehanizmu samouprave

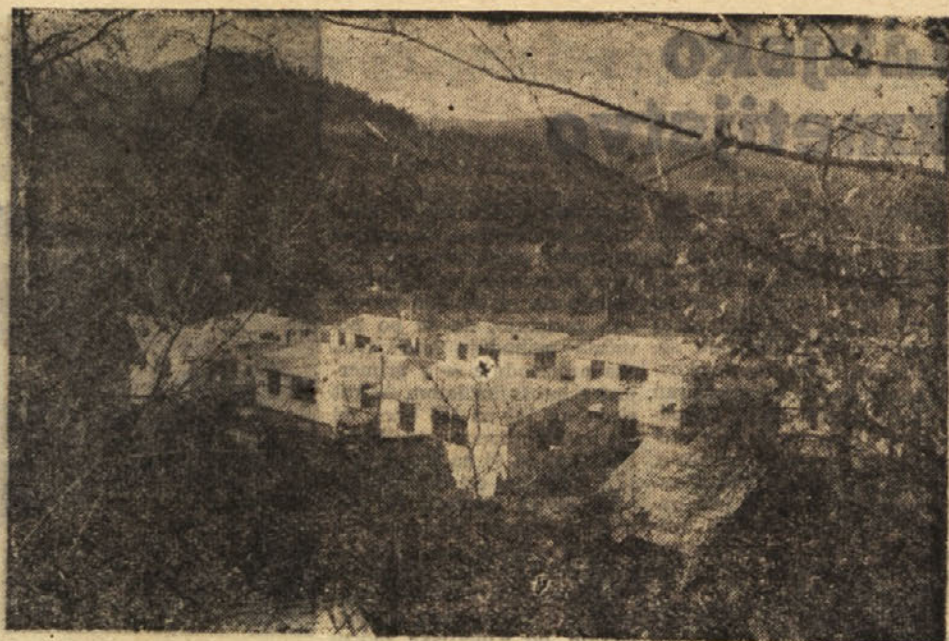
(Nadaljevanje s strani 30) izvoza za leto 1964 pa bo za 13% večji od predvidenega izvoza v letošnjem letu. Omeniti je treba, da računajo v Lesni industriji, da bodo tudi v prihodnjem letu oskrbovali z najkvalitetnejšim furnirjem domačo pohištveno industrijo, ki izvažata izdelke.

V lesni industriji Litija predvidevajo v okviru 7-letnega plana razvoja investicijska vlaganja za rekonstrukcijo oz. novogradnjo mizarškega obrata, in sicer v dveh etapah. V prvi etapi bi uredili obrat za proizvodnjo manjšega furniranega pohištva, ki bi ga v celoti plasirali na tuja tržišča, za kar bi potrebovali okrog 120 milijonov din. V drugi fazi pa bi uredili obrat za serijsko proizvodnjo stavbnega pohištva. Okrog 25% proizvodnje tega obrata bi izvozili, za ureditev pa bi rabili 180 milijonov din. Od potrebnih 300 milijonov din bi namenili za predvideno investicijo 200 milijonov din lastnih sredstev in le 100 milijonov din posojil. Z investicijami bi se povečal fizični obseg proizvodnje po končani prvi etapi (1967) v primerjavi z letom 1964 za 21%, po končani drugi etapi (1968) pa v isti primerjavi za 47%. Leta 1968 bi Lesna industrija Litija dosegla že 1 milijardo 200 milijonov din družbenega bruto produkta. Večal bi se pa vzporedno tudi izvoz, saj računajo, da bi bil izvoz 1967 večji od doseženega izvoza v prihodnjem letu za 67%. Izvoz bodo povečevali na račun finalne proizvodnje, zmanjševali pa bodo izvoz rezanega lesa.

In še nekaj podatkov okrog izdelave osnutka statuta in prehoda na 42-urni delovni teden! Računajo, da bodo začeli z javno razpravo o osnutku statuta delovne organiza-

cije v začetku 1964. leta. Izdelavi statuta so povsetili vso pozornost, ker želijo, da bi statut zagotavljal ekonomično in rentabilno poslovanje, dviganje storilnosti ter utrjevanje sistema delavskega samoupravljanja, in sicer v interesu kolektiva in družbenopolitičnih skupnosti. — Za prehod na 42-urni delovni teden pa zbirajo potrebne podatke in pripravljajo analize. Računajo, da bodo prihodnje leto že prešli na 42-urni delovni teden v proizvodnji furnirja, in bodo predvidoma uvedli štiri izmene. Na žagarskem obratu bodo uvedli skrajšani delovni teden po končani rekonstrukciji in proaktivni tehnološkega procesa. V mizarški proizvodnji pa morajo predhodno še dopolniti tehnološki proces.

V LITIJU urejajo montažne hišice

Litijsko kmetijstvo

Na področju litijske občine posvečajo pripravam za izdelavo 7-letnega perspektivnega načrta gospodarskega in družbenega razvoja vso pozornost. Se posebno skrb namenijo izdelavi plana za kmetijstvo. V ta namen so zbrali vrsto zanimivih podatkov, ki ilustrativno ponazarjajo dosednji razvoj kmetijstva na področju litijske občine, hkrati pa nakazujejo vrsto nalog za njegov nadaljnji razvoj.

Tudi na področju litijske občine so pred letom 1955 zaznamovali stagnacijo kmetijske proizvodnje. Pomembnejši napredek v kmetijski proizvodnji je bil zabeležen po 1955. letu, ko je bila prvič presežena predvojna raven proizvodnje in ko se je začelo z večjim vlaganjem družbenih sredstev za napredek

kmetijstva. Posebne pozornosti je bil deležen razvoj družbenih kmetijskih posestev in kmetijskih zadrug kot nosilcev socialistične preobrazbe vasi.

V Litiji ugotavljajo, da se je vrednost bruto proizvodnje v družbenem sektorju kmetijstva v razvoju 1957 — 1962 povečala od 521.519.000 dinarjev na 796.900.000 din, oz. za 52,6%. Vzporedno se je povečal tudi narodni dohodek, in sicer od 54.527.000 dinarjev na 135.749.000 din, oz. za 109,2%.

Ena od osnovnih značilnosti razvoja družbenega sektorja kmetijstva na področju litijske občine je bilo povečanje zemljiških površin lastne proizvodnje in povečanje hlevskih zmogljivosti za govedo in prašiče. Za dosego teh namenov so vložili pre-

cejšnja finančna sredstva, in sicer iz različnih virov, na začetku namenjena izključno za povečanje hlevskih zmogljivosti in živinskega fonda. Manj pozornosti pa so posvetili pridobivanju novih kmetijskih površin z arondacijo ter usposabljanju zemljišč za intenzivno proizvodnjo. Zaradi navedenega je prišlo na začetku te investicijske izgradnje do pomanjkanja osnovne voluminozne krme, močnih krmil in stelje, pa čeprav je bila poljedelska proizvodnja usmerjena le v pridobivanje krme. Omeniti velja, da je bilo v razdobju 1957 — 1962 investirano v kmetijstvo nad 260 milijonov din, kar predstavlja 12% vseh investicijskih vlaganj v občinskem merilu. Verjetno bi bili lahko učinki izvršenih investicijskih vlaganj večji, če ne bi nastopile nekatere slabosti že ob samem izvajanju investicij. Investicijska sredstva so se namreč vlagala na prevelikem številu objektov in pri velikem številu kmetijskih organizacij, ki vselej niso imele dovolj jasno izdelanih programov razvoja in se je pozneje večkrat odstopalo od že začelih investicij. Sicer pa so bili v tem času osvojeni na osnovi praktičnih izkušenj novi tehnološki postopki, ki jih zdaj že izpopolnjujejo. Osvojeno je bilo tudi načelo dosledne intenzivne živinorejske in poljedelske proizvodnje s krmilnim kolobarjem.

Področje občine Litija je sicer izrazito kmetijskega značaja, vendar pa sama konfiguracija tal ne dopušča obširnejše rastlinske proizvod-

nje in sta tako najvažnejši panogi intenzivna živinoreja in sadjarstvo. Računajo, da se bodo v prihodnjih letih povečale površine socialističnega sektorja kmetijstva, da bo 1970. leta zajemal 7,44% vseh obdelovalnih površin, oz. 618 ha zemljišč. Povečanje površin bo doseženo z nakupom, zakupom oz. arondacijami ter s krčenjem gozdov. Ker trenutno kmetijski zadrugi Litija in Gabrovka — Dole ne razpolagata z večjimi kmetijskimi površinami, bo treba doseči, da bo socialistični sektor kmetijstva nenehno krepil proizvodnjo na obstoječih površinah in kar najustrezneje začrtal proizvodne naloge na novo pridobljenih površinah. Vzporedno s tem pa bo treba posvečati vso skrb tudi kmetijski proizvodnji v zasebnem sektorju.

POGODBENO SODELOVANJE SE NI ZADOVOLJIVO!

Za razvoj kmetijstva na področju litijske občine je značilno, da so se v razdobju po 1955. letu z uvedbo kooperacijskih odnosov razvijali tudi organizirani proizvodno-ekonomski odnosi med kmetovavci in kmetijskimi zadrugami. S kooperacijskim odnosi se je povečala tudi kmetijska proizvodnja v zasebnem sektorju.

Pogodbeno sodelovanje je dosegel velik razmah v letu 1959, ko je bilo zajeto največ površin. Pozneje, po združitvi kmetijskih zadrug, se je obseg kooperacije občutno (Nadaljevanje na strani 32)

ENA OD SAMOPOSTREŽNIH TRGOVIN litijske poslovne enote »Mercator«

naši dosežki

naši dosežki

naši dosežki

Litijsko kmetijstvo

(Nadaljevanje s strani 31) zmanjšal, delno tudi zaradi dejstva, da sta začeli kmetijski zadrugi Litija in Gabrovka — Dole urejati lastne obrate in sta posvetili manj pozornosti pogodbenemu sodelovanju; skora ves strokovni kader pa je bil angažiran v lastni proizvodnji. Pogodbeno sodelovanje se je v zadnjih letih sicer spet povečalo, vendar stanje še vedno ni zadovoljivo, ker kmetijski zadrugi razširjata — med drugim — tržno kooperacijsko proizvodnjo v živinoreji le na stopnji kontrahaže.

Eno od ovir za nadaljnje povečanje pogodbenega sodelovanja pa predstavlja tudi prezaposlenost strojnega parka kmetijskih zadrug na lastnih obratih, še posebej v času »konice«, t. j. ob setvi, košnji in žetvi.

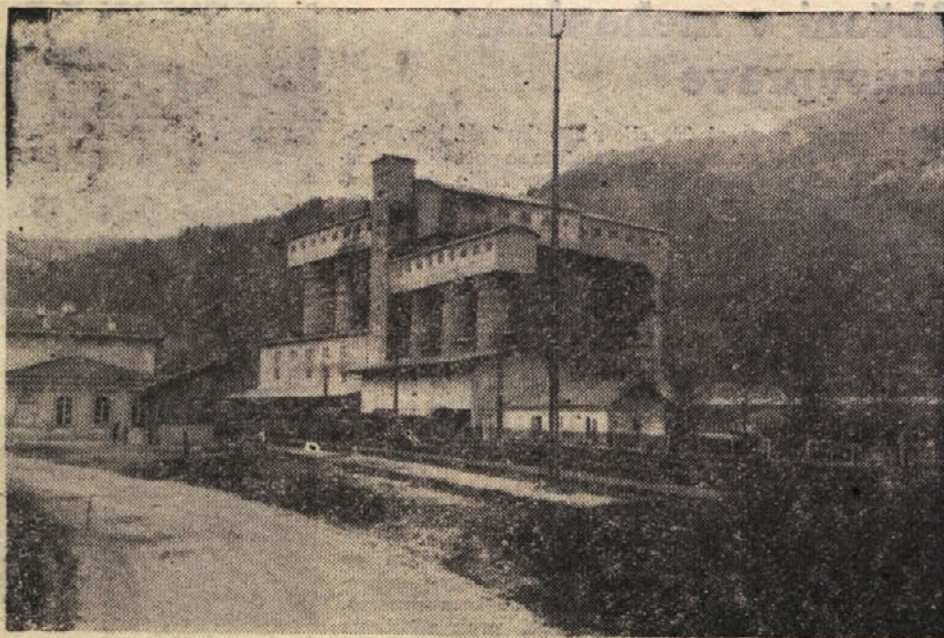
STANJE KMETIJSKIH ZADRUG

Upravljanje s celotno kmetijsko proizvodnjo na podtjisko proizvodnjo na podverjetno kmetijskima zadrugama Litija in Gabrovka — Dole.

Kmetijska zadruga Litija je bila ob koncu 1960. leta ustanovljena iz šestih manjših kmetijskih zadrug in samostojnega posestva Ponoviče — Grmače. Lastno proizvodnjo ima zdaj organizirano na obratih Ponoviče, Grmače, Kresniški vrh in Slatina; začeli pa so z urejanjem novega vrtnarskega obrata na litijskem polju in Slatini.

Živinorejska proizvodnja predstavlja enega od po-

membnih faktorjev v kmetijski proizvodnji. Z ozirom na novo pridobljene površine in z ozirom na večjo proizvodnjo na rastlinskih površinah računajo, da se bo povečala prihodnje leto živalska proizvodnja — v primerjavi z letošnjim letom — kot sledi: od 142 na 170 krav, od 114 na 300 pitancev, od 114 na 140 telet, od 45 na 90 plemenskih telic in od 308 na 400 prašičev (v izmeni). Pri sedanjem stanju obdelovalnih površin odpade na 1 ha 1,3 glave velike živine. Ob rešitvi problemov, ki zavirajo večji razmah živinorejske proizvodnje, bo Kmetijska zadruga Litija na Grmačah specializirala mlečno proizvodnjo, v Ponovičah pa pisanje goveje živine; vzporedno pa bi na Grmačah še vzrejali plemensko živino, v Ponovičah pa pitali prašiče. Sadjarstvo je pri Kmetijski zadrugi Litija druga vodilna panoga. Do leta 1961 je bilo urejeno 10 ha plantažnih sadovnjakov na Slatini in 8 ha sadovnjakov na Ponovičah. Zaradi ugodnih talnih in klimatskih prilik je leta 1961. Kmetijska zadruga Litija prešla v večjo investicijsko izgradnjo plantažnega nasada na Kresniškem vrhu. V tem nasadu je na 37 ha zasajeno 90% jaboln in 10% hrušk. Proizvodi te plantaže bodo v glavnem služili za prodajo na domačem in tujem tržišču; manjvredno sadje bodo na predelali v Gabrovki. V Litiji ugotavljajo da so na področju tamkajšnje KZ vsi optimalni sadjarski predeli že izkoriščeni in zato ni mogoče pri-

APNENICA Kresniške industrije apna

čakovati večjega širjenja sadnih površin, računajo namreč le, da bodo uredili večji sadjarski obrat na Kresniškem vrhu s tem, da bodo uredili okrog 20 ha nasada še na Kresniški Dobravi.

Dosedanje širjenje in krepitev lastne proizvodnje je zahtevalo precejšnja investicijska vlaganja. Pri kmetijski zadrugi Litija so v investicijsko izgradnjo vložili skupaj 120 milijonov din, in sicer za gradnjo 2 govejih hlevov, molžišča, 800 m³ silosa, za ureditev 37 ha plantažnih nasadov, vrtnarije, za gradnjo stanovanjskega bloka, adaptacijo obstoječih objektov, za urejanje in pridobivanje zemljišč, agromelioracijska dela ter za nakup opreme in strojev. Iz doslej ugotovljenih nalog v zvezi z nadaljnjim razvojem bi bilo potrebno, da Kmetijska zadruga Litija in-

vestira do leta 1970 še okrog 200 milijonov din, in sicer za gradnjo hlevov v Ponovičah, Zgornjem Logu, in Kresničah; za dokončno ureditev molžišča na Grmačah; za plantažni nasad na Kresniški Dobravi; za ureditev čredinskih pašnikov; za nadaljnjo izgradnjo vrtnarije in nekatero druga investicijska dela.

Na področju Kmetijske zadruge Gabrovka Dole, ki je bila ustanovljena 1960. leta po združitvi Kmetijske zadruge Gabrovka in Kmetijske zadruge Dole, narekujejo specifični talni in podnebni pogoji izrazito sadjarsko živinorejsko proizvodnjo. Še leta 1961 ta kmetijska zadruga ni razpolagala z večjimi lastnimi površinami; zdaj pa že ima 65,7 ha njiv, 54,8 ha travnikov, 55 ha sadovnjakov in 3 ha jagodičevja. Lastno kmetijsko proizvodnjo ima organizirano na obratih Dole, Pečice in Turn (ki je še v izgradnji). Tudi na področju Kmetijske zadruge Gabrovka — Dole ni na voljo več primernih površin za ureditev sodobnih sadnih plantaž in je investicijska izgradnja za sadjarstvo v glavnem zaključena. V okviru te zadruge deluje kot samostojna enota obrat »Presade« za predelavo sadja.

IZDELAN OSNUTEK NACRTA ZA INTERESNA OBMOČJA

Z ozirom na ugotovitve in izhajajoč iz ekonomskega načrta lastne proizvodnje kmetijskih zadrug Litija in Gabrovka — Dole so bili na predlog komisije Občinske skupščine Litija za določitev interesnih območij za kmetijstvo izdelani predlogi interesnih področij, tako za širjenje lastnih površin oz. proizvodnje, za čvrsto koopera-

cijo in izvajanje agrominimuma ter prosto kooperacijo. Tako računajo, da bi na področju širjenja lastnih površin — pri Kmetijski zadrugi Litija so za to predvidene kmetijske površine Zgornjega Loga do Litije in del Grške Dobrave, Zavrstnik, Grbinska Dobrava, Kresniške polje do Pogonika in Kresniška Dobrava; pri KZ Gabrovka — Dole pa Moravče, Tihaboj, Kumpolje, Turn in Kraje pri Dolah — dokončno podružbil; kmetijsko proizvodnjo kmetijski zadrugi pa bi kmetijske površine dobile z odkupom, zakupom oz. arondacijo. Na področju čvrste kooperacije bodo prevladovali pogodbeni odnosi na površinah, ki bodo še nadalje ostale v privatni lastni, pogodbeni odnosi pa bi obsegali: v prvi vrsti zagotoviti načrtno vse tržne viške, ki naj bi bili rezultat združnega vlaganja v to proizvodnjo, kmetijska proizvodnja zasebnih kmetijskih proizvajalcev pa naj bi potekala vzporedno s proizvodno smerjo kmetijskih obratov. Kmetijski zadrugi bi v tej proizvodnji prvenstveno kreditirali reprodukcijski material (seme, zaščitna sredstva, gnojila), živino, vse možne strojne usluge ter strokovno pomoč. Pri taki delitvi dela bi individualni kmetijski proizvajalec vlagal v pogodbeni odnos svoja zemljišča, delovno silo, vprego, organska gnojila itd. Ker pa na področju proste kooperacije zaradi talnih in reliefnih pogojev s strani kmetijskih zadrug niso mogoča takšna vlaganja oziroma delitev dela med kmetijsko zadrugo in individualnim kmetijskim proizvajalcem kot pri čvrsti kooperaciji, bo ostala proizvodnja še naprej na stopnji kontrahaže.

Za dan Republike — 29. november in 20-letnico II. zasedanja AVNOJ čestitajo vsem občanom Litije in delovnim ljudem širom po Jugoslaviji. želeč jim še nadaljnjih uspehov

OBCINSKA SKUPSCINA IN VSE DRUŽBENO-POLITICNE ORGANIZACIJE OBČINE LITIJA

ter kolektivni delovnih organizacij:

Predilnica Litija
Industrija usnja Šmartno
Lesna industrija Litija
Kresniška industrija apna
Gradbeno podjetje Litija
Kmetijska zadruga Litija
Kmetijska zadruga Gabrovka - Dole
Zdravstveni dom Litija

Pekarna Litija
Pletilja Litija
Restavracija Litija
Mesarija in prekajevalnica Litija
Zavod za zaposlovanje delavcev Litija
Zavod za stanovanjsko izgradnjo Litija

naši dosežki

naši dosežki

naši dosežki